Ajuntament
Vilajuïga

Agenda 21

PLA D'ACCIÓ LOCAL PER A LA SOSTENIBILITAT (PALS)

Document 4a. Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat

OCTUBRE 2010

PERALADA – PEDRET I MARZÀ – VILAJUÏGA – GARRIGUELLA
VILAMANISCLE – RABÓS D'EMPORDÀ

Diputació de Girona

FEDER

GeoServei

Índex

1. Introducció 1
2. Bases per a l'establiment de les Agendes 21 Locals 2
3. Declaració de desenvolupament local sostenible 3
4. Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat de Vilajuïga 4
5. Annexos 75

1. Introducció

El present document consta de 3 parts ben diferenciades entorn a la proposta del Pla d'Acció Local. Aquest pla d'acció és resultat de l'anàlisi i diagnosi precedent del municipi, i la seva confecció ha estat oberta a les aportacions de les persones que viuen o treballen en el terme municipal.

En general, els objectius perseguits han estat:

- dotar a l'Ajuntament d'un instrument per poder desenvolupar, de manera programada, una estratègia de futur cap a la sostenibilitat,

- establir una prioritat en actuacions i projectes per impulsar el desenvolupament ambiental, econòmic i sociocultural a escala local.

- fomentar la participació dels agents socials en aquest procés, i

- fer d'aquest document, l'eina clau i punt de partida per a desenvolupar l'Agenda 21 Local.

Davant aquests objectius, les 3 parts o blocs de continguts disponibles en els següents capítols són:

- Bases per l'establiment de les Agendes 21 locals

  Ofereix un context global de les Agendes 21 sobre l'origen d'aquesta iniciativa de posar en pràctica la definició de desenvolupament sostenible a l'àmbit local i regional. Disposa de documents annexos.

- Declaració de desenvolupament sostenible

  És la declaració de l'Ajuntament, aprovada en ple municipal, amb la qual es fa efectiva l'adscripció i compromís envers els principis de desenvolupament sostenible i a les actuacions que amb aquest objectiu contempla el Pla d'Acció Local.

- Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat

  Conté les actuacions a impulsar per l'Ajuntament estructurades per línies estratègiques i programes, i ordenades per prioritats, terminis i altres criteris de caracterització de les actuacions. El Pla d'Acció Local es disposa també suport digital (CD adjunt) amb format Access per facilitar la seva consulta i actualització.

El contingut d'aquest **document 4a. Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat** es completa amb el **document 4b. Pla de Seguiment** que concreta el sistema d'avaluació, seguiment i difusió del PALS i de l'Agenda 21 en general. En especial, aquest segon document conté els indicadors ambientals, socials i econòmics amb els quals iniciar el seguiment i avaluació sobre l'estat del municipi.

2. Bases per a l'establiment de les Agendes 21 Locals

Des de la recuperació de la democràcia, la iniciativa local ha estat clau essencial per a la consecució de substantives millores en els pobles i ciutats del nostre país. En l'actualitat, l'acció local continua essent igualment rellevant davant els nous i grans reptes que ha d'afrontar la societat contemporània. Reptes entre els quals destaquen una utilització diferent dels més diversos recursos naturals (p.ex. l'aigua, l'energia, el sòl, la biodiversitat) a fi d'assegurar-ne la seva preservació, i l'assoliment d'un alt nivell de qualitat de vida que reverteixi de manera equitativa i solidària. En definitiva, se'ns planteja la necessitat irreversible i inajornable d'obrir una nova etapa que permeti avançar cap a models de major sostenibilitat territorial, ambiental, econòmica i social i cultural.

D'ençà de la Cimera de la Terra, celebrada a Rio de Janeiro a l'any 1992, han estat moltes les comunitats locals d'arreu del món que s'han proposat validar el principi d'assolir un model de desenvolupament sostenible que, en conseqüència, cobreixi les necessitats del present sense comprometre les de les generacions futures. El pla de treball acordat en aquella cimera adreçada al segle XXI, avui es tradueix en estratègies concretes com les Agendes 21 Locals que constitueixen una resposta clara a la crida, a escala planetària, a pensar globalment i actuar localment.

A Europa hi ha indicis prou evidents –com l'adhesió massiva de les autoritats locals a les Cartes d'Aalborg (1994) i Lisboa (1996), l'inici de processos d'elaboració i implantació d'Agendes 21 Locals, o la posada en funcionament d'instruments de concertació territorial entre diferents agents i administracions– que permeten pensar que és precisament a les ciutats i als pobles on es pot generar més decisivament l'impuls envers l'aplicació pragmàtica del concepte de sostenibilitat, quelcom fins ara més incert a esferes governamentals d'àmbit superior.

La Declaració de Manresa efectuada a l'any 1997, i més recentment les Declaracions de Mataró (2004), Vilafranca (2005) i Girona (2006) en que es renoven els compromisos efectuats pels municipis adherits a la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a Sostenibilitat, corroboren aquest balanç alhora que adverteix dels obstacles que suposa la generalitzada insuficiència dels recursos municipals, la complexitat d'introduir canvis que impliquen noves formes de comportament o, entre altres, la transferència d'instruments per sumar esforços individuals i integrar l'acció local a escales territorials més àmplies.

Tot i els obstacles, la premissa de cercar l'equilibri entre les aspiracions socials i econòmiques de la societat i la capacitat del ecosistemes naturals per suportar-les (Informe Brundtland-El nostre futur comú, any 1987) és un requisit que ens concerneix a tots, i que pobles i ciutats europees i d'arreu del món han assumit el compromís de treballar en aquesta direcció des de la planificació i gestió local i diària.

En els annexos d'aquest document es disposa del text íntegre de la Carta d'Aalborg (1994), la Carta de Lisboa (1996) i la Declaració d'Hannover (2000), així com d'altres declaracions d'àmbit català –entre les quals les esmentades de Manresa, Mataró, Vilafranca i Girona– i que són de referència directa pel desenvolupament d'Agendes 21 locals i regionals.

3. Declaració de desenvolupament local sostenible

L'Ajuntament, en representació dels seus habitants, manifesta ser conscient dels reptes ambientals, econòmics i socials que planteja el procés global de desenvolupament, i assumeix la responsabilitat de col·laborar activament en la recerca de solucions des de l'àmbit local.

L'Ajuntament actuarà, des de la seva competència, en la promoció d'un desenvolupament sostenible que satisfaci les necessitats materials i humanes de la generació actual sense comprometre aquesta mateixa necessitat i capacitat a les generacions futures.

D'aquesta manera, des del consistori municipal es pren el compromís d'establir, progressivament i en tots els àmbits d'actuació, una acció de govern local sota criteris de desenvolupament sostenible i, en concret, que respongui als següents objectius marc:

1. Vertebració del territori, preservació del paisatge i gestió dels riscos

2. Optimització dels recursos naturals i minimització d'impactes

3. Foment de les iniciatives empresarials i millora de l'oferta turística

4. Potenciació de la cohesió, el benestar i la dinàmica sociocultural

L'Ajuntament, en nom dels ciutadans i ciutadanes del municipi, emet aquesta declaració de desenvolupament sostenible en el context de la seva adhesió a la Carta d'Aalborg, a l'any 2007, que li instava a realitzar l'Agenda 21 i a implantar-ne el Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat que conté.

S'assumeix així un projecte de planificació i gestió sostenible, integral, estratègica, en constant aplicació i adaptació, que reverteixi a curt i a llarg termini, i que uneixi esforços dins i fora del municipi, a partir de la participació ciutadana i de la cooperació entre municipis a l'hora d'impulsar actuacions d'interès compartit.

L'Ajuntament subscriu aquesta declaració i procurarà aplicar els compromisos que se'n desprenen en la presa de decisions que concerneixen a l'esdevenir del municipi i, per extensió, a la contribució des de l'àmbit local a una definició efectiva del significat de desenvolupament sostenible.

4. Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat de Vilajuïga

El Pla d'Acció local per a la Sostenibilitat (PALS) és el document programàtic que defineix les polítiques i actuacions que procurarà impulsar l'Ajuntament de Vilajuïga per tal d'assolir un desenvolupament més sostenible, d'acord amb el procés d'Agenda 21 Local en el que es troba immers el municipi.

El contingut del pla d'acció és fruit de l'anàlisi i de la diagnosi municipal, i s'ha elaborat tot tenint en consideració les propostes sorgides durant els debats de participació pública que s'han realitzat en el municipi per aquesta finalitat. En concret, el PALS respon a una sèrie de grans objectius i s'estructura jeràrquicament en línies estratègiques que contenen diferents programes d'actuació, cadascun dels quals inclou una relació d'accions o actuacions concretes a desenvolupar per l'Ajuntament:

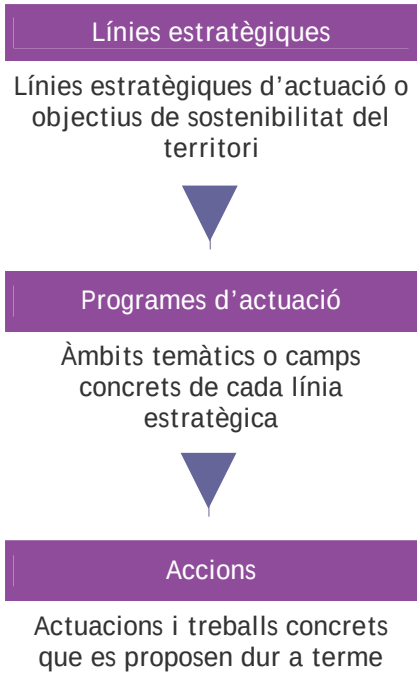

Les accions es defineixen mitjançant unes fitxes estandarditzades que s'han inclòs en una base de dades. Cadascuna de les fitxes detalla la línia estratègica i el programa d'actuació on s'emmarca l'acció, fa una descripció detallada de l'acció, i es complementa amb una valoració sobre diversos aspectes relacionats amb l'aplicació de l'acció (terminis d'execució, prioritat, fonts de finançament, sectors involucrats en l'execució i valoració econòmica).

Els aspectes considerats en aquesta valoració són:

- **Àmbit:** classifica les accions segons el seu contingut sigui d'abast territorial, ambiental, econòmic i sociocultural.

- **Acció supramunicipal:** fa referència a aquelles accions que poden ser impulsades en coordinació amb altres ajuntaments.

- **Tipus d'acció:** determina la tipologia de l'actuació proposada en forma de projecte executiu, estudis tècnics, execució d'obres, accions jurídiques i organitzatives, pla o programa de vigilància i control, posada en marxa de nous serveis,...

- **Proposta fòrum:** indica aquelles accions resultants dels fòrums de participació ciutadana.

- **Estat d'implantació:** avalua el grau d'implantació de l'acció, diferenciant entre acció no iniciada, iniciada, en curs, avançada, executada i continuada.

- **Estat d'execució:** valora el temps necessari per a la realització de l'acció una vegada s'hagi iniciat. S'estableixen els anys/mesos necessaris en funció de l'acció o s'indica *continuat* si es tracta d'una acció repetitiva en el temps.

- **Termini d'implantació:** valora l'horitzó temporal d'implantació de l'acció, diferenciant si el termini és *curt (0 a 2 anys), mitjà (3 a 5 anys) o llarg (6–10 anys).*

- **Grau de prioritat**: indica l'ordre que cal realitzar les accions dins d'un mateix termini de temps. La prioritat es valora en *alta, mitjana i baixa* en funció de la rellevància de l'actuació i de les prioritats expressades durant el procés de participació.

- **Entitat responsable i altres organismes implicats:** assenyala si és de competència municipal portar a terme l'acció i la implicació d'altres entitats o organismes. En algunes accions l'Ajuntament pot fer poc més que de mediador o d'impulsor, mentre que en d'altres n'és el principal responsable.

- **Interrelació amb d'altres accions:** valora les possibles connexions entre accions, enumerant les accions relacionades entre si.

- **Cost inversió:** valora el grau d'inversió necessari per a portar a terme o donar continuïtat a l'acció. El grau d'inversió s'estima sempre que és possible. Quan no és possible s'especifica *variable*. Es valora com a *organitzatiu i/o tècnic* quan la inversió depèn bàsicament de tasques tècniques o gestions que pot dur a terme l'Ajuntament amb l'actual infrastructura.

- **Fonts de finançament:** valoren les possibles subvencions o ajuts per a l'aplicació de la mesura, indicant les institucions i organismes que poden finançar l'acció.

Els organismes i institucions citats són les següents:

AJ	Ajuntament
ASAJA	Associació Agrària de Joves Agricultors
ACA	Agència Catalana de l'Aigua
ADF	Agrupació de Defensa Forestal
APPEE	Associació de Pagesos, Propietaris i Entitats de l'Empordà
CA	Cooperatives Agràries
CAOC	Consorci de l'Administració Oberta de Catalunya
CAPG	Cambra Agrària Provincial de Girona
CCAE	Consell Comarcal de l'Alt Empordà

CCPAE	Consell Català de la Producció Agrària Ecològica
CIDEM/ACC1Ó	Centre d'Innovació i Desenvolupament Empresarial
CILMA	Consell d'Iniciatives Locals per al Medi Ambient
CTP	Consorci Terra de Pas
COCING	Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Girona
CE	Centre Escolar
DAR	Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural
DCiMC	Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació
DASiC	Departament d'Acció Social i Ciutadania
DBiF	Departament de Benestar i Família
DCiMC	Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació
DdG	Diputació de Girona
DE	Departament d'Educació
DEiF	Departament d'Economia i Finances
DGC	Dirección General de Carreteras
DGiAP	Departament de Governació i Administracions Públiques
DGEiM	Direcció General d'Energia i Mines
DGU	Direcció General d'Urbanisme
DI	Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació
DMAiH	Departament de Medi Ambient i Habitatge
DPTiOP	Departament de Política Territorial i Obres Públiques
DT	Departament de Treball
DS	Departament de Salut
DIUiE	Departament d'Innovació, Universitat i Empresa
Es	Empresa de serveis
FCAC	Federació de Coorperatives Agràries de Catalunya
GESFER	Consorci de Gestió de la Fertilització Agrària de Catalunya
ICAEN	Institut Català de l'Energia
JARC	Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya
MF	Ministerio de Fomento
MIA	Mancomunitat Intermunicipal d'Aigües de Garriguella, Vilajuïga, Pau, Palau-Savardera i Pedret i Marzà
MSiPS	Ministerio de Sanidad y Política Social
OPC	Observatori del Paisatge de Catalunya
PNAE	Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà
PNCC	Parc Natural del Cap de Creus
REG	Regió d'Emergències de Girona
SA	Sindicat Agrari
SGG	Subdelegació de Govern a Girona

SGJ	Secretaria General de Joventut
SOC	Servei d'Ocupació de Catalunya
SP	Sector Privat
STSI	Secretaria de Telecomunicació i Societat de la Informació
UE	Unió Europea
UP	Unió de Pagesos
XCT	Xarxa de Custòdia del territori

Tot seguit es dóna a conèixer la integritat del PALS de Vilajuïga que consta de:

- 5 línies estratègiques,
- 16 programes d'actuació, i
- 42 accions.

El CD adjunt –que correspon als documents en digital de l'Agenda 21– conté la base de dades en format Microsoft Access que permet la consulta, revisió i actualització de les accions del PALS segons el criteri de:

- Totes les accions
- Accions supramunicipals
- Accions per grau de prioritat
- Accions per termini d'implantació
- Accions per estat d'execució

4.1. Línies estratègiques i programes d'actuació

L'Agenda 21 Local pren els objectius marc que guien el desenvolupament sostenible del municipi i els manifesta en forma de línies estratègiques en el Pla d'Acció Local, així com detalla els objectius específics o programes d'acció que integren cadascun d'aquests grans objectius o línies estratègiques contemplades:

1

LÍNIA ESTRATÈGICA 1

VERTEBRACIÓ DEL TERRITORI, PRESERVACIÓ DEL PAISATGE I GESTIÓ DELS RISCOS

Assegurar un tractament urbanístic equilibrat i integrat entre les peces urbanes, rurals i naturals del municipi i, en especial, garantir la funció connectiva dels espais naturals i la gestió dels riscos naturals per minimitzar i prevenir abans que corregir. Incidir així mateix en la millora de la qualitat urbana i les condicions de mobilitat i d'accessibilitat dels nuclis urbans.

Programes d'actuació

1.1.Model territorial i usos del sòl

1.2.Preservació del paisatge i de la connectivitat

1.2. Millora de la mobilitat i accessibilitat

1.3. Prevenció dels riscos ambientals

2

LÍNIA ESTRATÈGICA 2

OPTIMITZACIÓ DELS RECURSOS NATURALS I MINIMITZACIÓ D'IMPACTES

Aconseguir reduir la pressió i vulnerabilitat dels recursos hídrics del territori, millorar la gestió dels residus per disminuir, reciclar i valoritzar la seva producció, obtenir un consum més eficient de l'energia en el sector públic i privat, i regular les emissions atmosfèriques i acústiques susceptibles d'impacte.

Programes d'actuació

2.1.Millora dels sistemes d'abastament i sanejament, i foment de l'estalvi

2.2.Gestió i minimització de residus

2.3.Subministre, ecoeficiència i estalvi energètic

2.4.Control d'emissions atmosfèriques i acústiques

3

LÍNIA ESTRATÈGICA 3

FOMENT DEL TEIXIT ECONÒMIC

Unir esforços per potenciar el teixit productiu de l'àmbit d'estudi sota criteris de diversitat, innovació, qualitat i sostenibilitat ambiental. Potenciar el municipi com a centre atractor de noves activitats, d'iniciativa sectorial i intersectorial, i de promoció conjunta i coordinada entre el sector públic i el privat.

Programes d'actuació

3.1. Modernització i adaptació de l'activitat agrària i forestal

3.2. Suport a les iniciatives empresarials i promoció del patrimoni natural i cultural

4

LÍNIA ESTRATÈGICA 4

POTENCIACIÓ DE LA COHESIÓ I DE LA DINÀMICA SOCIOCULTURAL

Vetllar per la bona dotació dels serveis educatius i seguir estimulant a la població envers la cultura en sentit ampli i la participació ciutadana, així com completar la cobertura de les noves tecnologies de la informació i comunicació.

Programes d'actuació

4.1. Proximitat a l'escola i formació ambiental

4.2. Impuls de l'associacionisme en l'oferta d'activitats socioculturals

4.3.Accés a les noves tecnologies de la informació i la comunicació i millora de la comunicació a l'àmbit municipal

5

LÍNIA ESTRATÈGICA 5

MILLORA DEL BENESTAR SOCIAL

Vetllar per la la suficiència i la qualitat de l'assistència sanitària i social, i el civisme i la convivència ciutadana.

Programes d'actuació

5.1. Accés a l'habitatge

5.2. Millora de l'activitat sociosanitària

5.3.Millora de la seguretat ciutadana

4.2. Accions i projectes específics

1.2.1. Índex

1.VERTEBRACIÓ DEL TERRITORI, PRESERVACIÓ DEL PAISATGE I GESTIÓ DELS RISCOS

1.1.Model territorial i usos del sòl

1.1.01.Realitzar un pla de gestió dels espais agrícoles i potenciar la figura de parc agrari de l'Alt Empordà

1.2.Preservació del paisatge i de la connectivitat

1.2.01.Millorar la qualitat estètica del poble

1.2.02.Potenciar accions de custòdia en els espais d'interès natural o agroforestal

1.2.03.Impulsar la redacció de plans especials de protecció del medi natural i del paisatge dels espais PEIN

1.2.04.Instar per afavorir la permeabilització del corredor d'infraestructures (N-260 i línia ferroviària)

1.2.05.Recuperar les zones d'hortes

1.3.Millora de la mobilitat i accessibilitat

1.3.01.Difondre i fomentar el transport públic i l'ús compartit del cotxe

1.3.02.Redissenyar la mobilitat i millorar l'accessibilitat al poble

1.3.03.Mantenir i potenciar el xarxa de camins i itineraris

1.4.Prevenció dels riscos ambientals

1.4.01.Sol·licitar a l'Agència Catalana de l'Aigua la neteja i el manteniment de les lleres municipals

1.4.02.Acondiciar i mantenir els camins i pistes forestals

1.4.03. Inventariar i revisar les fosses sèptiques existents

1.4.04. Crear un adf municipal o adherir-se a una d'existent

2.OPTIMITZACIÓ DELS RECURSOS NATURALS I MINIMITZACIÓ D'IMPACTES

2.1.Millora dels sistemes d'abastament i sanejament, i foment de l'estalvi

2.1.01.Impulsar les actuacions de dispersió dels actuals centres de bombament

2.1.02.Optimitzar el consum d'aigua del municipi

2.1.03.Continuar instaurant la xarxa separativa d'aigües

2.2.Gestió i minimització de residus

2.2.01.Identificar punts d'abocament incontrolat i procedir a la seva neteja

2.3.Subministre, ecoeficiència i estalvi energètic

2.3.01.Donar continuïtat al Pla d'adeqüació de la il·luminació exterior

2.3.02.Foment de l'estalvi i eficiència energètica als edificis públics i privats

2.3.03.Fomentar i regular la implantació de les energies renovables

2.4.Control d'emissions atmosfèriques i acústiques

2.4.01.Adherir-se al manifest dels municipis gironins contra el canvi climàtic

2.4.02.Instar per la instal·lació de la xarxa de gas natural

2.4.03.Aprovar el mapa de capacitat acústica i l'ordenança reguladora del soroll

3.FOMENT DEL TEIXIT ECONÒMIC

3.1.Modernització i adaptació de l'activitat agrària i forestal

3.1.01.Facilitat la projecció econòmica, social i ambiental de les explotacions agràries

3.1.02.Proporcionar ajut i viabilitat a la producció agroalimentària natural, ecològica i artesanal

3.2.Suport a les iniciatives empresarials i promoció del patrimoni natural i cultural

3.2.01.Difondre i potenciar els serveis de promoció econòmica i laboral

3.2.02.Coordinar les iniciatives públiques i privades en la promoció del territori

3.2.03.Impulsar una campanya de promoció turística basada en el paisatge

3.2.04.Potenciar l'oferta i la complementarietat d'activitats de turisme actiu i cultural

4.POTENCIACIÓ DE LA COHESIÓ I DE LA DINÀMICA SOCIOCULTURAL

4.1.Proximitat a l'escola i formació ambiental

4.1.01.Reforçar l'educació ambiental en el programa curricular del centre escolar

4.1.02.Instar per la creació d'un institut-escola

4.2.Impuls de l'associacionisme en l'oferta d'activitats socioculturals

4.2.01.Crear una borsa intermunicipal d'activitats educatives, de lleure i culturals i rotativa entre municipis

4.2.02. Promoure el mecenatge sociocultural entre les empreses establertes en el territori

4.3.Accés a les noves tecnologies de la informació i la comunicació i millora de la comunicació a l'àmbit municipal

4.3.01.Garantir l'accés a les noves tecnologies de la informació i comunicació

4.3.02.Potenciar canals d'informació i fomentar la participació ciutadana

4.3.03.Reforçar les relacions entre consistoris per promoure iniciatives i interessos comuns

4.3.04.Divulgar i fer el seguiment de l'Agenda 21

5.MILLORA DEL BENESTAR SOCIAL

5.1.Accés a l'habitatge

5.1.01.Censar els habitatges buits aptes per arribar a ser ocupats

5.2.Millora de l'activitat sociosanitària

5.2.01.Instar per reforçar els recursos humans i els serveis socials

5.2.02.Considerar l'oferta de serveis sociosanitaris mancomunats

5.3.Millora de la seguretat ciutadana

5.3.01.Instar a les administracions per identificar i aplicar mesures en els punts negres d'accidentalitat

1.2.2. Fitxes descriptives

5. Annexos

Annexos relatius a les Bases per a l'establiment de les Agendes 21 Locals (capítol 2):

- **La Carta d'Aalborg**
- **La Carta de Lisboa**
- **La Declaració de Calvià**
- **La Declaració de Manresa**
- **La Declaració de Hannover**
- **La Declaració de Johannesburg**
- **La Declaració de Mataró**
- **La Declaració de Vilafranca**
- **La Declaració de Girona**

La Carta d'Aalborg

(tal com fou aprovada pels participants a lal Conferència Europea sobre Ciutats i Viles Sostenibles a Aalborg, Dinamarca, el 27 de maig de 1994)

Part 1. Declaració de consens: Ciutats i Viles Europees cap a la Sostenibilitat

1.1 El paper de les ciutats i viles europees

Nosaltres, ciutats i viles europees, signants d'aquesta carta, declarem que en el decurs de la història, les nostres ciutats han existit dins d'imperis, estats nació, i règims diversos i els han sobreviscut com a centres de vida social, sustentadores de les nostres economies, i guardianes de la cultura, el patrimoni i la i estats. Les ciutats han estat els centres de la indústria, les arts, el comerç, l'educació i el tradició. Juntament amb les famílies i els barris, les ciutats han estat els elements bàsics de les nostres societats govern.

Entenem que el nostre actual estil de vida urbà, en particular els nostres models de divisió del treball i de les funcions, l'ús de la terra, el transport, la producció industrial, l'agricultura, el consum i les activitats de lleure i, per tant, el nostre nivell de vida, ens fan essencialment responsables de molts problemes ambientals als quals s'enfronta la humanitat. Això és particularment rellevant si tenim en compte que el 80% de la població d'Europa viu en àrees urbanes.

Hem après que els nivells actuals de consum de recursos als països industrialitzats no es poden aconseguir per a tota la població que hi viu actualment, i encara menys per a les generacions futures, sense destruir els béns naturals.

Estem convençuts que la vida humana sostenible en aquest planeta no es pot aconseguir sense comunitats locals sostenibles. El govern local és proper al lloc on es perceben els problemes ambientals i el més proper als ciutadans i comparteix responsabilitats amb els governs a tots els nivells per al benestar de la humanitat i la natura. Per tant, les ciutats i viles són peces clau en el procés de canviar els estils de vida, de producció, de consum i de models espacials.

1.2 La noció i els principis de la sostenibilitat

Nosaltres, ciutats i viles, comprenem que la idea de desenvolupament sostenible ens ajuda a fonamentar el nostre nivell de vida sobre la capacitat de sosteniment de la natura. Busquem aconseguir justícia social, economies sostenibles i sostenibilitat ambiental. La justícia social necessàriament haurà de basar-se en la igualtat i la sostenibilitat econòmica, que requereix sostenibilitat ambiental.

La sostenibilitat ambiental significa el manteniment dels béns naturals. Ens exigeix que el ritme amb què consumim matèries renovables, aigua i recursos energètics no superi el ritme amb què els sistemes naturals les poden recuperar, i que el ritme amb què consumim recursos no renovables no excedeixi el ritme amb què els recursos renovables sostenibles els substitueixen.

La sostenibilitat ambiental també significa que el ritme d'emissió de contaminants no excedeixi la capacitat de l'aire, l'aigua i el sòl per absorbir-los i processar-los.

Encara més, la sostenibilitat ambiental comporta el manteniment de la biodiversitat; la salut humana; així com la qualitat de l'aire, l'aigua i el sòl a uns estàndards suficients per mantenir en tot

moment la vida humana i el benestar, així com la vida animal i vegetal.

1.3 Estratègies locals cap a la sostenibilitat

Estem convençuts que la ciutat o vila és la unitat més gran capaç de dirigir inicialment els molts desequilibris urbans arquitectònics, socials, econòmics, polítics, de recursos naturals i ambientals que fan malbé el nostre món modern i alhora l'escala més petita en la qual es poden resoldre significativament els problemes d'una forma integrada, holística i sostenible. Com que cada ciutat és diferent, hem de trobar els nostres camins particulars cap a la sostenibilitat. Integrarem els principis de la sostenibilitat en totes les nostres polítiques i farem de les respectives forces de les nostres ciutats i viles la base d'estratègies localment adequades.

1.4 La sostenibilitat com a procés creatiu, local i de recerca d'equilibri

Nosaltres, ciutats i viles, reconeixem que la sostenibilitat no és ni una imatge ni un estat inalterable, sinó un procés creatiu, local i de recerca d'equilibri, que s'estén a totes les àrees de presa de decisions locals. Proporciona una retroalimentació contínua en la gestió de la ciutat o vila indicant les activitats que estan conduint l'ecosistema urbà cap a l'equilibri i les que ho fan cap al desequilibri. Establint la gestió d'una ciutat al voltant de la informació recollida durant aquest procés, s'entén que la ciutat funcioni com un tot orgànic i que es facin evidents els efectes de totes les activitats significatives. Mitjançant aquest procés la ciutat i els seus ciutadans poden prendre decisions informades. Mitjançant un procés de gestió basat en la sostenibilitat, es poden prendre decisions que no només representin els interessos dels actuals grups socials sinó també els de les generacions futures.

1.5 Resolució de problemes mitjançant negociació expansiva

Nosaltres, ciutats i viles, reconeixem que una ciutat o vila no es pot permetre exportar els problemes cap al medi ambient veí o cap al futur. Per tant, cal que qualsevol problema o desequilibri que es produeixi a la ciutat s'adreci dins del seu propi nivell o bé que sigui absorbit per alguna entitat més gran a nivell regional o nacional. Aquest és el principi de la resolució de problemes mitjançant la negociació expansiva. La implementació d'aquest principi donarà una gran llibertat a cada ciutat o vila per definir la naturalesa de les seves activitats.

1.6 Economia urbana cap a la sostenibilitat

Nosaltres, ciutats i viles, comprenem que el factor limitador del desenvolupament econòmic de les nostres ciutats i viles ha esdevingut els béns naturals, tal com l'atmosfera, el sòl, l'aigua i els boscos. Per tant, hem d'invertir en aquests béns.

En ordre de prioritat això requereix:

1. invertir en la conservació dels béns naturals que encara existeixen, com ara aigües subterrànies, sòl, hàbitats per a espècies rares;

2. encoratjar el creixement dels béns naturals mitjançant la reducció del nostre nivell actual d'explotació, com ara els d'energies no renovables;

3. invertir per alleugerir la pressió sobre els béns naturals mitjançant l'expansió de béns naturals cultivats, com ara parcs per a l'esbarjo dins la ciutat per alleugerir la pressió sobre els boscos naturals;

4. incrementar l'eficiència de la utilització final dels productes, com ara edificis energèticament eficients o transport urbà no perjudicial per al medi ambient.

1.7 Igualtat social per a la sostenibilitat urbana

Nosaltres, ciutats i viles, som conscients que els pobres són afectats més negativament pels problemes ambientals (com ara soroll i contaminació atmosfèrica del trànsit, manca de comoditats, habitatges insalubres, falta d'espais oberts) i són menys capaços de resoldre'ls. Una distribució desigual de la salut provoca un comportament insostenible i el fa més difícil de canviar. Intentem integrar les necessitats bàsiques de la gent, així com els programes sanitaris, d'ocupació i d'habitatge dins la protecció ambiental. Desitgem aprendre d'experiències inicials d'estils de vida sostenibles, de manera que puguem treballar cap a una millora de la qualitat dels estils de vida dels ciutadans més que no pas simplement maximitzar el consum.

Intentarem crear llocs de treball que contribueixin a la sostenibilitat de la comunitat i redueixin, així, l'atur. A l'hora de mirar d'atraure o crear llocs de treball, valorarem els efectes de qualsevol oportunitat de treball en termes de sostenibilitat per tal d'encoratjar la creació de llocs de treball de llarg termini i productes de llarga vida d'acord amb els principis de la sostenibilitat.

1.8 Models sostenibles d'utilització de la terra

Nosaltres, ciutats i viles, reconeixem la importància de la utilització efectiva de la terra i del desenvolupament de polítiques de planificació per part de les nostres autoritats locals que englobin la valoració ambiental estratègica de tots els plans. Hauríem d'aprofitar-nos de l'abast per oferir un transport públic i una energia tan eficients i efectius com fos possible, tot mantenint l'escala humana de desenvolupament. Tant a l'hora de dur a terme programes de renovació urbana en els centres urbans com de planificar nous suburbis, busquem una barreja de funcions per tal de reduir la necessitat de mobilitat. Les nocions d'interdependència regional igualitària ens haurien de permetre equilibrar els fluxos entre la ciutat i el camp i impedir que les ciutats actuessin com a simples explotadors dels recursos de les àrees veïnes.

1.9 Models sostenibles de mobilitat urbana

Nosaltres, ciutats i viles, ens esforçarem a millorar l'accessibilitat i donarem suport a l'assistència social i als sistemes de vida urbans amb menys transport. Sabem que és imperatiu per a una ciutat sostenible reduir la mobilitat forçada i aturar la promoció i el suport de l'ús innecessari de vehicles motoritzats. Donarem prioritat als mitjans de transport ecològicament raonables (especialment caminar, anar amb bicicleta, transport públic) i fer de la combinació d'aquests mitjans el centre dels nostres esforços de planificació. Els mitjans de transport urbà individuals motoritzats haurien de tenir la funció subsidiària de facilitar l'accés als serveis locals i de mantenir l'activitat econòmica de la ciutat.

1.10 Responsabilitat sobre el clima global

Nosaltres, ciutats i viles, comprenem que els riscos plantejats als ambients naturals i artificials i a les generacions humanes futures per l'escalfament global requereixen una resposta suficient per estabilitzar i posteriorment reduir al més aviat possible les emissions a l'atmosfera de gasos causants de l'efecte hivernacle. És igualment important protegir els recursos globals de la biomassa, com ara els boscos i el fitoplàncton, que tenen un paper essencial en el cicle del carbó terrestre. La disminució de les emissions de combustibles fòssils requerirà polítiques i iniciatives basades en una comprensió detallada de les alternatives i del medi ambient urbà com a sistema energètic. Les úniques alternatives sostenibles són les fonts d'energia renovable.

1.11 Prevenció de l'emmetzinament dels ecosistemes

Nosaltres, ciutats i viles, som conscients que cada vegada més i més substàncies tòxiques i perjudicials són alliberades a l'aire, a l'aigua, al terra, als aliments i, per tant, estan esdevenint una

amenaça creixent per a la salut humana i els ecosistemes. Farem tots els esforços per assegurar que la contaminació addicional sigui aturada i previnguda en el seu origen.

1.12 Autogovern local com a precondició

Nosaltres, ciutats i viles, confiem que tenim la força, el coneixement i el potencial creatiu per desenvolupar estils de vida sostenibles i per dissenyar i gestionar les nostres ciutats cap a la sostenibilitat. Com a representants de les nostres comunitats elegits democràticament, estem preparats per prendre la responsabilitat de la tasca de reorganització de les nostres ciutats i viles per a la sostenibilitat. El grau fins al qual ciutats i viles són capaces de posar-se a l'alçada d'aquest repte depèn dels drets concedits a l'autogovern local, d'acord amb el principi de subsidiarietat. És essencial que es deixin prou poders a nivell local i que les autoritats locals disposin d'una base financera sòlida.

1.13 Els ciutadans com a actors clau i el compromís de la comunitat

Nosaltres, ciutats i viles, prometem complir el mandat que es dóna a l'Agenda 21, el document clau aprovat a la Cimera de la Terra a Rio de Janeiro, per treballar amb tots els sectors de la nostra comunitat –ciutadans, empreses, grups d'interès- a l'hora de desenvolupar els nostres plans de l'Agenda 21 Local. Reconeixem la crida a la responsabilitat per compartir amb tots els sectors de la comunitat la implementació del programa, realitzada en el Cinquè Programa de la Unió Europea sobre política i acció en relació al medi ambient i al desenvolupament sostenible, "Cap a la Sostenibilitat". Per tant, basarem el nostre treball en la cooperació entre tots els grups involucrats. Assegurarem que tots els ciutadans i grups interessats tinguin accés a la informació i puguin participar en els processos locals de presa de decisions. Buscarem oportunitats per a l'educació i formació en la sostenibilitat, no només per a la població en general, sinó per als representants elegits i també per als directius dels governs locals.

1.14 Instruments i eines per a la gestió urbana cap a la sostenibilitat

Nosaltres, ciutats i viles, prometem utilitzar els instruments i eines polítics i tècnics per a un enfocament ecosistèmic de la gestió urbana. Traurem profit d'un ampli ventall d'instruments, incloent-hi aquells per a la recollida i el processament de dades ambientals; planificació ambiental; instruments de regulació, econòmics i de comunicació, com ara directrius, impostos i quotes; i mecanismes per augmentar el coneixement incloent-hi la participació pública. Intentarem establir nous sistemes d'elaboració de pressupostos ambientals que permetin una gestió dels nostres recursos naturals tan econòmica com els nostres recursos artificials, "diner".

Sabem que hem de basar els nostres esforços per elaborar i controlar polítiques, en particular els nostres sistemes de seguiment, auditoria, avaluació d'impacte, comptabilitat, equilibri i informació ambiental sobre diferents tipus d'indicadors, incloent-hi els de qualitat ambiental urbana, fluxos urbans, models urbans i, en especial, indicadors de sostenibilitat d'un sistema urbà.

Nosaltres, ciutats i viles, reconeixem que a diverses ciutats d'arreu d'Europa ja s'han aplicat amb èxit un complet ventall de polítiques i activitats que duen a conseqüències ecològiques positives. No obstant això, malgrat que aquests instruments són eines valuoses per reduir el ritme i la pressió de la insostenibilitat, per ells mateixos no inverteixen la direcció insostenible de la societat. Encara més, amb aquesta forta base ecològica ja existent, les ciutats estan en una posició excel·lent per donar el pas definitiu d'integrar aquestes polítiques i activitats dins del procés de govern per gestionar les economies urbanes locals mitjançant un procés extensiu de sostenibilitat. En aquest procés estem cridats a desenvolupar les nostres pròpies estratègies, comprovar-les a la pràctica i compartir les nostres experiències.

Part 2 La Campanya Europea de Ciutats i Viles Sostenibles

Nosaltres, ciutats i viles europees, signants d'aquesta carta, avançarem conjuntament cap a la sostenibilitat en un procés d'aprenentatge de les experiències i dels exemples locals d'èxit. Encoratjarem els altres a establir plans d'acció local a llarg termini (Agendes 21 Locals), enfortint així la cooperació entre autoritats, i relacionant aquest procés amb les accions de la Unió Europea dins del camp del medi ambient urbà.

Nosaltres, mitjançant aquest document, iniciem *La Campanya Europea de Ciutats i Viles Sostenibles* per encoratjar i donar suport a les ciutats i viles en el treball cap a la sostenibilitat. La fase inicial d'aquesta Campanya tindrà un període de dos anys, després dels quals es valoraran els avenços en una Segona Conferència Europea sobre Ciutats i Viles Sostenibles, que tindrà lloc el 1996.

Invitem totes les autoritats locals, ja sigui ciutat, vila o districte, i qualsevol xarxa europea d'autoritats locals a unir-se a la Campanya tot adoptant i signant aquesta Carta.

Demanem a totes les xarxes més importants d'autoritats locals d'Europa que es comprometin a dur a terme la coordinació d'aquesta Campanya. S'establirà un Comitè de Coordinació de representants d'aquestes xarxes. Es prendran acords especials pel que fa a les autoritats locals que no pertanyin a cap xarxa.

Preveiem que les principals activitats de la Campanya siguin:

- facilitar el suport mutu entre ciutats i viles europees en el disseny, desenvolupament i implementació de polítiques cap a la sostenibilitat;
- recollir i difondre informació sobre bons exemples a nivell local;
- promocionar el principi de sostenibilitat en altres autoritats locals;
- aconseguir més signataris de la Carta;
- organitzar un "Premi Ciutat Sostenible" anual;
- formular recomanacions polítiques a la Comissió Europea;
- proporcionar aportacions per als informes de Ciutats Sostenibles del Grup d'Experts de Medi Ambient Urbà;
- donar suport als polítics locals en la implementació de recomanacions adequades i de legislació de la Unió Europea;
- editar un butlletí informatiu de la Campanya.

Aquestes activitats requeriran establir una Coordinació de la Campanya.

Invitarem altres organismes a donar suport actiu a la Campanya.

Part 3 Dedicació als Processos Agenda 21 Local: Plans d'Acció Local cap a la Sostenibilitat

Nosaltres, ciutats i viles europees, signants d'aquesta Carta, prometem, en signar aquesta Carta i en unir-nos a la Campanya Europea de Ciutats i Viles Sostenibles, que intentarem aconseguir un consens dins de la nostra comunitat sobre una Agenda 21 Local cap a la fi de 1996. Aquest consens complirà el mandat establert pel Capítol 28 de l'Agenda 21 tal com fou acordat a la Cimera de la Terra a Rio al juny de 1992. Mitjançant els nostres plans d'acció locals contribuirem a la implementació del Cinquè Programa d'Acció Ambiental "Cap a la Sostenibilitat" de la Unió Europea.

Els processos Agenda 21 Local es desenvoluparan d'acord amb la Part I d'aquesta Carta.

Proposem que el procés de preparació d'un pla d'acció local inclogui les següents etapes:

- reconeixement dels marcs de finançament i de planificació existents, així com altres plans i programes;
- identificació sistemàtica de problemes i les seves causes, mitjançant àmplies consultes públiques;
- priorització de tasques per dirigir-se cap als problemes identificats;
- creació d'una imatge per a una comunitat sostenible mitjançant un procés participatiu que involucri tots els sectors de la comunitat;
- consideració i valoració d'opcions estratègiques alternatives;
- establiment de plans d'acció locals cap a la sostenibilitat a llarg termini, que incloguin objectius mesurables;
- programació de la implementació del pla, incloent-hi la preparació d'una temporització i la declaració d'assignació de responsabilitats entre els participants;
- establiment de sistemes i procediments per controlar i informar sobre la implementació del pla.

Caldrà revisar si els acords interns de les nostres autoritats locals són adequats i eficients per permetre el desenvolupament dels processos Agenda 21 Local, que inclouen plans d'acció locals cap a la sostenibilitat a llarg termini. Caldran esforços per millorar la capacitat de l'organització que inclourà la revisió dels acords polítics, procediments administratius, treball corporatiu i interdisciplinari, recursos humans disponibles i cooperació entre autoritats incloent-hi associacions i xarxes.

Signat a Aalborg,

Dinamarca, 27 de maig de 1994

La Carta de Lisboa

(subscrita pels participants a la Segona Conferència Europea de Viles i Ciutats Sostenibles celebrada a Lisboa a l'octubre de 1996)

Introducció

Un miler de representants d'autoritats locals i regionals d'arreu d'Europa es van reunir a la Segona Conferència Europea sobre Ciutats i Viles Sostenibles, a Lisboa, Portugal, del 6 al 8 d'octubre de 1996. Van conèixer l'estat del procés Agenda 21 Local a 35 països d'Europa i van valorar el progrés realitzat des que tingué lloc la Primera Conferència a Aalborg, Dinamarca, al maig de 1994. Van intercanviar idees i experiències de pràctica local i van explorar les oportunitats de col·laborar amb altres comunitats europees en projectes comuns. Van identificar les necessitats de les autoritats locals abordades en els processos Agenda Local i van ajudar a donar forma a la següent fase de la Campanya.

A la Campanya Europea de Ciutats i Viles Sostenibles, iniciada a la Conferència d'Aalborg per 80 municipalitats europees que signaren la Carta de Ciutats i Viles Europees cap a la Sostenibilitat (Carta d'Aalborg), s'hi han unit, durant aquest temps, 250 autoritats locals i regionals. En signar la Carta es comprometien a endegar el procés de desenvolupament i assoliment d'un consens entre les comunitats locals sobre un pla d'acció a llarg termini cap a la sostenibilitat (Agenda 21 Local).

La fase inicial de dos anys de la Campanya estava orientada principalment a "fer córrer la veu" sobre la sostenibilitat local promocionant la Carta d'Aalborg, induint a més les autoritats locals a signar-la i a unir-se a la Campanya, i donant orientació sobre el procés Agenda 21 Local.

La següent fase presentada a la Conferència de Lisboa estarà enfocada a la implementació dels principis establerts en la Carta, iniciant i portant a terme un procés Agenda 21 Local, i implementant el pla local de sostenibilitat. Abordant aquesta fase, les autoritats locals europees no només contribuiran a la implementació de l'Agenda 21 (Rio, 1992), sinó també a la de l'Agenda Habitat (Istanbul, 1996).

Per tant, els participants a la Conferència de Lisboa de 1996 van aprovar el següent document titulat "Del Paper a la Pràctica". Es basa en les experiències locals comunicades i discutides als 26 tallers de la Conferència, i pren en consideració els principis i recomanacions establerts a la Carta d'Aalborg, la "Guia Pas a Pas" de la Junta de Gestió del Govern Local del Regne Unit, l'Informe sobre Ciutats Sostenibles del Grup d'Experts de la Comissió Europea sobre Medi Ambient Urbà, i la Guia de Planificació de l'Agenda 21 Local del Consell Internacional per a Iniciatives Locals Mediambientals.

Abordant la següent fase de la Campanya Europea de Ciutats i Viles Sostenibles, els participants en aquesta primera conferència europea de governs locals d'acord amb la Conferència Habitat II de les Nacions Unides (Istanbul, juny 1996) desitgen contribuir a la implementació de l'Agenda Habitat.

1. Preparant els governs locals per al procés Agenda 21 Local

Creiem que l'adopció de la Carta de Ciutats i Viles Europees cap a la Sostenibilitat (Carta d'Aalborg) és un dels millors punts de partida per a un procés Agenda 21 Local.

Ens cal la voluntat política definitiva per posar en marxa un procés Agenda 21 Local.

Identificarem un grup de persones motivades per conduir la iniciativa. Utilitzarem idees, conceptes i mandats tal com l'Agenda 21, el Cinquè Programa d'Acció Ambiental de la Unió Europea, la Carta d'Aalborg o la Conferència Habitat II de les Nacions Unides com a referència. Establirem un programa de treball i una temporització per al procés, tot definint fases amb objectius clars. Mitjançant la signatura de la Carta d'Aalborg, ens unirem a la Campanya Europea de Ciutats i Viles Sostenibles i considerarem la possibilitat d'unir-nos a qualsevol xarxa d'autoritats locals que pensem que millor poden donar consells i suport pràctic sobre gestió i sostenibilitat ambiental.

Creiem que l'autoritat local hauria de ser el principal impulsor del procés Agenda 21 Local.

La nostra autoritat local hauria d'abandonar la seva actitud sobirana i adoptar el paper d'impulsora, proporcionar l'empenta necessària mentre no hagi estat desenvolupada per altres instàncies, dedicar recursos de personal i proporcionar un pressupost, contractar un impulsor i mediador professional, i manifestar el seu lideratge però sense dominar el procés.

Creiem que el procés Agenda 21 Local requereix la implicació de totes les autoritats locals, ja sigui una comunitat urbana o una de rural.

És important una xarxa interna per tal d'involucrar el municipi i l'administració, els directius i els funcionaris elegits, tots els departaments i tots els nivells de responsabilitat. És essencial el suport del responsable municipal, així com la formació dels representants i els funcionaris elegits sobre conceptes de sostenibilitat. És indispensable un enfocament intersectorial, ja que la sostenibilitat local està formada per sostenibiliat social, econòmica i ambiental.

2.Establint estratègies per involucrar la comunitat

Iniciarem consultes i col·laboracions amb els diversos sectors de la nostra comunitat per tal de crear sinèrgia mitjançant la cooperació.

La consecució d'un consens sobre l'Agenda 21 Local entre tots els sectors i actors de la comunitat no és només un requisit de l'Agenda 21 (Rio, 1992), sinó que dóna al pla d'acció a llarg termini la força necessària per tenir l'oportunitat de ser implementat. Recomanem crear un fòrum de grups d'interès (Fòrum de l'Agenda 21 Local). Establirem col·laboracions per a projectes concrets amb objectius clars, i formarem grups de treball dels projectes, grups especials, grups de consulta o taules rodones. Esbossarem el procés i cercarem l'acord sobre el procediment, les etapes del procés i els objectius. Orientarem els participants amb tacte, però amb resolució al llarg del procés. Definirem els interessos particulars de cada partit explícitament i mantindrem el diàleg amb ells per tal d'establir una confiança mitjançant l'obertura i la transparència.

3. Enfocament i planificació de l'Agenda 21 Local

Intentarem posar ordre en els nostres propis assumptes mitjançant del principi de negociació expansiva.

La nostra comunitat no hauria d'exportar els seus problemes al medi ambient o cap al futur. L'ètica del desenvolupament sostenible requereix que seguim el principi de negociació expansiva, que es dirigeix cap a la necessitat d'aconseguir un equilibri entre la demanda local i el subministrament a la nostra ciutat, i en la mesura que això no sigui possible, entrar en negociacions amb la nostra regió, país i continent veïns sobre el repartiment d'oportunitats, càrregues i responsabilitats. Identificarem totes les opcions perquè la comunitat aturi o redueixi l'exportació de problemes i comprovarem si les condicions per utilitzar el medi ambient i el futur són

equitatives. Ens comprometem a dur a terme auditories socials, econòmiques i ecològiques de la nostra municipalitat per tal d'investigar el seu impacte sobre el medi ambient i les generacions futures, i informarem dels resultats.

Durem a terme una planificació d'accions sistemàtica per passar de l'anàlisi a la pràctica.

L'Agenda 21 Local és un procés participatiu, que requereix un procediment sistemàtic pas a pas. En primer lloc, el Fòrum de l'Agenda 21 Local discutirà i acordarà una filosofia i una visió, que el municipi adoptarà després de consultar-ho amb el públic, Identificarem problemes, causes i efectes; sol·licitarem al municipi que adopti els objectius; prioritzarem els problemes fent servir la metodologia de valoració d'impacte; identificarem alternatives per a l'acció i establirem objectius; crearem programes per estudiar els objectius i formalitzarem programes dins d'un pla d'acció; implementarem el pla i controlarem l'avanç; avaluarem els resultats i proporcionarem una retroalimentació al procés.

4. Eines de gestió de sostenibilitat

Integrarem el desenvolupament ambiental dins el desenvolupament social i econòmic per tal de millorar la salut i la qualitat de vida dels nostres ciutadans.

L'estabilitat i la igualtat social s'han de basar en una economia sostenible, on l'economia es basa en la capacitat de la natura, és a dir la sostenibilitat ambiental. La planificació del desenvolupament sostenible necessita integrar els aspectes ambientals en els aspectes socials i econòmics i, per tant, requereix enfocaments intersectorials per a la planificació i la implementació. Coordinarem el sector ambiental amb els altres, en particular l'elaboració de plans socials i econòmics; introduirem un procediment de valoració de l'impacte de la sostenibilitat dins dels procediments de negociació per a l'autorització de noves empreses i fàbriques; i encoratjarem l'aplicació del sistema comunitari d'ecogestió i ecoauditoria (EMAS) per part de les empreses locals.

Utilitzarem eines avançades per a la gestió de la sostenibilitat.

Adreçarem la nostra autoritat local cap a la sostenibilitat aplicant una gran varietat de mètodes i eines per a la gestió ambiental, econòmica, social i sanitària. Traurem profit dels indicadors de sostenibilitat per descriure l'estat present i mesurar els avenços; introduirem l'EMAS i l'adopció de pressupostos ambientals i altres mètodes de comptabilitat ecològica, utilitzarem els mètodes d'avaluació de l'impacte ambiental i d'avaluació estratègica ambiental, i els estendrem per valorar també impactes socials, sanitaris i econòmics.

5. Conscienciació i educació

Establirem programes de conscienciació sobre aspectes de desenvolupament sostenible entre els nostres ciutadans, grups d'interès, així com entre els polítics i els responsables del govern local.

La conscienciació i l'educació són essencials per aconseguir una comprensió detallada de la interrelació entre els aspectes socials, econòmics i ambientals. Cal una formació professional perquè els nostres directius puguin aprendre sobre alternatives per a l'acció, bona pràctica, i mètodes i eines de gestió. Durem a terme activitats de conscienciació adreçades a tots els grups de la comunitat local, i establirem programes d'educació i formació a les guarderies, escoles, universitats i institucions de formació d'adults i vocacionals.

6. Col·laboració i cooperació entre autoritats

Aconseguirem més força mitjançant aliances entre diverses autoritats: associacions, xarxes i campanyes.

Crearem associacions amb les municipalitats veïnes per resoldre desequilibris d'acord amb el principi de negociació expansiva. Involucrarem els nivells governamentals o administratius superior i inferior en totes les iniciatives i programes. Traurem profit de l'impuls que haurem guanyat i de l'encoratjament que haurem rebut unint-nos a les xarxes municipals i a les campanyes de l'Agenda 21 Local.

Establirem aliances Nord-Sud i Est-Oest per al desenvolupament sostenible.

Com que les ciutats i viles no són illes, la sostenibilitat local no es pot aconseguir sense tenir cura dels impactes globals de la nostra utilització local de recursos, les nostres emissions i la nostra exportació d'impactes. Hem d'assumir la responsabilitat dels impactes negatius de les nostres accions sobre el medi ambient global i cooperar amb les autoritats locals en els països en vies de desenvolupament. Considerarem la col·laboració per al desenvolupament sostenible o acords similars de cooperació municipal internacional, establirem esquemes d'assistència bilateral, i explorarem les possibilitats d'una implementació conjunta de mesures de protecció del clima, l'aigua, el sòl i la biodiversitat.

Avançarem d'acord amb la Campanya Europea de Ciutats i Viles Sostenibles.

Amb la Conferència de Lisboa, l'octubre de 1996, la Campanya Europea de Ciutats i Viles Sostenibles ha entrat en la seva segona fase, "Del Paper a la Pràctica". Continuarem conduint els nostres processos Agenda 21 Local d'acord amb altres autoritats locals europees.

Demanarem a les associacions i xarxes d'autoritats locals que continuïn donant suport pràctic, orientació i formació.

Lisboa, Portugal, 8 d'octubre de 1996

Declaració de Calvià

Extreta de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat

Tal com fou aprovada pels participants a la Conferència Internacional sobre Turisme i Desenvolupament Sostenible a la Mediterrània, Calvià (Mallorca), 19 d'abril de 1997

Per invitació del municipi de Calvià (Mallorca), 490 líders polítics, gestors turístics i autoritats locals mediterrànies, representants d'empreses turístiques, organitzacions sindicals, representants de governs regionals i nacionals, institucions de cooperació pública i privada, Institucions i Organitzacions Internacionals, mediterrànies i europees, organitzacions ambientals sense ànim de lucre, consultors i instituts d'investigació de 28 països s'han reunit a Calvià del 17 al 19 d'abril de 1997 per participar en la "Conferència Internacional sobre Turisme Sostenible a la Mediterrània".

Els participants reconeixem l'esforç i l'assoliment de diversos plans de cooperació de la regió que tenen en compte el repte de nous programes i estratègies, tals com els Plans d'Acció de la Mediterrània i la Carta del Turisme de la Mediterrània (Casablanca 1993) inclosa en la Declaració Euromediterrània de Barcelona (novembre 1995). A nivell mundial, la Cimera de la Terra a Rio de Janeiro va generar un moviment global cap el desenvolupament sostenible, involucrant a tots els sectors de la societat. Responsabilitat compartida, participació i diàleg són els elements clau del Document "Agenda 21".

Els participants en la Conferència de Calvià reconeixem que els greus desafiaments socials i ambientals que afrontarà la Mediterrània abans de l'any 2025 exigeixen modificar les pautes de desenvolupament imperants en l'actualitat. La reducció de les desigualtats, la pau i l'estabilitat són requisits imprescindibles i a la vegada resultats del desenvolupament sostenible.

La Conferència de Calvià haurà de ser una fita pel desenvolupament sostenible a la Mediterrània. Es crida a considerar els aspectes següents:

I. EL TURISME, MOTOR DEL DESENVOLUPAMENT A LA MEDITERRÀNIA

La riquesa del patrimoni natural i cultural de la Mediterrània ha possibilitat que el turisme s'hagi convertit en una de les activitats més importants en tota la regió. Ha permès multiplicar la inversió i l'ocupació.

En els Municipis i regions mediterrànies s'ha creat una oferta turística atractiva per un nombre creixent de turistes, que els converteix en el primer destí turístic mundial. El turisme és una oportunitat, però també pot ser una amenaça si no es gestiona apropiadament.

II. SITUACIONS DIFERENTS I METES COMUNES

En els últims 30 anys, el 80% del desenvolupament turístic s'ha concentrat en el Noroccident de la Mediterrània. Això planteja dos punts de partida diferents: en les zones més desenvolupades, renunciar al creixement ilimitat i rehabilitar el patrimoni natural i edificat. En les zones emergents, desenvolupar iniciatives sostenibles que evitin el deteriorament dels seus recursos i garanteixin la viabilitat del seu futur. Ambdues situacions exigeixen reformular els models i productes turístics en clau de sostenibilitat.

III. EL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE, REPTE DE FUTUR

La Regió Mediterrània, bressol de grans civilitzacions, ha assolit fites econòmiques importants, però també ha deteriorat el seu patrimoni natural i cultural. Els pobles, ciutats i regions mediterrànies creiem que un turisme integrat en el desenvolupament sostenible preserva i recupera els nostres valors culturals, socials i ambientals.

Sentim la urgència d'afrontar els desequilibris socials i mediambientals des d'avui mateix. Entenem que només podem iniciar el camí cap a la sostenibilitat amb equitat en la nostra regió si tenim en compte els límits de la capacitat de càrrega del nostre entorn. Només assegurarem un desenvolupament sostenible per a la nostre regió i per a futures generacions si assumim la necessitat d'un canvi cultural en relació als nostres moldels de desenvolupament. La sostenibilitat global només pot ser assolida per comunitats locals, regionals i estatals sostenibles.

IV. INTEGREM LA SOSTENIBILITAT EN EL NOSTRE COMPORTAMENT

Avançar cap a la sostenibilitat exigeix canviar formes de pensar, d'actuar, de produir i de consumir.

Les autoritats municipals, les empreses i les organitzacions socials són actors clau en aquest procés de canvi.

Els ciutadans mediterranis són, a la vegada, habitants d'una comunitat, electors, empleats i consumidors. El desenvolupament sostenible requereix un enfocament integrat, i no un enfocament basat en sectors aïllats. El marc més apropiat per la cooperació en el desenvolupament sostenible local, amb la voluntat d'una responsabilitat compartida, és el procés d'Agenda Local 21.

V. PARTICIPEM ACTIVAMENT

Les autoritats locals són la instància més propera als ciutadans. Per això, són actors clau en la solució dels problemes i en la democratització i participació ciutadana.

Fomentarem i recolzarem campanyes de sensibilització sobre turisme adaptat a les necessitats culturals i ambientals de les nostres comunitats i regions.

Cridem al sector empresarial turístic així com als turistes i als residents perquè recolzin els nostres programes i estratègies comunes cap a la sostenibilitat. Touroperadors i agències de viatge tenen la responsabilitat d'informar i sensibilitzar als turistes sobre com reduir l'impacte ambiental, social i cultural en els llocs de destí.

Cridem als mitjans de comunicació i a les seves xarxes a recolzar aquests programes comuns informant activament en els llocs de procedència i destí.

VI. INICIEM AGENDES LOCALS 21

Tenim que implicar-nos en un procés d'Agenda Local 21, amb la finalitat de desenvolupar models de gestió local sostenible a llarg plaç, consensuats i amb una visió de futur comú entre tots els sectors de la comunitat. Els governs nacionals s'han de comprometre a recolzar aquest procés.

Crearem i promourem l'ús d'instruments que fomentin la implantació i gestió d'un turisme més responsable, tal com: ecoauditories, etiquetes, premis, difusió sobre bones pràctiques, programes de capacitació i sistema d'indicadors, seguiment i informació.

Documentarem i difondrem l'aplicació d'aquests instruments perquè d'altres puguin aprendre de les nostres experiències.

VII. IMPULSEM LA COOPERACIÓ

Ens comprometem a promoure la cooperació i els programes conjunts, molt especialment per solidaritat cap a les comunitats locals, regionals i estatals del Sud i l'Est de la Mediterrània. En línia amb la convocatòria a l'Acció de les Ciutats Mediterrànies (Roma, novembre 1995), som conscients de la força potencial de la cooperació entre governs locals i d'altres sectors de la comunitat, com grups de ciutadans, organitzacions no governamentals, centres de formació, sectors artesanals i industrials, sindicats i d'altres. Tenim que aspirar a la cooperació quan treballem en direcció a unes estructures sostenibles i cap a la conservació dels nostres recursos limitats. Recolzarem l'execució de l'Agenda Med 21, així com la participació en la mateixa de tots els actors implicats. El desenvolupament i la gestió de projectes de cooperació local i de xarxes necessiten un fort compromís pel que fa al coneixement tècnic, la distribució de la informació, les capacitats tècniques i polítiques, així com també la creativitat organizacional. Per aquesta raó, insistim davant la Unió Europea en cumplir amb el compromís assumit de recolzar a les autoritats locals de la Mediterrània a través del MEDA.

Recolzem els esforços del sector empresarial turístic de contribuir en la promoció del compromís actiu del sector empresarial i del transport en la reducció i prevenció de la polució, i els seus esforços en cooperar amb autoritats locals en la consecució dels seus programes.

Cridem a l'articulació i cooperació entre xarxes, organitzacions i col·lectivitats de tots els sectors de l'àmbit Euromediterrani.

Calvià, 19 d'abril de 1997

Declaració de Manresa

Municipis cap a la Sostenibilitat

Extreta de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat

En els anys transcorreguts des de la recuperació de la democràcia, el món local ha estat protagonista en el procés de transformació dels nostres pobles i ciutats. En aquest període s´ha aconseguit superar dèficits històrics que fan ben diferent la realitat actual de la de fa 20 anys: creació i consolidació d'infraestructures bàsiques, dignificació i potenciació de l'espai urbà, extensió i generalització de serveis personals, increment de l'eficàcia dels ajuntaments i generació de noves oportunitats econòmiques a partir del desenvolupament de les capacitats locals, ...

Per tant, les condicions són favorables per fixar nous objectius de desenvolupament que incorporin els reptes de qualitat i eficiència que la societat actual té plantejats, entre els quals destaquen una utilització diferent dels recursos naturals de tota mena (l'aigua, l'energia, el sòl, la biodiversitat, ...) i l'assoliment d'un alt nivell de qualitat ambiental i de vida, distribuït de forma equitativa i solidària. És a dir, obrir una etapa que ens permeti avançar cap a models de major sostenibilitat.

Moltes comunitats locals d'arreu del món, i molt especialment a la regió europea, estan comprometent-se en processos similars. El balanç del quinquenni transcorregut d'ençà de la Cimera de Rio de Janeiro (1992) presenta clarobscurs evidents, però en tot cas permet constatar que la millor resposta l'han ofert fins ara els municipis. A Europa, l'adhesió massiva de les autoritats locals a les Cartes d'Aalborg (1994) i Lisboa (1996), i a l'Agenda Hàbitat d'Istanbul, l'inici de processos d'elaboració i implementació d'Agendes 21 Locals, la posada en marxa d'instruments de concertació entre diferents agents i administracions per a la millora territorial i urbana, permeten pensar que és precisament a les ciutats i als pobles on pot generar-se l'impuls que fins ara sembla mancar en altres instàncies d'àmbit superior.

Tanmateix, el camí emprès no està lliure d'obstacles, derivats de múltiples factors, entre els quals destaquen la insuficiència dels recursos locals disponibles per abordar les reformes que es requereixen, la complexitat d'introduir canvis que impliquen noves formes de comportament i la migradesa dels instruments amb què comptem per sumar els esforços individuals i integrar la nostra acció en escales territorials d'abast més ampli.

Cal, per tant, crear un entorn més favorable que permeti accelerar la progressió cap a escenaris municipals de major sostenibilitat i permeti alhora potenciar les capacitats econòmiques específiques dels nostres municipis.

Aquests dos són els objectius principals que ens proposem. Per assolir-los, els municipis que constituïm avui a Manresa la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat adquirim un compromís que resumim en els següents punts:

1. Potenciar el desenvolupament sostenible de les nostres ciutats i pobles, mitjançant l'aplicació **d'Agendes 21 Locals**.

2. Facilitar en les nostres actuacions, en les nostres polítiques i en els processos de presa de decisions la **interrelació dels aspectes ambientals amb els socials, econòmics i culturals**.

3. Intercanviar experiències i establir contactes sistemàtics entre els tècnics i polítics dels nostres municipis i els d'altres xarxes i organitzacions (governamentals i no governamentals) que treballin en objectius similars.

4. Fomentar la participació i la implicació dels sectors econòmics i socials en els nostres municipis en relació al desenvolupament sostenible.

5. Promoure la recerca conjunta d'oportunitats de finançament i cooperació per desenvolupar projectes concrets relacionats amb l'aplicació de les Agendes 21 Locals.

6. Impulsar estratègies i accions que **incrementin el pes relatiu de les ciutats, especialment de les mitjanes i petites**, en el marc autonòmic, estatal i europeu, com a garantia de reequilibri i sostenibilitat territorials.

Aquest compromís és també una proposta que llancem a altres municipis i entitats supralocals. Una proposta oberta, que, per ser plenament viable i operativa, demana iniciatives similars a favor del desenvolupament sostenible en cada nivell de responsabilitat territorial.

Demana, per tant, en primer lloc, un marc de referència que abasti el conjunt de Catalunya.

És per això que, en el moment de constituir la Xarxa, demanem a les institucions nacionals de Catalunya, Parlament i Govern de la Generalitat, que s'iniciï l'elaboració i aplicació amb la màxima participació possible de la societat civil catalana, de **l'Agenda 21 de Catalunya**, instrument bàsic per progressar cap al desenvolupament sostenible del país. Des de la Xarxa ens oferim a implicar-nos en aquest procés i a donar-li el nostre suport actiu.

Manresa, 16 de juliol de 1997

La Declaració de Hannover dels principals representants municipals d'Europa per al segle XXI

(subscrita pels participants a la 3ra Conferència Europea de Viles i Ciutats Sostenibles celebrada a Hannover el gener de 2000)

A. Preàmbul

Nosaltres, 250 representants municipals de trenta-sis països europeus i regions veïnes, ens hem reunit a la Conferència de Hannover 2000 (la Tercera Conferència Europea sobre Ciutats i Pobles Sostenibles) celebrada del 9 al 12 de febrer de 2000 per avaluar els avenços que hem realitzat perquè les nostres ciutats i viles siguin sostenibles i per posar-nos d'acord sobre la direcció que volem prendre per al segle XXI.

En signar la Carta de les ciutats i pobles europeus cap a la sostenibilitat (Carta d'Aalborg), ens hem compromès com a autoritats locals, amb l'Agenda 21 Local i amb altres processos de planificació de desenvolupament sostenible i ens hem incorporat a la Campanya europea de ciutats i pobles sostenibles, que fins ara ha estat coordinada pel Consell dels Municipis i Regions d'Europa (CMRE), Eurocities, la Xarxa de Ciutats Saludables de l'Organització Mundial de la Salut (OMS), el Consell Internacional d'Iniciatives Locals per al Medi Ambient (ICLEI) i l'Organització de Ciutats Unides (UTO) en cooperació amb la Comissió Europea i el seu Grup d'Experts sobre Medi Ambient Urbà.

Sis centes cinquanta autoritats locals i regionals de trenta-dos països de tota Europa s'han compromès amb la sostenibilitat local i amb la Campanya tot signant la Carta d'Aalborg. La població representada per tots els participants de la Campanya supera els cent trenta milions de ciutadans i ciutadanes d'Europa.

Ens hem inspirat en el Pla d'acció de Lisboa i ja vam expressar la necessitat d'acció en les declaracions de Turku, Sofia, Sevilla i l'Haia. El progrés aconseguit des de l'inici de la campanya és considerable i ha portat molts canvis positius a les nostres ciutats i viles. Els resultats aconseguits fins ara ens encoratgen a emprendre noves accions per superar els nombrosos reptes a què ens enfrontem.

B. Principis i valors per a l'acció local cap a la sostenibilitat

B.1 Ens uneix la responsabilitat de garantir el benestar de les generacions actuals i futures. Per això, treballem per aconseguir més justícia i igualtat social, contra la pobresa i contra l'exclusió social, així com per aconseguir un entorn habitable i saludable. Valorem i respectem les diferències entre cultures, entre homes i dones, entre religions, races i edats, i reconeixem que contribueixen a la riquesa social de les nostres ciutats.

B.2 Estem convençuts que l'economia –entesa com el conjunt d'activitats que transformen els recursos naturals per convertir-los en béns i serveis que satisfan les necessitats socials i personals- ha de ser justa des del punt de vista social i eficient des del punt de vista ecològic, tot evitant el consum innecessari de recursos no renovables.

B.3 Acceptem la responsabilitat compartida d'assolir un desenvolupament sostenible. Volem que els ciutadans s'impliquin i treballin en col·laboració amb tots els nivells de govern i amb totes les persones involucrades en l'àmbit local, incloses les ONGs, per assolir la nostra visió global de manera integrada i holística.

B.4 Ens uneix la creença comuna que un món en pau és un requisit previ per a qualsevol societat sostenible.

C. Lideratge municipal

C.1 Nosaltres, representants municipals, estem obligats a actuar a escala local tenint ben present la nostra responsabilitat global. Volem ser líders amb visió de futur, valents a l'hora d'enfrontar-nos als reptes i responsables de les nostres accions. Aquesta és l'única manera en què podrem gestionar els canvis que s'esdevindran a un ritme sense precedents. En referència a les oportunitats, els obstacles i els reptes que hem identificat a l'annex d'aquesta Declaració, hem acordat els compromisos següents.

C.2 Donem suport a la integració europea per assolir la cohesió social i econòmica tot mantenint els estàndards socials i ambientals reconeguts. Aquesta és una condició prèvia per aconseguir una comunitat sostenible i una societat pacífica. Per tant, donem la benvinguda als països candidats a adherir-se a la Unió Europea i donem suport a la política de cooperació euromediterrània.

C.3 Ens enfrontem a diversos reptes: pobresa i atur, condicions de treball i d'habitatge inadequades, contaminació atmosfèrica, soroll i congestió viària, degradació del sòl i dels hàbitats, i esgotament dels recursos hídrics. Reconeixem el doble repte al qual han de fer front les ciutats de l'Europa central i oriental, que a més han de superar enormes problemes heretats del passat. Cal evitar l'adopció cega de models atractius però insostenibles. L'accés desigual als recursos i al poder durant el període de transició ha augmentat les diferències socials.

C.4 Al mateix temps, ens sentim responsables de tot allò que els passi als nostres homòlegs del Sud. Volem reforçar la cooperació descentralitzada amb ciutats de països en vies de desenvolupament i, en particular, amb les de la regió mediterrània.

C.5 Volem tirar endavant les polítiques locals que redueixin la petjada ecològica de la nostra comunitat. No volem que el nostre nivell de vida depengui de l'explotació d'éssers humans i de la natura en altres regions del planeta. Hem de reaccionar davant de qualsevol acció dels governs locals que vagi en contra del nostre objectiu d'evitar possibles danys a les generacions futures.

C.6 Les àrees clau de la gestió urbana que hem identificat per dirigir-nos cap a la sostenibilitat local són les següents: la planificació urbana integrada, el desenvolupament urbà compacte, la rehabilitació d'àrees urbanes i industrials deprimides, un menor consum de sòl i altres recursos naturals i una major eficiència en els seus usos, la gestió de l'energia i dels transport a escala local i la lluita contra l'exclusió social, l'atur i la pobresa.

C.7 Tenim esperances sobre les oportunitats que ens ofereixen les noves tecnologies i els conceptes innovadors per als serveis perquè les nostres ciutats siguin ecològicament més eficients. Hem de ser conscients del poder que tenim sobre el mercat gràcies a la nostra capacitat adquisitiva i l'hem d'utilitzar per a orientar el desenvolupament cap a escenaris de major sostenibilitat des del punt de vista social i ambiental.

C.8 Ens comprometem a introduir indicadors de sostenibilitat local i, segons aquests indicadors, a establir objectius, a fer un seguiment del progrés i a redactar informes sobre les fites assolides. Un conjunt d'indicadors comuns per a tota Europa, establerts de manera voluntària, podria facilitar la comparació dels canvis produïts a Europa i el progrés cap a la sostenibilitat.

C.9 Ens comprometem a l'establiment i al desenvolupament posterior de xarxes regionals per a la promoció del desenvolupament sostenible.

C.10 Hem d'intentar ajudar les ciutats i els pobles que es trobin en circumstàncies excepcionals, com poden ser els desastres naturals i els efectes causats per les guerres.

C.11 Nosaltres, els representants municipals, estem disposats a enfrontar-nos als reptes que presenta el desenvolupament sostenible i considerem que el municipi és l'entitat més adequada per abordar els problemes de manera integrada. Per tant, cal que es reforci el govern local en molts països i se li haurien de donar les responsabilitats i els poders apropiats, així com les fonts adequades de finançament. El govern local, a canvi, ha d'adoptar nous esquemes de govern, ha de treballar de manera democràtica, participativa i transparent i ha de lluitar contra qualsevol forma de corrupció.

D. La nostra crida

D.1 Nosaltres, representants municipals d'Europa i de les regions veïnes, reunits a Hannover, fem una crida a la comunitat internacional:

- perquè es doni més suport a la implementació de l'Agenda 21(document clau de la Cimera de la Terra de Rio, de 1992) i de l'Agenda Hàbitat (document clau de la Segona Conferència de les Nacions Unides sobre Assentaments Humans, celebrada a Istanbul el 1997) en països que encara no s'han compromès amb el desenvolupament sostenible;

- perquè es deixi de fer dúmping laboral i ambiental mitjançant la incorporació d'estàndards socials i ambientals en els acords multilaterals de comerç internacionals, contribuint així a l'alleujament de la pobresa;

- perquè s'eradiqui el deute mitjançant programes de condonació;

- perquè es fomenti i no s'obstaculitzi l'autonomia del govern local i es doni suport al desenvolupament de polítiques locals de medi ambient mitjançant acords multilaterals;

- perquè es proporcioni el finançament adequat a les institucions financeres internacionals per al desenvolupament sostenible; i, sobretot, perquè s'estableixi un fons de desenvolupament sostenible urbà dins de la iniciativa financera Global Environment Facility.

D.2 Nosaltres, representants municipals d'Europa i de les regions veïnes, reunits a Hannover, fem una crida a les institucions europees i, en particular, al Parlament Europeu, al Consell i a la Comissió:

- perquè es doni més prioritat al desenvolupament sostenible a escala local, com a base per a una societat europea sostenible, i perquè s'assignin responsabilitats per als afers relacionats amb el desenvolupament sostenible urbà dins de l'estructura de la Comissió;

- perquè es doni prioritat a l'adopció del marc de cooperació per al suport a la Campanya europea de ciutats i pobles sostenibles, perquè es proporcioni un marc financer més generós del que proposa la Comissió i perquè s'estengui la seva aplicabilitat a més països de regions veïnes;

- perquè s'incorporin consideracions socials i ambientals en les polítiques de mercat intern, en la legislació rellevant i en els programes i sistemes de finançament;

- perquè es fomenti i es garanteixi l'autogovern local a tots els països europeus i es respecti el principi de subsidiarietat en totes les accions de la Comunitat Europea;

- perquè es desenvolupi, juntament amb les xarxes i associacions de govern local, una cultura de col·laboració entre la Comissió Europea, d'una banda, i les autoritats locals i les seves associacions, de l'altra, amb la qual cosa quedaria reflectit el principi de subsidiarietat;

- perquè es concedeixin subsidis i ajudes, especialment en el marc dels Fons Estructurals, a les

autoritats locals i regionals amb la condició que compleixin els criteris de sostenibilitat.

- perquè es doni un suport més efectiu als esforços per adaptar-se a la legislació de la Unió Europea que estan fent les autoritats locals dels països de l'Europa central i oriental i dels països del mediterrani que no pertanyen a la Unió; haurien de ser recompensades per les bones iniciatives, la creativitat, la innovació i el progrés substancial cap al compliment de la legislació europea;

- perquè es cooperi amb els governs locals, provincials i nacionals pel què fa a l'establiment d'un marc coherent per a la sostenibilitat del medi ambient en tots els aspectes;

- perquè es doni suport i es col·labori amb la Campanya europea de ciutats i pobles sostenibles, que està coordinada per associacions i xarxes d'autoritats locals en cooperació amb la Comissió Europea i el seu Grup d'Experts sobre Medi Ambient Urbà;

- perquè es creï una taxa sobre l'energia - i s'eliminin els subsidis al transport aeri- com a instrument clau per internalitzar els costos socials i ambientals de l'ús d'energia i per crear un incentiu per a l'ús sostenible i eficaç de l'energia;

- perquè es doni suport a la cooperació regional i municipal a escala internacional dirigida cap a la sostenibilitat i l'intercanvi de bones pràctiques;

- perquè es doni suport a una campanya publicitària sobre la sostenibilitat de gran difusió en cooperació amb tots els actors implicats;

- perquè es doni suport al món local en els seus esforços per acomplir i aplicar la legislació de la Unió Europea que té un impacte sobre el desenvolupament sostenible de les ciutats i pobles.

D.3 Nosaltres, representants municipals d'Europa i de les regions veïnes, reunits a Hannover, fem una crida als governs nacionals:

- perquè es creïn marcs polítics que donin suport al desenvolupament sostenible a escala local i, en particular, perquè es doni suport a l'Agenda 21 i l'Agenda Hàbitat en països que encara no s'han compromès amb el desenvolupament sostenible;

- perquè es doni suport a les campanyes nacionals pel desenvolupament sostenible i l'Agenda 21 local;

- perquè es concedeixin subsidis i ajudes a les autoritats regionals i locals, sobretot en els àmbits de renovació i el desenvolupament urbà i de transport, sempre amb la condició que es compleixin els criteris de sostenibilitat;

- perquè es doni el vist-i-plau a una taxa d'energia per a tota Europa, que exclogui, però, les energies renovables i l'energia produïda en processos de cogeneració;

- perquè es reconeguin les ciutats i les regions com a col·laboradors vàlids per a projectes de desenvolupament internacional dirigits cap a la sostenibilitat.

- D.4 Nosaltres, representants municipals d'Europa i de les regions veïnes, reunits a Hannover, fem una crida a altres representants locals de les nostres regions:

- perquè signin la Carta de les ciutats i pobles europeus cap a la sostenibilitat (la Carta d'Aalborg) i perquè s'adhereixin a la Campanya europea de ciutats i pobles sostenibles;

- perquè es comprometin amb el desenvolupament i la implementació de plans d'acció per a la salut i de plans de desenvolupament sostenible (Agenda 21 local) que es guiïn, entre d'altres, pel Pla d'acció de Lisboa;

- perquè donin suport a aquesta Declaració de Hannover dels principals representants municipals d'Europa per al segle XXI;

- perquè s'assumeixi la responsabilitat per l'ús de recursos naturals i per la qualitat ambiental de manera local i perquè s'introdueixin sistemes de gestió per a la sostenibilitat local i per a la millora ambiental com ara la comptabilitat ambiental (Environmental Budgeting) i el Sistema europeu d'Ecogestió i Ecoauditoria (EMAS); perquè tinguin "casa seva" en ordre tot introduint polítiques de compra de productes i serveis ecològics.

D.5 Nosaltres, representants municipals d'Europa i de les regions veïnes, reunits a Hannover, fem una crida als interessats en el procés de l'Agenda 21 local perquè donin suport a la Campanya europea de ciutats i pobles sostenibles i a les associacions i xarxes que la coordinen;

- perquè es comprometin amb les activitats de sostenibilitat local i amb la Campanya;

- perquè facin que el seu poble, ciutat o comarca participi en la Campanya si encara no ha signat la Carta d'Aalborg;

- perquè, com a institucions educatives o de recerca, proporcionin la informació i els mètodes necessaris a tots els actors del procés de l'Agenda 21 local.

D.6 Nosaltres, representants municipals d'Europa i de les regions veïnes, reunits a Hannover, fem una crida als líders i a les persones que tenen capacitat de decisió en els sectors dels negocis i les finances:

- perquè entenguin que les perspectives d'augmentar beneficis i el valor de les accions poden estar en un gran perill si no es garanteix el desenvolupament sostenible de les ciutats i el benestar dels ciutadans com a consumidors;

- perquè participin activament als processos de l'Agenda 21 local i contribueixin, d'aquesta manera, a la construcció de comunitats sostenibles;

- perquè introdueixin consideracions ambientals, sanitàries, de seguretat i de risc en les seves estratègies corporatives;

- perquè participin en el creixent mercat de productes i serveis sostenibles i es puguin beneficiar de les oportunitats que aquests mercats oferiran als primers agents que hi actuïn.

Hannover, 11 de febrer de 2000

La Declaració de Johannesburg sobre desenvolupament sostenible

Des dels nostres orígens cap al futur

1. Nosaltres, representants dels pobles del món, reunits a la Cimera Mundial sobre Desenvolupament Sostenible celebrada a Johannesburg, República de Sud-àfrica, del 2 al 4 de setembre de 2002, reafirmen el nostre compromís envers el desenvolupament sostenible.

2. Ens comprometem a construir una societat global humana, equitativa i humanitària, conscient de la necessitat que tothom té dret a gaudir de la dignitat humana.

3. A l'inici d'aquesta Cimera, els infants d'arreu del món se'ns van adreçar amb simplicitat, però claredat, per reivindicar que el futur els pertany i ens van desafiar a garantir-los que, mitjançant les nostres accions, podran heretar un món lliure de la indignitat i la indecència ocasionades per la pobresa, la degradació ambiental i els models de desenvolupament insostenible.

4. Com a part de la nostra resposta a aquests infants, els quals sens dubte representen el nostre futur col·lectiu, tots nosaltres, des de qualsevol racó del món, formats per diferents experiències vitals, ens unim i ens movem per un profund sentiment que ens porta a crear amb urgència un món nou i més esperançador.

5. Així doncs, assumim la responsabilitat col·lectiva de millorar i consolidar els pilars interdependents i de reforç mutu del desenvolupament sostenible: el desenvolupament econòmic, el desenvolupament social i la protecció del medi ambient, tant a escala local com nacional, regional i mundial.

6. Des d'aquest Continent, Bressol de la Humanitat, declarem, per mitjà del Pla d'aplicació i d'aquesta Declaració, la responsabilitat envers cada un de nosaltres, envers l'àmplia comunitat de vida i envers els nostres fills.

7. Conscients que la humanitat es troba en un moment decisiu, ens hem unit, amb un objectiu comú, perquè mitjançant el nostre esforç siguem capaços de respondre positivament a la necessitat d'idear un pla pràctic i visible que ens permeti materialitzar l'eradicació de la pobresa i el desenvolupament humà.

Des d'Estocolm, passant per Rio de Janeiro, fins a Johannesburg

8. Trenta anys enrere, a Estocolm, ens vam avenir a la urgent necessitat de reaccionar davant del problema que planteja el deteriorament ambiental. Ara fa deu anys, a la Conferència de les Nacions Unides sobre Medi Ambient i Desenvolupament, celebrada a Rio de Janeiro, vam coincidir en afirmar que la protecció del medi ambient i el desenvolupament socioeconòmic, són fonamentals per al desenvolupament sostenible, d'acord amb els Principis de Rio. Per tald'assolir aquest desenvolupament, vam adoptar el programa global Agenda 21 i ens vam adherir a la Declaració de Rio, i ara reafirmem el nostre compromís. La Cimera de Rio va representar una fita molt significativa que va establir noves prioritats pel que fa al desenvolupament sostenible.

9. Entre les cimeres de Rio i Johannesburg, les nacions del món es van reunir en diverses conferències al més alt nivell, seguint les directrius marcades per les Nacions Unides. Entre elles, cal esmentar la Conferència de Monterrey sobre Finançament per al Desenvolupament, així com la Conferència Ministerial de Doha, gràcies a les quals es va definir una visió exhaustiva

per al món quant al futur de la humanitat.

10. A la Cimera de Johannesburg s'han assolit grans èxits a l'hora d'aplegar un gresol de pobles i punts de vista en una recerca constructiva d'un camí comú cap a un món disposat a respectar i instaurar la visió del desenvolupament sostenible. A Johannesburg també s'ha pogut constatar que s'han fet avenços significatius envers l'assoliment d'un consens global i d'una associació entre tots els habitants del nostre planeta.

Els reptes als quals hem de fer front

11. Som conscients del fet que l'eradicació de la pobresa, la modificació dels hàbits de consum i dels models de producció, juntament amb la protecció i la gestió dels recursos naturals bàsics per al desenvolupament econòmic i social constitueixen uns objectius molt amplis del desenvolupament sostenible però al mateix temps en són uns requisits essencials.

12. La marcada línia que divideix la societat humana entre rics i pobres, i la llacuna cada vegada més insalvable entre el món desenvolupat i el món en desenvolupament representa una amenaça important per a la prosperitat, seguretat i estabilitat mundials.

13. El medi ambient continua patint. La pèrdua de biodiversitat no s'atura, prossegueix la reducció de la fauna marina, la desertificació reclama cada cop més terres fèrtils, els efectes adversos del canvi climàtic ja són prou evidents, els desastres naturals són més freqüents i devastadors, i els països en desenvolupament esdevenen més vulnerables, sense oblidar que la contaminació atmosfèrica, hídrica i marina impedeix que milions de persones puguin tenir una vida decent.

14. La globalització ha afegit una nova dimensió a tots aquests reptes. La ràpida integració dels mercats, la mobilitat del capital i els significatius augments en els fluxos d'inversió arreu del món han plantejat nous desafiaments i oportunitats per a la cerca del desenvolupament sostenible. Però els beneficis i costos de la globalització estan distribuïts d'una manera molt poc equitativa, i els països en desenvolupament han de fer front a dificultats especials per tal de superar amb èxit aquest repte.

15. Ens exposem al fet que les disparitats globals es consolidin i, llevat que actuem d'una manera que permeti introduir un canvi radical a les seves vides, els pobres del món s'arrisquen a perdre la confiança en els seus representants i en els sistemes democràtics amb els quals mantenim un compromís, ja que poden pensar que els seus representants parlen per parlar.

El nostre compromís envers el desenvolupament sostenible

16. Estem disposats a garantir que la diversitat de la qual gaudim, que constitueix la nostra força col·lectiva, sigui utilitzada a favor d'una associació constructiva per al canvi i per a l'assoliment de l'objectiu comú del desenvolupament sostenible.

17. En reconèixer la importància de construir la solidaritat humana, esperonem la promoció del diàleg i la col·laboració entre les civilitzacions i els habitants del món, amb independència de la seva raça, discapacitats, religió, idioma, cultura i tradició.

18. Donem la benvinguda a la Cimera de Johannesburg, centrada en la indivisibilitat de la dignitat humana i tenim el ferm propòsit, a través de les decisions quant a objectius, terminis i associacions, d'incrementar amb celeritat l'accés als requisits bàsics, com ara una aigua neta, el sanejament, la protecció adequada, l'energia, la sanitat, la seguretat alimentària i la protecció de la biodiversitat. Alhora, treballarem plegats per ajudar-nos mútuament en

l'obtenció de l'accés als recursos financers, als profits derivats de l'obertura dels mercats, a l'assegurament de la creació de capacitats, a l'ús d'una tecnologia moderna que faci possible el desenvolupament, i a la garantia de l'existència de transferència tecnològica, del desenvolupament dels recursos humans, de l'educació i la formació per tal de barrar el pas per sempre més al subdesenvolupament.

19. Reafirmem la nostra promesa d'atorgar una atenció prioritària a la lluita contra les situacions imperants arreu del món que plantegen serioses amenaces al desenvolupament sostenible de la nostra població, entre les quals podem esmentar: la fam crònica, la malnutrició, l'ocupació estrangera, els conflictes armats, els problemes de drogodependència, el crim organitzat, la corrupció, els desastres naturals, el tràfic il·legal d'armes, el tràfic de persones, el terrorisme, la intolerància i la incitació a l'odi racial, ètnic, religiós i d'altres tipus, la xenofòbia i les malalties endèmiques, contagioses i cròniques, en concret la SIDA, la malària i la tuberculosi.

20. Ens comprometem a garantir la igualtat i l'emancipació de la dona, la igualtat de sexes en totes les activitats incloses a l'Agenda 21, els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni i el Pla d'aplicació de Johannesburg.

21. Reconeixem el fet que la societat global disposa dels mitjans i recursos adequats per poder fer front als reptes de l'eradicació de la pobresa i al desenvolupament sostenible que enfronta tota la humanitat. Plegats prendrem mesures addicionals per garantir l'ús d'aquests recursos disponibles en benefici de la humanitat.

22. En aquest sentit, per tal de contribuir a la consecució dels nostres objectius i fites de desenvolupament, instem els països desenvolupats que encara no ho han fet a encaminar els seus esforços envers l'assoliment dels nivells acordats a escala internacional d'Ajut Oficial al Desenvolupament.

23. Agraïm i donem el nostre suport a la creació d'unions i aliances regionals més fortes, com és el cas de la Nova Associació per al Desenvolupament de l'Àfrica (NEPAD), a la promoció de la cooperació regional, a una col·laboració internacional òptima i al foment del desenvolupament sostenible.

24. Continuarem parant especial esment a les necessitats de desenvolupament dels Estats en Desenvolupament de les Illes Petites i als Països Menys Desenvolupats.

25. Reafirmem el paper vital de les poblacions indígenes en el desenvolupament sostenible.

26. Reconeixem que el desenvolupament sostenible requereix una perspectiva a llarg termini, a més d'una participació àmpliament fonamentada quant a la formulació de polítiques, la presa de decisions i la seva instauració en tots els àmbits. En qualitat de membres socials, prosseguirem amb la nostra tasca, treballant per unes associacions estables amb tots els principals grups, respectant les funcions independents i importants de cadascun.

27. Estem d'acord que en la recerca de les seves activitats legítimes, el sector privat, tant les grans com les petites empreses, té el deure de contribuir a l'evolució d'unes comunitats i societats equitatives i sostenibles.

28. També estem d'acord en contribuir a l'augment de la renda, mitjançant la generació d'oportunitats laborals, tenint en compte la Declaració dels Principis i Drets Fonamentals al Lloc de Treball de l'Organització Internacional del Treball (OIT).

29. Convenim que en el si de les empreses del sector privat hi ha una necessitat de reforçar la responsabilitat corporativa, la qual cosa hauria de dur-se a terme dins un entorn regulador transparent i estable.

30. Ens comprometem a consolidar i millorar el control en tots els àmbits, a favor de la instauració eficaç d'Agenda 21, els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni i el Pla d'aplicació de Johannesburg.

El multilateralisme és el futur

31. Per tal de poder assolir els nostres objectius de desenvolupament sostenible, ens calen unes institucions internacionals i multilaterals més eficaces, democràtiques i responsables.

32. Reafirmem el nostre compromís vers els principis i objectius de la Carta de les Nacions Unides i el dret internacional, de la mateixa manera que pel que fa a la consolidació del multilateralisme. Avalem el paper de lideratge de les Nacions Unides, com l'organització més universal i representativa del món, la qual es troba en una situació òptima per promoure el desenvolupament sostenible.

33. A més, ens comprometem a fer un seguiment dels progressos a intervals regulars envers la consecució dels nostres objectius i fites per al desenvolupament sostenible.

Fent-ho realitat!

34. Estem d'acord que aquest ha de ser un procés inclusiu, que englobi tots els principals grups i governs que han participat en la històrica Cimera de Johannesburg.

35. Ens comprometem a actuar conjuntament, units per una determinació comuna de salvar el nostre planeta, fomentar el desenvolupament humà i assolir una prosperitat i una pau universals.

36. Ens adherim al Pla d'aplicació de Johannesburg i ens comprometem a accelerar l'assoliment dels objectius temporals, tant socioeconòmics com ambientals, que contempla.

37. Des del continent africà, Bressol de la Humanitat, ens comprometem solemnement amb els ciutadans del món, i les generacions que de ben segur heretaran la Terra, que estem disposats a garantir que la nostra esperança col·lectiva envers el desenvolupament sostenible es materialitzi.

Volem expressar la nostra gratitud més sincera a la gent i al Govern de la República de Sud-àfrica per la seva generosa hospitalitat i l'excel·lent desplegament dut a terme amb motiu de la Cimera Mundial sobre Desenvolupament Sostenible.

Johannesburg, 4 de setembre de 2002

Declaració de Mataró

Consumir bé sense fer malbé. La responsabilitat de les nostres ciutats i dels nostres pobles

Extreta de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat

Les ciutats i els pobles som conscients que el model de creixement que s'ha seguit en els últims dos segles no es pot perllongar indefinidament. L'augment sostingut en el consum de sòl, energia, aigua i materials verges fa cada cop més difícils les possibilitats de les generacions futures; i la persistència de les emissions de l'entorn fins a posar en dubte la continuïtat dels ecosistemes que coneixem i que donen suport a les diverses varietats de la vida del planeta.

Sabem que el consum de recursos i l'emissió de contaminants es materialitzen en els territoris, i que el mandat dels ciutadans i ciutadanes ens exigeix administrar amb el millor sentit i la major eficàcia, fent-nos responsables de tenir-ho en compte en l'exercici de les nostres competències.

Entenem que és una responsabilitat compartida amb la resta d'administracions, i des de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat afavorirem l'acció concertada de tothom per protegir l'entorn i millorar la qualitat de vida dels ciutadans. Junts hem de trobar noves maneres de produir, consumir, habitar el territori, desplaçar-nos i comunicar-nos, perquè tothom visqui bé sense fer malbé els sistemes naturals comuns.

I en virtut de tot això,

Els i les representants dels ens locals membres de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat, reunits a Mataró el dia 30 de març de 2004,

Acordem

- PROMOURE el desenvolupament de models de consum respectuosos amb l'entorn, que cerquin l'equilibri entre el benestar material i la protecció del medi, i exercir una missió exemplificativa a través de la compra pública i la contractació de béns i serveis.

- CONVERTIR l'ambientalització dels serveis municipals, la promoció del comerç just i el consum responsable en tasques estratègiques de la nostra intervenció política, aplicant-hi totes les possibilitats de la política fiscal i d'influir sobre els mercats.

- DESENVOLUPAR una nova cultura de l'aigua que faci les paus amb la natura i entre la gent de tots els territoris, fonamentada en el desenvolupament de les formes més eficients, equitatives i suficients d'aprofitar els cabals i les reserves que tenim.

- DISMINUIR el consum d'energies fòssils i nuclears i les emissions de gasos d'efecte hivernacle, fins a fer-les compatibles amb els compromisos del protocol de Kyoto.

- INTENSIFICAR l'aprofitament de les energies renovables netes, sota el criteri de la proximitat i la descentralització de la seva producció, per fer més eficients els nostres habitatges i els centres administratius i de producció del nostre territori.

- CANVIAR el model de mobilitat basat en l'automòbil privat i el transport de mercaderies per carretera, i apostar per un altre model sustentat pel transport públic com a primera prioritat per tal de disminuir les emissions de CO_2, per controlar el canvi climàtic i igualar les oportunitats de desplaçament de tots els ciutadans.

- PROMOURE la reducció en origen de residus mitjançant hàbits de compra responsables, la recollida selectiva i els sistemes de compostatge, reutilització i reciclatge adients per convertir de nou les deixalles en recursos. Aquesta actitud ha de ser una part fonamental de la tasca local per al canvi global cap a ciutats i pobles més sostenibles.

- COMPROMETRE'NS amb tots els ciutadans i ciutadanes per disminuir la petjada ecològica i concentrar les línies d'acció que facin compatibles el model de vida amb els principis d'ús i consum responsable entre tots els habitants del planeta.

- POSAR al servei de la sostenibilitat del nostre territori, del benestar de les generacions futures, tots els instruments de la política municipal: la planificació urbanística, les tarifes de l'aigua, la gestió dels mercats, les característiques tècniques dels immobles, les prescripcions dels béns i serveis que contractem, les xarxes de transport col·lectiu, la comptabilitat pressuspostària ambiental, el control de les activitats, i tots aquells instruments que afavoreixen el consum responsable de recursos.

Mataró, 30 de març de 2004

Declaració de Vilafranca

Extreta de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat

Ciutats i pobles compromesos amb la prevenció del canvi climàtic

Cada vegada es fa més evident que el canvi climàtic no és un caprici de la natura , sinó que està causat, entre altres, per les emissions de CO2 a l'atmosfera, i que aquestes emissions tenen conseqüències a escala planetària, independentment del lloc on es produeixen. El canvi climàtic accelera els processos de desertificació i erosió, accentua l'escassetat dels recursos hídrics degut a la deforestació i a la sobreexplotació d'aqüífers, i suposa una pèrdua generalitzada de biodiversitat.

Avui sabem que la manera intensiva d'habitar i ocupar el territori a les nostres zones urbanes, i molts dels models de creixement econòmic i de consum vigents als països desenvolupats, determinen formes de mobilitat insostenibles, un grau accelerat d'emissions contaminants, la generació de residus i un consum d'energia i d'aigua, inabastables. Provocant, tot plegat, un impacte ambiental molt negatiu sobre el canvi climàtic.

Com diu la Carta d'Aalborg "Les ciutats i pobles reconeixem que la sostenibilitat no és ni un somni ni una situació immutable, sinó un procés creatiu local", i tal com s'ha afirmat 10 anys després (Conferència d'Aalborg+10, 2004) "Aquest paper central exigeix l'adopció d'un enfoc més enèrgic i integrat de la política local, mitjançant l'harmonització dels objectius ambientals, socials, culturals i econòmics. Assegurant-nos que els nostres esforços per la millora de la nostra qualitat de vida no posi en perill la qualitat de vida de persones d'altres regions del món o de les generacions futures".

Reduir les emissions, una responsabilitat de tothom

Tenim a les nostres mans la possibilitat de canviar la tendència actual. Es tracta de garantir la qualitat de vida, la pervivència dels ecosistemes i les possibilitats energètiques, fomentant la corresponsabilitat davant el canvi climàtic i en la línia dels compromisos assumits pel Protocol de Kyoto.

En aquest sentit els i les representants de la Xarxa de Ciutats i Pobles Cap a la Sostenibilitat, proclamen responsablement que les ciutats i pobles amb el suport actiu de les organitzacions socials i dels ciutadans i ciutadanes podem i tenim l'obligació, d'establir objectius de reducció d'emissions, mitjançant compromisos, indicadors i memòries fàcilment identificables.

En virtut d'aquestes premisses ACORDEM, reunits a la ciutat de Vilafranca del Penedès, treballar sobre cinc àmbits d'actuació prioritaris, que responen a dues premisses bàsiques: reduir les emissions i neutralitzar-les.

Primer:

ESTALVIAR ENERGIA, el que vol dir reduir el consum d'energia.

Les administracions públiques, generadores i consumidores de serveis, han de predicar amb l'exemple. Cal recordar, en aquest sentit, que el potencial d'estalvi energètic dels edificis s'estima en un 30%. En primer lloc les administracions locals, i particularment els municipis impulsors de les Agendes 21. Per aquesta raó, proposem a tots els municipis adherits a la Xarxa establir un compromís de reducció del 2% del consum energètic anual municipal fins al 2010. El que vol dir establir Plans d'Estalvi i Eficiència energètica, que permetin identificar la factura energètica actual

i les línies correctores i les accions innovadores. Un compromís actiu i verificable cada exercici municipal, mitjançant els indicadors pertinents.

Segon:

FER MÉS EFICIENT L'ENERGIA QUE CONSUMIM, el que vol dir fer un ús racional de l'energia.

Una nova cultura d'ús de l'energia vinculada a les demandes d'ambientalització dels serveis municipals; aplicant tecnologies eficients als sistemes d'enllumenat interns i externs, elaborant propostes alternatives d'enllumenat durant les activitats festives i/o extraordinàries; implementant criteris bioclimàtics en els edificis públics, adaptant els sistemes d'aïllament, calefacció i climatització dels edificis públics amb criteris més racionals, i instaurant uns sistemes de gestió i ús de les tecnologies de la informació més eficients energèticament.

Tercer:

INCREMENTAR LES ENERGIES RENOVABLES, el que vol dir intensificar l'aprofitament de les energies renovables.

Les ciutats i pobles que han adoptat les ordenances solars han fet un pas significatiu en la promoció d'energies netes. Principalment de l'energia solar tèrmica. Obrint unes expectatives de futur per la generació de noves ocupacions i la necessària professionalització del sector. Cal anar, amb la col·laboració d'altres instàncies de govern, més lluny, impulsant altres fonts renovables: hidràulica, eòlica, geotèrmica, biomassa. Una energia més distribuïda i descentralitzada en el territori, més propera i més eficient.

Quart:

PROMOURE LA MOBILITAT SOSTENIBLE, el que vol dir integrar les actuacions (pactes ciutadans) per millorar la mobilitat i qualitat de vida de les persones.

Els plans municipals de foment de la mobilitat i l'accessibilitat són instruments capdavanters per transformar els models de mobilitat acuals (basat en la prioritat de l'automòbil privat i en el transport de mercaderies per carretera) que generen el percentatge més elevat d'emissions. Cal recordar que segons dades oficials, a Espanya, durant l'any 2000, el transport va ser causant del 30% de les emissions de CO2. Igualment els nous estudis que es redactin a partir d'ara hauran de plantejar, necessàriament, l'escenari actual d'emissions front l'escenari de 1990, calculant els beneficis ambientals que se'n derivin de les accions proposades, quantificades econòmicament i també en volum d'emissions que es deixaran d'emetre a l'atmosfera en funció de l'acció proposada.

Cinquè:

UTILITZAR ELS MECANISMES PER LA NEUTRALITZACIÓ DEL CO2, el que vol dir compensar les emissions de CO2.

Cal reduir les emissions i cal neutralitzar-les. El que significa que podem promoure, compromisos i actuacions per neutralitzar, mitjançant actuacions voluntàries, les emissions que afecten el canvi climàtic. Una oportunitat, per implicar activament el conjunt de la ciutadania, i per participar en projectes de cooperació i en transferència de tecnologia a països en vies de desenvolupament, compensant les emissions que produïm.

En aquest sentit proposem a la Xarxa, treballar en iniciatives per la prevenció del canvi climàtic, que promouen diferents institucions i entitats, i que ofereix la possibiltat de reduir i neutralizar les nostres emissions i compensar-les a través de projectes de desenvolupament net, una oportunitat per implicar a les nostres col·lectivitats en la prevenció i conservació (global) de la biodiversitat i

contribuir a la millora de les condicions de vida de la població local en els països en vies de desenvolupament.

FINALMENT VOLEM EXPRESSAR

La Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat, amb el seu bagatge i experiència acumulada amb els processos d'Agenda 21, promourà els instruments de coordinació i suport a les polítiques municipals, tenint en compte l'exercici de les nostres competències, orientats a la reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle.

En aquest sentit la Xarxa, estimularà la responsabilitat compartida amb les altres administracions del nostre país a fi i efecte d'afavorir l'acció concertada (administracions, agents socials, ciutadanes i ciutadans), per traduir en objectius fàcilment identificables els compromisos per reduir les emissions. Acció concertada que requereix la vigència d'Observatoris d'Indicadors, entre ells els Sistemes d'indicadors de Sostenibiltiat Municipal (amb una utilització divulgadora de bones pràctiques a través de la publicació de la Xarxa www. Sostenible.es) que permetin disposar d'una informació qualificada, susceptible d'establir paràmetres comparatius, i difondre aquelles experiències innovadores i rellevants "d'efecte demostració".

En aquesta perspectiva, la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat, considera un pas positiu la creació i coordinació a nivell d'Estat, de la Red de Ciudades del Clima. Instància que ja compta amb la adhesió de ciutats de Catalunya, i amb la que establirem, com a Xarxa, els vincles i formes de coordinació més oportuns per fer treballar conjuntament per la preservació del clima. Igualment reiterem el nostre compromís de treballar coordinadament amb les diferents xarxes que a nivell europeu i a la mediterrània (també amb els països d'Amèrica Llatina) promouen l'acció dels governs locals per la protecció del clima.

Vilafranca del Penedès, 12 de maig de 2005

Declaració de Girona

Extreta de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat

Els models actuals de creixement estan caracteritzats per una **dispersió dels sistemes urbans** (en tres decennis hem duplicat l'ocupació del sòl de moltes àrees metropolitanes, del litoral, i de l'interior de Catalunya), comporten greus hipoteques ambientals i generen incerteses respecte al futur dels nostres ecosistemes.

L'**ocupació expansiva del territori**, **la febre urbanitzadora i constructora** (Espanya és el país que consumeix més ciment de tota la Unió Europea; i a Catalunya, la proliferació de segones i terceres residències intensifica l'increment desmesurat de noves urbanitzacions), provoca, de forma accelerada, pèrdua de biodiversitat; la impermeabilització de grans superfícies amb greus efectes sobre els cicles hídrics; el consum desmesurat de materials, d'aigua i d'energia; sistemes de mobilitat insostenibles; una emissió de quantitats ingents de contaminants atmosfèrics, i també greus distorsions dels sistemes fluvials i marins.

Un **preu** per tant, **ecològicament i socialment elevat**, d'un procés urbanitzador on primen els interessos dels promotors urbanístics (molt sovint especulatius), que tendeix a produir espais segregats (ús residencial, ús comercial, ús industrial, nous espais funcionals...) i que genera empobriment de les relacions socials i un augment explosiu de la mobilitat a les nostres ciutats. Una dinàmica, que empeny també a diferents sectors de la població a marxar a àrees urbanes de la perifèria (cercant preus més assequibles) generant models de segregació, descohesió social i difuminació del sentit de pertinença a l'entorn, a més a més dels seus efectes negatius sobre el canvi climàtic.

Un **model urbanístic d'ocupació del nostre territori** que, tal com afirmen diferents observatoris**, resulta insostenible i insuportable,** afegint que **cal un canvi de rumb** (Informe 2006, Observatorio de la Sostenibilidad en España) (Informe sobre medi ambient i desenvolupament sostenible, Catalunya, 2005). Es tracta d'ordenar i orientar aquest creixement evitant l'ocupació indiscriminada del territori, establint límits racionals a l'expansió urbana, pensant en el present i en el futur. I per això **cal recuperar el paper protagonista de la intervenció pública, de l'interès genera**l.

El **nou Estatut d'Autonomia** de Catalunya, consagra i legitima aquest canvi de prioritats **en favor de la sostenibilitat**. És, alhora, un instrument i **un estímul al món local** per actuar en la preservació del territori, la biodiversitat, i la prevenció del canvi climàtic.

I caldrà fer-ho d'acord amb les **noves demandes i exigències socials**, de manera coordinada i mancomunada entre els municipis petits; i en col·laboració amb les diferents institucions de govern supramunicipal i també del Govern de la Generalitat.

Tal com determina el nou Estatut, l'Administració de Catalunya disposa de competències fonamentals en matèria d'urbanisme, medi ambient i ordenació del territori, i a l'administració local li correspon l'elaboració dels plans urbanístics i l'aprovació dels instruments de gestió.

És per aquesta raó, que des d'aquesta Assembla de la Xarxa a la ciutat de Girona, volem **proclamar i reafirmar la vigència de les Agendes 21, com a veritables instruments de planificació i participació cap a** la sostenibilitat.

I en conseqüència **ACORDEM**:

1. **CONVERTIR els principis inspiradors de l'Agenda 21** en part essencial del **tràmit de planejament i d'avaluació ambiental. Igualment** cal garantir la seva traducció en **propostes reals d'actuació**, el que vol dir disposar dels **recursos financers suficients i adequats** per desenvolupar els **Plans d'Acció Local**.

2. **IMPULSAR** els models de planificació i ordenació del territori que potenciïn els valors endògens i sostenibles, promovent la dimensió de la **Responsabilitat Social i Ambiental** entre els agents, empreses i organitzacions del territori.

3. **ESTABLIR indicadors de mesura i avaluació** real dels compromisos adquirits (particularment respecte al grau d'acompliment dels Plans d'Acció Local), **mitjançant instruments de participació** (Consells de Sostenibilitat, i similars), i els mecanismes de **governabilitat** de les Agendes i dels Indicadors.

4. **DEMANAR** al Govern la **revisió i actualització de l'Agenda 21 de Catalunya**, reforçant la nostra presència com a Xarxa, identificant les **noves demandes i necessitats emergents**, i compartint recursos i instruments.

5. **PROPOSAR** la incorporació de la **Memòria d'Indicadors Municipals** a l'Informe anual de Medi Ambient i Desenvolupament Sostenible, i també la presència a l'Observatori de Sostenibilitat de Catalunya.

6. **DEFINIR** aquells **indicadors de sostenibilitat més significatius sobre canvi climàtic** (dotant-los de valor normatiu a través de la iniciativa legislativa), per **incorporar-los** de forma permanent als indicadors ja existents (població, ocupació, nivells d'instrucció...) dels municipis **d'IDESCAT**.

7. **ELABORAR** una **Estratègia catalana de medi ambient urbà**, recollint els requeriments de la Estratègia europea (i del Llibre Verd de Medi ambient Urbà, aprovat per la **Red de Redes**), que tingui en compte, de manera integrada, els quatre àmbits proposats: **l'urbanisme, el transport, l'edificació, i la gestió urbana.**

   - Un **urbanisme sostenible** significa **crear ciutat i no crear urbanitzacions**. Ordenant l'expansió urbana, reciclant teixits urbans, reduint els impactes mitjançant un urbanisme bioclimàtic i amb patrons de consum d'aigua i energia eficients. Augmentant la qualitat i complexitat urbana, i aprofitant les oportunitats de la societat del coneixement.

   - Un **urbanisme de proximitat,** vol dir recuperar l'espai públic multifuncional, que **redueixi la dependència de l'automòbil** i les necessitats dels desplaçaments motoritzats. Major protagonisme dels models de transport sostenible a on tinguin una major rellevància el transport col·lectiu, l'accessibilitat dels vianants i l'ús de la bicicleta. En definitiva **garantir que la prioritat és la mobilitat de les persones, no dels vehicles**.

   - Promoure la **sostenibilitat en l'edificació** vol dir, en primer lloc, fer un ús eficient del patrimoni immobiliari dels nostres pobles i ciutats, prioritzant la rehabilitació i reutilització davant la febre de noves construccions. (La Llei de millora de Barris de Catalunya 2/2004, és un bon exemple de col·laboració entre el Govern i els municipis, que ha permès intervenir de manera integrada en 46 barris). En segon lloc, aplicar criteris d'eficiència en l'ús dels recursos i materials utilitzats, garantint el manteniment i gestió de la biodiversitat. Igualment el Decret d'Eficiència del Govern i el Codi Tècnic d'Edificació han de permetre millorar els actuals indicadors de qualitat i ecoeficiència dels nous habitatges.

- La **gestió urbana** significa atendre les noves realitats socials, econòmiques; els nous conflictes i les noves demandes, preservant el territori i els recursos naturals. Requerint una major implicació corresponsable de la ciutadania i de la cooperació supramunicipal. "Es prioritari **transformar les Agendes 21 locals en plans concrets d'acció** que involucrin els diferents actors públics i no públics, **des d'una perspectiva d'exemplaritat** en l'actuació dels governs locals i de les seves relacions amb proveidors i ciutadans" (Llibre Verd de Medi ambient Urbà, 2006).

Finalment i en coherència amb els punts anteriors, volem **EXPRESSAR** la **nostra identificació i suport als principis i continguts que recull l'Estratègia i el Llibre Verd de Medi Ambient Urbà**, aprovat per la Red de Redes. Procés d'elaboració (i de creació de la Red de Redes) en el qual la Xarxa ha participat i hi participa, molt activament.

Girona, 19 d'octubre de 2006

Línia estratègica	1. Vertebració del territori, preservació del paisatge i gestió dels riscos
Programa	1.1. Model territorial i usos del sòl
Acció	**1.1.01.REALITZAR UN PLA DE GESTIÓ DELS ESPAIS AGRÍCOLES I POTENCIAR LA FIGURA DE PARC AGRARI DE L'ALT EMPORDÀ**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☑ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Projectes de planificació i gestió

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal Ga, Per, Ped, Vj i Ra

Objectiu

Protegir i potenciar l'activitat agrícola i el sòl agrari del reralitoral altempordanès qualificant-lo com a sòl no urbanitzable d'especial valor

Descripció

El Parc agrari de l'Alt Empordà que proposa la Diputació de Girona ocupa unes 19.260 ha i s'ubica en els municipis de Garriguella, Peralada, Pedret i Marzà, Vilajuïga i Rabós d'Empordà, entre d'altres.

Aquest espai abasta la superfície agrícola del reralitoral alt empordanès. D'aquesta manera, els límits queden establerts d'una banda, per la xarxa d'espais d'interès, i de l'altra, per la variant de Figueres i la cota altimètrica dels 40 m.

Es tracta d'un espai agrari d'alta productivitat, amb productes amb marques de qualitat (com la Denominació d'Origen de l'Empordà – Costa Brava i la IGP Poma de Girona) que està en procés de fragmentació per la construcció d'urbanitzacions, infraestructures i altres activitats, i instal·lacions i equipaments destinats a la segona residència.

L'extraordinari valor dels espais agrícoles, situats en zones sotmeses a grans pressions urbanístiques (com és el cas de la plana empordanesa), és d'importància per tal de garantir l'equilibri territorial i la sostenibilitat ambiental de tota la comarca. El manteniment dels usos i activitats agrícoles constitueix una mesura absolutament imprescindible per a l'activitat econòmica del territori i per a garantir la conservació del paisatge.

En aquest sentit, les mesures de caràcter urbanístic en aquest sector (a aplicar tant a nivell local com supramunicipal) són:

-Garantir la classificació de tota l'àrea com a sòl no urbanitzable d'especial valor agrícola en els planejaments municipals.

-Cal dotar tot l'espai d'un règim urbanístic i normatiu supramunicipal que limiti els usos possibles als estrictament vinculats a les activitats agràries, impedint la incorporació d'aquests terrenys als processos de transformació urbanística.

-És d'interès la redacció i aprovació d'un Pla Especial de protecció del paisatge i millora del medi rural. Aquest pla de caràcter plurimunicipal, amb la participació de les diferents administracions locals afectades, hauria de regular els usos del sòl i el seu règim jurídic.

El pla cal que es doti de mitjans econòmics per fomentar i incentivar el manteniment de les activitats agràries, així com les bones pràctiques en l'ús del sòl i de l'aigua, la implantació de l'agricultura ecològica i l'abandonament progressiu de la utilització d'adobs o de tractaments químics potencialment contaminants.

-La constitució d'un Consorci d'administracions locals, amb participació de tots els ajuntaments, i amb possible intervenció de la Diputació de Girona i del Consell Comarcal de l'Alt Empordà, podria ser un mecanisme d'especial interès per garantir la viabilitat de la creació del Parc agrari que es proposa.

-El Pla Especial ha de limitar la possibilitat d'implantar a la zona grans infraestructures públiques o privades, així com els usos i les utilitzacions del sòl que puguin malmetre o limitar el seu aprofitament agrícola, com ho serien la instal·lació de camps de golf, de zones d'acampada, càmpings o caravanings, d'abocadors, etc. O bé l'afectació per noves xarxes viàries, per antenes de telecomunicacions, per molins eòlics, i per traçats aeris de subministrament d'energia elèctrica.

-Cal procedir a la desclacificació de tots aquells sòls que en l'actualitat apareguin classificats com a sòls urbanitzables o aptes per a ser urbanitzats, mitjançant la tramitació dels corresponents expedients de modificació puntual del planejament.

Pel que fa a les mesures a aplicar de caràcter ambiental:

-El valor indispensable dels espais agraris pel manteniment de l'equilibri territorial (especialment en aquelles zones sotmeses a pressions urbanístiques com és la plana altempordanesa), fa convenient l'impuls i desenvolupament de línies d'ajut, mesures i programes pel manteniment suport i recuperació de les activitats agràries. Aquests programes d'ajuts estan previstos a la Llei 18/2001 de 31 de desembre d'orientació agrària.

-La figura dels contractes territorials d'explotació, prevista en la Llei 18/2001 de 31 de desembre d'orientació agrària en els articles 2.d, 4.f i 21.e (tot i que encara es troba pendent de desenvolupament reglamentari), podria ser un mecanisme adient per a garantir un aprofitament agrícola dels terrenys compatible amb una gestió ambiental adequada, atorgant els corresponents incentius o compensacions econòmiques als propietaris i pagesos que es vinculin amb els compromisos.

-Les fórmules de custòdia del territori, destinades a garantir una gestió ambiental adequada, també podrien aplicar-se en l'àmbit del Parc agrari, impulsades per les pròpies administracions públiques locals o per fundacions i entitats sense ànim de lucre.

El Pla de gestió dels espais agraris ha de concretar les zones òptimes per a la incentivació de la producció agrícola d'acord amb criteris de productivitat i de benefici ecològic i paisatgístic.

Els espais definits hauran de ser catalogats de protecció agrícola en els planejaments locals per tal de garantir el seu manteniment tot donant les suficients garanties de continuïtat als pagesos.

El Pla haurà de preveure mecanismes de cooperació entre produccions agràries tals com el compartiment de material d'ús poc freqüent, l'adquisició coordinada de llavors, productes fitosanitaris, vacunes, etc amb l'objectiu de minimitzar costos i incrementar la rendibilitat de les explotacions.

Es definiran estratègies de rendibilitat econòmica i elaboració de productes de qualitat, tant de matèries primeres com de derivats de la producció agrària, de manera conjunta amb la promoció d'aquests productes locals.

Per últim, el Pla haurà de regular els usos i construccions permesos en les zones agràries definides de manera que no es permetin noves activitats que puguin perjudicar la continuïtat de les explotacions agràries, en coherència amb el document de directrius per a la regulació dels usos del sòl no urbanitzable.

Grau de prioritat	Baixa	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Mig (3 a 5 anys)	**Període d'execució**	3 anys

Cost inversió (€) Organitzatiu i/o tècnic

Fonts de finançament

	DAR, DMAiH, FEDER
Entitat responsable-promotor	AJ, APPEE, CA, DdG, CCAE
Altres organismes implicats	DPTiOP

Línia estratègica	1. Vertebració del territori, preservació del paisatge i gestió dels riscos
Programa	1.2. Preservació del paisatge i de la connectivitat
Acció	**1.2.01.MILLORAR LA QUALITAT ESTÈTICA DEL POBLE**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☑ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Projectes executius

Proposta Fòrum ☑

Accions relacionades

Acció supramunicipal _____

Objectiu

Aconseguir espais urbans de qualitat i un nucli ordenat i d'interès turístic, millorant el paisatge urbà i el subministrament de serveis.

Descripció

Dels resultats de les enquestes de participació ciutadana es recullen les següents propostes d'intervenció i dignificació urbanística proposades pels veïns de Vilajuïga:

- Redacció d'un Pla Especial per a la millora de la imatge urbanística del municipi.
- Dotar al municipi de més zones verdes.
- Millorar la qualitat urbanística de l'accés principal al poble.
- Connectar les dues parts del poble (Veïnat de Dalt i nucli de Vilajuïga)
- Acabar d'executar el soterrament del cablejat aeri urbà.
- Establir una ordenança o directriu de criteris de tractament dels espais periurbans dels nuclis per assolir un paisatge de qualitat a l'entorn i entrades d'aquests, creant una zona de transició adequada

Pel què fa al cablejat aeri del municipi es presenta com una xarxa de fils desordenada que creua aleatòriament els carrers d'una façana a altra, amb nodes que esdevenen autèntics embolics visuals, creant un entorn que desvirtua la bellesa de moltes d'aquestes zones urbanes.

Altrament, a més de ser un perjudici per al paisatge urbà, també pot comportar problemes pel que fa a la qualitat del servei i a la seguretat dels vianants.

Cal, doncs, desenvolupar projectes de soterrament del cablejat aeri. Aquestes actuacions, que tenen un elevat cost atesa la necessitat d'aixecar el paviment, es poden desenvolupar conjuntament amb accions de reurbanització o millora de paviments de carrers concrets, per tal de reduir costos.

Aquest aixecament dels carrers i el soterrament del cablejat aeri ha de preveure canalitzacions que a més possibilitin el futur pas de les línies de fibra òptica i de canalitzacions de gas natural.

D'altra banda, una opció econòmica seria la d'agrupar les diferents línies aèries que circulen per un carrer en un sol trenat que anés sempre al cantó d'una mateixa façana, de manera que solament se soterrés el cablejat al punt on fos necessari creuar d'una façana a altra.

Grau de prioritat	Alta	**Estat d'execució**	Acció iniciada
Termini d'implantació	Llarg (6 a 10 anys)	**Període d'execució**	2 anys

Cost inversió (€) Variable

Fonts de finançament	PUOSC, DPTiOP, CCAE, FEDER
Entitat responsable-promotor	AJ, CCAE
Altres organismes implicats	DdG

Línia estratègica	1. Vertebració del territori, preservació del paisatge i gestió dels riscos
Programa	1.2. Preservació del paisatge i de la connectivitat
Acció	**1.2.02.POTENCIAR ACCIONS DE CUSTÒDIA EN ELS ESPAIS D'INTERÈS NATURAL O AGROFORESTAL**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☑ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Projectes de planificació i gestió

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal Tots

Objectiu

Afavorir la conservació dels espais d'interès natural, social i paisatgístic, implicant a la propietat a partir de la creació d'acords de custòdia del territori

Descripció

La custòdia del territori és una filosofia que intenta generar la responsabilitat dels propietaris i dels usuaris del territori en la conservació i el bon ús de la terra i els recursos naturals, culturals i paisatgístics.

Així, la custòdia treballa per a la conservació i gestió responsable dels recursos implicant directament a la propietat i els usuaris del territori, és per això que cal que s'arribi a un acord de custòdia entre aquests col·lectius i l'entitat de custòdia.

Una entitat de custòdia és qualsevol organització pública o privada, sense afany de lucre (associació, fundació, ajuntament, consorci), que participa activament en la conservació del territori i dels seus valors mitjançant un acord de custòdia.

Un acord de custòdia és un procediment voluntari entre un propietari i una entitat de custòdia per arribar a una forma acordada de gestionar un territori. La clau de la custòdia del territori és precisament aquest caràcter voluntari de l'acord, que es veu reforçat amb l'educació, la informació, la participació, la presa de decisions i el treball en aliança entre l'entitat de custòdia i el propietari.

La Xarxa de Custòdia del Territori (XCT) és una organització sense ànim de lucre, fruit de l'agrupació de vàries organitzacions i persones que veuen la necessitat d'impulsar el desenvolupament i l'ús de la custòdia del territori.

Es proposa que els ajuntaments de l'àmbit i el Consell Comarcal de l'Alt Empordà actuïn en diferents àmbits per a impulsar la custòdia del territori. Aquesta proposta es basa en que tant els ajuntaments com el Consell Comarcal són administracions locals properes al territori i que treballen per a la gestió responsable del territori rural dels seus àmbits d'actuació.

Són zones d'interès per a la formalització d'acords de custòdia, sens perjudici d'altres d'interès local, les basses de Delfià (Rabós d'Empordà), entorn dels plans al·luvials de la Muga (Peralada), la zona del Penardell (Pedret i Marzà), i els aspres de l'Orlina (Rabós d'Empordà i Garriguella).

N'és un exemple d'acord de custòdia (si bé fora del marc de la Xarxa de Custòdia del Territori) el Parc agrícola i de la Pedra seca de Comes Tortes a Vilajuïga.

Grau de prioritat	Mitjana	**Estat d'execució**	Acció iniciada
Termini d'implantació	Mig (3 a 5 anys)	**Període d'execució**	Puntual i continuat

Cost inversió (€)	Organitzatiu i/o tècnic
Fonts de finançament	DMAiH, XCT, ACA
Entitat responsable-promotor	AJ, CCAE
Altres organismes implicats	DdG

Línia estratègica	1. Vertebració del territori, preservació del paisatge i gestió dels riscos
Programa	1.2. Preservació del paisatge i de la connectivitat
Acció	**1.2.03.IMPULSAR LA REDACCIÓ DE PLANS ESPECIALS DE PROTECCIÓ DEL MEDI NATURAL I DEL PAISATGE DELS ESPAIS PEIN**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☑ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Plans urbanístics i sectorials

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal Ga, Ra, Vj i Vm

Objectiu

Avançar en la protecció i conservació dels espais del PEIN

Descripció

D'acord amb la Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals, la figura del Pla Especial de protecció del medi natural i del paisatge és una de les formes previstes per a l'ordenació i protecció dels espais naturals. En concret, a l'article 5 la Llei preveu que la Generalitat podrà formular i tramitar plans especials per a la protecció del medi natural i del paisatge. Així mateix, el pla especial de protecció és l'instrument més usual i efectiu per a la delimitació definitiva dels espais inclosos en el Pla d'espais d'interès naturals (PEIN) i per a l'adopció de normes d'ordenació i protecció específiques, d'acord amb el Decret 328/1992, de 14 de desembre, pel qual s'aprova el Pla d'espais d'interès naturals.

En aquest sentit, el PEIN de Cap de Creus (a Vilajuïga) ja compta amb Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge aprovar definitivament el 20/06/2006.

El PEIN dels Aiguamolls de l'Empordà (Pedret i Marzà i Peralada) té en procés de redacció el seu Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge. Tot i que hi ha hagut polèmica amb els propietaris en la delimitació de l'espai.

Tanmateix, el PEIN del Massís de l'Albera (Rabós d'Empordà, Vilamaniscle, Garriguella i Vilajuïga) encara no compta amb el seu Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge que estableixi un règim jurídic d'aplicació a aquest espai natural, per tal de garantir-ne la conservació dels valors ecològics, paisatgístics i culturals.

És interssant que el Departament de Medi ambient i habitatge redacti aquest Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del PEIN del Massís de l'Albera fent consultes a la població resident i que els ajuntaments implicats hi participin activament per aprofundir en la protecció i la gestió d'aquests espais.

Grau de prioritat	Mitjana	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Mig (3 a 5 anys)	**Període d'execució**	Puntual

Cost inversió (€) Organitzatiu i/o tècnic

Fonts de finançament DMAiH

Entitat responsable-promotor DMAi H, AJ

Altres organismes implicats DdG, CCAE

Línia estratègica	1. Vertebració del territori, preservació del paisatge i gestió dels riscos
Programa	1.2. Preservació del paisatge i de la connectivitat
Acció	**1.2.04.INSTAR PER AFAVORIR LA PERMEABILITZACIÓ DEL CORREDOR D'INFRAESTRUCTURES (N-260 I LÍNIA FERROVIÀRIA)**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☑ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Projectes de planificació i gestió

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal Ga, Ped, Per i Vj

Objectiu

Disminuir l'efecte barrera, millorar la integració paisatgística d'infraestructures noves o existents (A-260, línia ferroviària, etc) i reduir el risc de col·lisió de vehicles amb ungulats

Descripció

La connectivitat dels espais lliures es troba com a principal element de barrera de la connectivitat el corredor d'infraestructures lineals format principalment per la N-260 (que es desdoblarà en breu a A-26) i la línia ferroviària ADIF.

Cal elaborar un estudi que concreti els principals punts d'importància per a la connectivitat ecològica, paisatgística i social. A partir d'aquí, caldrà proposar actuacions de foment d'aquesta connectivitat mitjançant propostes concretes per a les noves infraestructures i també per aquelles infraestructures que han de ser objecte d'ampliació, tot aprofitant l'obra per ampliar els corredors de permeabilitat existents o crear-ne de nous.

Els ajuntaments han d'instar a la Dirección General de Carreteras del Ministerio de Fomento (òrgan competent pel que fa a la millora i manteniment de les infraestructures) per tal que executi les mesures explícites a favor de la connectivitat (adequació de passos de fauna, millora d'obres de drenatge, tanques perimetrals, etc) que s'estableixin en l'Estudi de Connectivitat Ecològica, Social i Paisatgística; i en el Pla de Foment de la Connectivitat.

Grau de prioritat	Alta	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Mig (3 a 5 anys)	**Període d'execució**	Puntual

Cost inversió (€) Organitzatiu i/o tècnic

Fonts de finançament DMAiH, ACA, DPTiOP (Direcció General de carreteres)

Entitat responsable-promotor AJ, MF, ADIF,

Altres organismes implicats DPTiOP, UE, FEDER, , XCT

Línia estratègica	1. Vertebració del territori, preservació del paisatge i gestió dels riscos
Programa	1.2. Preservació del paisatge i de la connectivitat
Acció	**1.2.05.REGULAR LES ZONES D'HORTA**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☑ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Projectes de planificació i gestió

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal Tots

Objectiu

Consolidar les zones d'horta al municipi

Descripció

La recuperació de les antigues zones d'horta, d'una banda suposa la conservació d'una activitat tradicional i, de l'altra, la millora de la connectivitat ecològica i la qualitat paisatgística dels nuclis antics i dels espais perirbans de transició.

Addicionalment, suposa un servei per a la població resident sense propietats agràries, que permet que conreïn les seves pròpies hortalisses.

En aquest sentit, convé una regulació dels espais d'horta per tal d'evitar que esdevinguin espais degradats, amb abocament de deixalles, tancaments rudimentaris, etc. Una oportunitat per regular aquests espais serà el Pla d'Usos del Sòl No Urbanitzable, que s'elabora en el marc de la present Agenda 21.

Grau de prioritat	Mitjana	**Estat d'execució**	Acció iniciada
Termini d'implantació	Mig (3 a 5 anys)	**Període d'execució**	Continuat

Cost inversió (€) Organitzatiu i/o tècnic

Fonts de finançament PUOSC, DPTiOP, FEDER

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats DAR, DMAiH

Línia estratègica	1. Vertebració del territori, preservació del paisatge i gestió dels riscos
Programa	1.3. Millora de la mobilitat i accessibilitat
Acció	**1.3.01.DIFONDRE I FOMENTAR EL TRANSPORT PÚBLIC I L'ÚS COMPARTIT DEL COTXE**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☑ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Campanyes de divulgació i sensibilització

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal Tots

Objectiu

Contribuir a la mobilitat sostenible

Descripció

Els Ajuntaments han de contribuir a reduir el cost econòmic i ambiental que representa utilitzar diàriament i de manera individual el cotxe privat, mitjançant dues línies de treball:

D'una banda, millorant la difusió del transport col•lectiu:

Segons les dades recollides als fòrums de debat, el transport col•lectiu als municipis de l'Agenda 21 és poc utilitzat, tot i que l'oferta a la zona és prou acceptable. Una de les causes és el desconeixement de la freqüència de pas, per part dels veïns.
Per resoldre aquest aspecte, els Ajuntaments han de portar a terme una major difusió del servei, ja sigui distribuint els horaris als habitatges, als comerços i explicant-ho als alumnes de les escoles perquè ho posin en coneixement dels seus familiars.

D'altra banda, divulgant la pràctica del "compartir cotxe":

Aquest procediment, que funciona perfectament als països anglosaxons, consisteix en compartir el vehicle amb altres persones que facin el mateix recorregut, principalment per motius de feina i estudis. Les relacions de veïnatge existents als pobles poden afavorir aquesta pràctica, que tècnicament s'anomena "car-pooling".
En aquest sentit, es proposa que des dels Ajuntaments i des del Consell Comarcal de l'Alt Empordà es faci una àmplia divulgació d'aquesta pràctica. Es podria destinar un espai als webs o als taulers d'anuncis, on penjar les ofertes i demandes. Alguns del recursos web existents per fomentar el compartir cotxe són: http://www.compartir.org/, http://www.compartir.es/, http://www.viajamosjuntos.com/.

Grau de prioritat	Alta	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Curt (0 a 2 anys)	**Període d'execució**	Continuat

Cost inversió (€) Organitzatiu i tècnic

Fonts de finançament AJ, DPTiOP, CCAE

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats AJ, CCAE

Línia estratègica	1. Vertebració del territori, preservació del paisatge i gestió dels riscos
Programa	1.3. Millora de la mobilitat i accessibilitat
Acció	**1.3.02.REDISSENYAR LA MOBILITAT I MILLORAR L'ACCESSIBILITAT AL POBLE**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☑ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Estudis tècnics

Proposta Fòrum ☑

Accions relacionades

Acció supramunicipal

Objectiu

Millorar la mobilitat interna dins els nuclis

Descripció

La mobilitat interna dins els nuclis de Vilajuïga presenta algunes problemàtiques, com per exemple:

- Tot i la senyalització vertical i les esquenes d'ase, continua havent-hi excessiva velocitat dins els nuclis.
- Important i excessiu trànsit al poble de Vilajuïga per dos motius: (1) la carretera d'accés a Sant Pere de Roda travessa el nucli i les places del poble (Margineda, Major i de la Sardana) i (2) perquè el nucli té una estructura urbana allargassada que comporta distàncies importants entre punts del poble (zona esportiva, veïnat de Dalt).
- Dificultat de circulació atès el doble sentit de molts carrers i l'aparcament de vehicles en llocs indeguts.
- Manca de regulació de l'aparcament. Els aparcaments es realitzen indistintament a banda i banda del carrer i no es respecten les línies grogues ni guals.
- Es produeixen problemàtiques circulatòries en les hores d'entrada i sortida de la mainada a l'escola, i a la plaça Major durant les hores de descàrrega i descàrrega de mercaderies als establiments.
- Manquen espais adequats per als vianants, d'una banda, les voreres són estretes i, d'altra banda, no hi ha gaires zones de passeig.
- No s'han resolt les mesures d'accessibilitat a les voreres. Recentment s'han resolt al baixador del tren.

Per aquest motiu, es creu necessària l'elaboració d'un estudi que redissenyi i repensi la mobilitat al poble. Un Pla de Circulació, que ordeni la xarxa viària, la senyalització, la velocitat i els aparcaments, pot ser el primer pas a un Pla de mobilitat general.

Grau de prioritat	Alta	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Mig (3 a 5 anys)	**Període d'execució**	Continuat

Cost inversió (€) Variable

Fonts de finançament AJ

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats DPTiOP

Línia estratègica	1. Vertebració del territori, preservació del paisatge i gestió dels riscos
Programa	1.3. Millora de la mobilitat i accessibilitat
Acció	**1.3.03.MANTENIR I POTENCIAR LA XARXA DE CAMINS I ITINERARIS**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☑ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Projectes de planificació i gestió

Proposta Fòrum ☑

Accions relacionades 1.4.02

Acció supramunicipal Tots

Objectiu

Jerarquitzar i regular la xarxa de camins

Descripció

El Pla d'ordenació de camins (POC) és una eina que s'ha de basar en la proposta d'Inventari de camins elaborada pel Consell Comarcal de l'Alt Empordà i ha de servir per:

- Ordenar i mantenir la xarxa de camins com a eix de comunicacions vertebrador de les activitats desenvolupades en el sòl no urbanitzable.

- Regular els usos del lleure.

- Ordenar l'accés als espais naturals (accés a peu, en bici i motoritzat) per aconseguir compatibilitzar-lo amb la conservació dels valors naturals de l'àmbit del Pla i dels camins, pistes i sistema viari que les acull.

La xarxa viària rural d'un municipi és important pel seu valor ecològic i/o cultural, ja que funciona com a línies de connectivitat, i alhora, com espai amb caràcter socioeconòmic i de lleure.

L'objectiu general del Pla d'ordenació de camins (POC) és establir les bases d'ordenació dels usos, especialment pel lleure, dels camins públics i privats, amb la finalitat d'implantar posteriorment una política d'ordenació, regulació de l'accés i els usos d'aquests camins.

Com a objectius específics, mencionar els següents :

- Determinar l'estat físic actual de la xarxa de camins (amplada, vegetació de l'entorn, tanques, drets de pas, manteniments que es realitza del camí...).
- Determinar la titularitat (pública o privada, els drets de pas...).
- Determinar els usos actuals de la xarxa de camins.
- Determinar les intensitats de pas actuals per a cada ús i per a cada camí.
- Determinar l'estat legal actual de la xarxa de camins.
- Determinar les incompatibilitats entre els diferents usuaris dels camins.
- Determinar les incompatibilitats legals en relació als usos dels camins.
- Fer una proposta d'usos pels diferents camins.
- En base a aquesta proposta, definir itineraris preferents per a cada tipus d'ús.
- Establir una sèrie de propostes lligades al Pla, com senyalització i difusió.

Remarcar que el Consell Comarcal ha elaborat un pla de camins a nivell comarcal, però que en aquest s'han detectat algunes errades i deficiències, i per tant, caldria actualitzar-ho i traslladar-lo a escala local.

Cal afegir que una part important dels camins rurals dels municipis de l'Agenda 21 ja formen part de

rutes predissenyades (El camí dels tres parcs, Camí de Sant Jaume, Xarxa de senders “itinnerania”, Peralada-Serra de l’Altrera, Camí natural de la Muga, itineraris de salut, Itineraris per l’Albera (monuments megalítics i Sant Quirze de Colera), itineraris de l’aigua, monumental, megalític i del vi, itineraris transfronterers de monestirs, Eix cicloturístic Figueres-Roses etc.), itineraris del Parc Natural del Cap de Creus i Serra de Rodes, i d’altres permeten l’enllaç amb els camins dels municipis veïns.

Seria interessant poder anar ampliant aquesta xarxa d’itineraris senyalitzats, com és el cas, per exemple, del projecte recent d’itinerari de salut entre Vilajuïga i Pedret i Marzà.

Grau de prioritat	Mitjana	**Estat d'execució**	Acció iniciada
Termini d'implantació	Mig (3 a 5 anys)	**Període d'execució**	Continuat

Cost inversió (€) Variable

Fonts de finançament AJ, CCAE, DdG, DMAiH

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats CCAE, DdG, DMAiH

Línia estratègica	1. Vertebració del territori, preservació del paisatge i gestió dels riscos
Programa	1.4. Prevenció dels riscos ambientals
Acció	**1.4.01.SOL·LICITAR A L'AGÈNCIA CATALANA DE L'AIGUA LA NETEJA I EL MANTENIMENT DE LES LLERES MUNICIPALS**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☑ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Accions jurídiques i organitzatives

Proposta Fòrum ☑

Accions relacionades

Acció supramunicipal

Objectiu

Millora de l'entorn fluvial, del règim hidràulic i minimització de risc per avinguda

Descripció

El manteniment de les lleres fluvials no solament contribueix a una millora de la qualitat paisatgística sinó que alhora permet millorar el seu estat natural i el seu drenatge, i per extensió, minimitzar els efectes que comportaria una avinguda.

En aquest sentit es proposa:

1. Elaborar un inventari de les lleres municipals.

2. Valorar el seu estat de conservació.

3. Determinar les actuacions necessàries.

4. Sol·licitar l'actuació d'arranjament a l'ACA a través del seu Programa de manteniment de lleres.

5. Vetllar perquè es duguin a terme les actuacions d'acondiciament.

Grau de prioritat	Alta	**Estat d'execució**	Acció iniciada
Termini d'implantació	Curt (0 a 2 anys)	**Període d'execució**	Continuat (anual)

Cost inversió (€) Organitzatiu i/o tècnic

Fonts de finançament ACA

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats ACA

Línia estratègica	1. Vertebració del territori, preservació del paisatge i gestió dels riscos
Programa	1.4. Prevenció dels riscos ambientals
Acció	**1.4.02.ACONDICIONAR I MANTENIR ELS CAMINS I PISTES FORESTALS**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☑ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Programes de vigilància i control

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades 1.3.03

Acció supramunicipal _____

Objectiu

Minimitzar el risc d'incendi forestal

Descripció

Continuar treballant en l'acondiciament dels camins rurals i pistes forestals com a mesura preventiva en cas d'incendi forestal amb una certa periodicitat.

Per aquest motiu es proposa continuar amb l'adequació i manteniment de la xarxa de camins que ve desenvolupant l'Ajuntament en els darrers anys. Això possibilita que els mitjans d'extinció en cas d'incendi puguin accedir fàcilment i, per tant, actuar amb celeritat.

D'aquesta manera cal:

-Fer un inventari dels camins a arranjar,

-Sol·licitar la corresponent subvenció, i

-Executar les obres planificades.

Grau de prioritat	Alta	**Estat d'execució**	Acció avançada
Termini d'implantació	Curt (0 a 2 anys)	**Període d'execució**	Continuat (anual)

Cost inversió (€) Variable

Fonts de finançament DMAiH, CCAE

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats DMAiH, Parc Natural Cap de Creus i Serra de Rodes

Línia estratègica	1. Vertebració del territori, preservació del paisatge i gestió dels riscos
Programa	1.4. Prevenció dels riscos ambientals
Acció	**1.4.03.INVENTARIAR I REVISAR LES FOSSES SÈPTIQUES EXISTENTS**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☑ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Programes de vigilància i control

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal _____

Objectiu

Evitar el risc de contaminació hidrogeològica

Descripció

La precarietat en el sistema de sanejament i la dificultat d'alguns nuclis o cases aïllades per connectar-se a la xarxa de clavegueram municipal, fa que la única forma de sanejament possible sigui a través de fosses sèptiques, les quals tenen un baix rendiment de depuració i no compleixen amb la normativa europea. A Vilajuïga aquest és un problema d'edificacions disperses fora d'ordenació.

En aquest sentit cal destacar que la manca de manteniment i de revisions periòdiques poden comprometre la seva entanqueïtat, cosa que fa que esdevinguin un possible focus de contaminació del medi hidrogeològic.

Per aquest motiu es proposa que l'ajuntament impulsi una campanya, a nivell domèstic, per a la substitució periòdica de les fosses sèptiques particulars no homologades per l'ACA. Per dur a terme aquesta acció cal:

-Vetllar perquè aquelles fosses sèptiques particulars que aboquen a medi hídric disposin de la corresponent autorització d'abocament a llera, per part de l'Agència Catalana de l'Aigua.

-Assegurar el sanejament (mitjançant fosses sèptiques de responsabilitat municipal) a tots els nuclis aïllats del centre urbà amb impossibilitat de connectar-se a xarxa de sanejament i, per tant, amb impossibilitat de connectar-se a les futures depuradores.

-Controlar el buidat periòdic amb cuba estanca per part d'un gestor de residus autoritzat per tal d'evitar les filtracions i les aigües residuals abocades a llera per sobreeixidor.

En el cas del sector agrícola-ramader caldria instar perquè es:

-Controlin i inspeccionin els femers de les explotacions ramaderes per tal que siguin dimensionats per a l'emmagatzamatge dels fems i/o purins com a mínim durant un període de 4 mesos, i assegurar-ne la seva estanqueïtat.

- Restringir, en la mesura del possible, la utilització de fitosanitaris i herbicides en els cultius.

Grau de prioritat	Baixa	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Mig (3 a 5 anys)	**Període d'execució**	2 anys

Cost inversió (€) Cost organitzatiu i/o tècnic

Fonts de finançament	AJ
Entitat responsable-promotor	AJ, SP
Altres organismes implicats	ACA

Línia estratègica	1. Vertebració del territori, preservació del paisatge i gestió dels riscos
Programa	1.4. Prevenció dels riscos ambientals
Acció	**1.4.04.CREAR UN ADF MUNICIPAL O ADHERIR-SE A UNA D'EXISTENT**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☑ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Altres

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal

Objectiu

Millorar els mecanismes i les infraestructures de gestió i prevenció d'incendis forestals

Descripció

Actualment el municipi de Vilajuïga no disposa ni està adherit a cap Agrupació de Defensa Forestal (ADF), malgrat la seva condició de municipi d'elevat risc d'incendi.

Per aquest motiu es considera interessant que el municipi pugui crear una ADF pròpia o bé adherir-se a una ADF d'algun/s municipi/s proper/s. Una opció viable seria adherir-se a l'ADF RAGAVI (Rabós, Garriguella i Vilamaniscle) o a l'ADF del municipi de Pau.

Poden formar part d'una ADF els ajuntaments, els titulars forestals o les seves associacions legalment constituïdes, organitzacions professionals agràries i associacions que tinguin com a finalitat la defensa de la natura, vinculades al municipi.

Per poder constituir-se en ADF, cal que estiguin representats com a mínim el 20% dels titulars forestals de l'àmbit en qüestió o que la superfície agrupada representi almenys el 30% del total de superfície forestal,i és necessari que hi formi part l'Ajuntament.

L'acció contemplada consisteix a contactar amb els propietaris i associacions implicades i, posteriorment, fer la sol·licitud a la Subdirecció General dels Agents Rurals del Departament de Medi Ambient i Habitatge. En el cas que s'opti per adherir-se a una altra ADF caldrà posar-se en contacte amb l'ADF escollida i sol·licitar la seva adhsesió.

Grau de prioritat	Mitjana	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Curt (0 a 2 anys)	**Període d'execució**	2 anys

Cost inversió (€) Organitzatiu i/o tècnic

Fonts de finançament DMAiH

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats SP, ADF RAGAVI, ADF Pau, associacions ambientals

Línia estratègica	2. Optimització dels recursos naturals i minimització d'impactes
Programa	2.1. Millora dels sistemes d'abastament i sanejament, i foment de l'estalvi
Acció	**2.1.01.IMPULSAR LES ACTUACIONS DE DISPERSIÓ DELS ACTUALS CENTRES DE BOMBAMENT**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☐ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal Ga, Ped, Per, Vj

Objectiu

Protecció dels aqüífers

Descripció

La majoria dels aprofitaments d'aigües subterrànies que abasten als municipis de l'Agenda 21 i a d'altres municipis que li són propers es localitzen al terme municipal de Peralada. Aquestes captacions exploten l'aqüífer superficial quaternari i es concentren a la zona de confluència entre l'Orlina i el Llobregat.

En definitiva, en el mateix sector hidrogeològic es concentren les captacions que subministren a Peralada i a Vilanova de la Muga, i les que es gestionen des de la Mancomunitat de Garriguella, Vilajuïga, Pau, Palau-Saverdera i Pedret i Marzà i des de la Mancomunitat de les Alberes.

Per aquest motiu, i amb un doble objectiu, es planteja la dispersió dels actuals centres de bombament, per (1) garantir la protecció dels abastaments contra la sobreexplotació; i (2) ampliar la disponibilitat dels recursos hídrics en el territori.

Caldrà, doncs, elaborar una diagnosi sobre la viabilitat de la proposta dispersió a partir de tota la informació de què disposa l'Agència Catalana de l'Aigua.

Grau de prioritat	Alta	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Curt (0 a 2 anys)	**Període d'execució**	2 anys

Cost inversió (€) Variable

Fonts de finançament AJ, ACA, Mancomunitats

Entitat responsable-promotor AJ, Mancomunitat Intermunicipal

Altres organismes implicats ACA

Línia estratègica	2. Optimització dels recursos naturals i minimització d'impactes
Programa	2.1. Millora dels sistemes d'abastament i sanejament, i foment de l'estalvi
Acció	**2.1.02.OPTIMITZAR EL CONSUM D'AIGUA EN EL MUNICIPI**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☑ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Millora de serveis

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal _____

Objectiu

Reduir el consum d'aigua potable en el municipi i millorar el rendiment de la xarxa de proveïment públic

Descripció

En el context d'una preocupació creixent i generalitzada entorn la disponibilitat dels recursos hídrics, es proposa que l'Ajuntament planifiqui una campanya de foment de l'estalvi d'aigua a partir de diferents actuacions:

1. Una regulació, d'obligat compliment, en matèria d'aigua per a noves edificacions, en forma d'ordenança municipal (d'acord amb el Decret 21/2006, de 14 de febrer, pel qual es regula l'adopció de criteris ambientals i d'ecoeficiència dels edificis) que fomenti l'estalvi real d'aigua, en la que es determini la manera com s'han de projectar les noves actuacions urbanístiques en matèria de sanitaris i xarxa separativa, piscines particulars, reg de jardins privats, tipologia d'espècies vegetals més adequades en nous espais enjardinats de caire privat...

2. Inspecció i renovació periòdica de la xarxa de proveïment públic, per tal de reduir el volum d'incontrolats. Cal tenir en compte que el cabal d'aigua no controlada (pèrdues, fuites, errors comptadors,...) no hauria de representar més del 20% del total d'aigua d'entrada a la xarxa d'abastament.

3. L'ús dels mitjans de comunicació locals en la divulgació i sensibilització en matèria d'aigua.

La població en general acostuma a desconèixer l'aigua que es consumeix i per aquest motiu és fonamental incidir en l'efectivitat de les campanyes de sensibilització. Per això es recomana adequar espais d'informació i de participació, a través dels mitjans escrits de què disposa el propi municipi, per tal de fomentar l'estalvi d'aigua entre la població.

Aquesta acció es contempla paral·lelament a l'adhesió a campanyes supramunicipals de conscienciació ciutadana, i a la coordinació d'esforços entre les diferents administracions per rendibilitzar recursos i millorar l'eficàcia de les actuacions de sensibilització que s'engeguin.

4. Implantació de xarxa separativa i de sistemes d'aprofitament d'aigües pluvials.

Grau de prioritat	Alta	**Estat d'execució**	Acció iniciada
Termini d'implantació	Llarg (6 a 10 anys)	**Període d'execució**	Continuat

Cost inversió (€) Variable

Fonts de finançament	AJ
Entitat responsable-promotor	AJ, Mancomunitat d'aigües, SOREA
Altres organismes implicats	ACA, CCAE

Línia estratègica	2. Optimització dels recursos naturals i minimització d'impactes
Programa	2.1. Millora dels sistemes d'abastament i sanejament, i foment de l'estalvi
Acció	**2.1.03.CONTINUAR INSTAURANT LA XARXA SEPARATIVA EN EL MUNICIPI**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☑ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Millora de serveis

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal _____

Objectiu

Millorar el drenatge de la xarxa de sanejament

Descripció

El sistema de sanejament municipal està constituït per una xarxa de col·lectors de tipus unitari. Tanmateix, en alguns sectors del municipi ja s'ha implantat la xarxa separativa.

Les xarxes unitàries conformen una única xarxa per les que circulen les aigües residuals i pluvials de manera indistinta. Per aquest motiu han d'haber estat dissenyades per assumir dos cabals considerablement diferents. És a dir, en temps sec els sistemes unitaris transporten només les aigües residuals, mentre que en períodes de pluja els cabals augmenten notablement i la capacitat de la xarxa es pot veure sobrepassada.

Els sistemes separatius, en canvi, no sobrecarreguen tant els trams baixos de les xarxes de drenatge. Per aquest motiu la instauració de xarxa separativa implica una major eficiència de la xarxa a banda d'un possible aprofitament de les aigües pluvials a través de sistemes de drenatge sostenible (SUDS) com superfícies permeables, rases filtrans, dipòsits d'infiltració, estancs de retenció, entre d'altres.

Per aquest motiu es planteja la següent actuació:

-projectar la xarxa separativa en cada nova actuació urbanística, i

-instaurar progressivament la xarxa separativa d'aigües.

Grau de prioritat	Alta	**Estat d'execució**	Acció en curs
Termini d'implantació	Llarg (6 a 10 anys)	**Període d'execució**	Continuat

Cost inversió (€) Variable

Fonts de finançament ACA, PUOSC

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats ACA

Línia estratègica	2. Optimització dels recursos naturals i minimització d'impactes
Programa	2.2. Gestió i minimització dels residus
Acció	**2.2.01.IDENTIFICAR PUNTS D'ABOCAMENT INCONTROLAT I PROCEDIR A LA SEVA NETEJA**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☑ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Programes de vigilància i control

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal

Objectiu

Eradicar els abocaments incontrolats

Descripció

Al municipi de Vilajuïga s'hi localitzen abocaments incontrolats la zona de Canyelles i en zones properes a la via que, tot i les neteges periòdiques, es tornen a produir repetidament.

Per aquest motiu, es considera important la col·locació de rètols de prohibició en aquests indrets, i una major celeritat en la recollida.

Grau de prioritat	Alta	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Curt (0 a 2 anys)	**Període d'execució**	Continuat

---

Cost inversió (€) Variable

Fonts de finançament AJ, DMAiH

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats DMAiH

Línia estratègica	2. Optimització dels recursos naturals i minimització d'impactes
Programa	2.3. Subministre, ecoeficiència i estalvi energètic
Acció	**2.3.01.DONAR CONTINUÏTAT AL PLA D'ADEQÜACIÓ DE LA IL·LUMINACIÓ EXTERIOR**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☑ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Millora de serveis

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal _____

Objectiu

Optimitzar l'eficiència energètica de l'enllumenat

Descripció

El Pla d'adequació de la il·luminació exterior de Vilajuïga, elaborat pel Consell Comarcal de l'Alt Empordà (2006), posa de manifest com encara resten làmpades de vapor de mercuri (un 30%) que caldrà substituir progressivament per vapor de sodi, així com també evitar la projecció de la llum en sentit ascendent col·locant sistemes que així ho evitin (pantalles a l'hemisferi superior de fanals de globus, procurar l'opacitat del vidre, etc.).

D'altra banda, encara hi ha sistemes d'encesa de l'enllumenat poc adequats, atès que de les 8 escomeses existents, 1 s'encén amb rellotge normal i 2 amb fotocèl·lula. En aquest sentit, seria convenient la instal·lació de rellotges astronòmics (actualment n'hi ha a 5 escomeses), molt més eficients energèticament.

Per últim, val a dir que no tot l'enllumenat públic disposa de sistemes d'estalvi energètic en les seves escomeses, com poden ser la instal·lació de balast electrònic o sistemes de regulació del flux.

L'acció que es proposa és seguir treballant per aconseguir un enllumenat públic de qualitat i el màxim d'eficient.

Grau de prioritat	Alta	**Estat d'execució**	Acció iniciada
Termini d'implantació	Mig (3 a 5 anys)	**Període d'execució**	Continuat

Cost inversió (€) Variable

Fonts de finançament AJ, ICAEN

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats ICAEN

Línia estratègica	2. Optimització dels recursos naturals i minimització d'impactes
Programa	2.3. Subministre, ecoeficiència i estalvi energètic
Acció	**2.3.02.FOMENTAR L'ESTALVI I EFICIÈNCIA ENERGÈTICA ALS EDIFICIS PÚBLICS I PRIVATS**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☑ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Campanyes de divulgació i sensibilització

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal _____

Objectiu

Assolir un model energètic sostenible amb una estratègia d'estalvi i eficiència energètica

Descripció

Cada any des de l'Institut Català de l'Energia (ICAEN) s'obren diferents línies d'ajuts i subvencions destinades al foment de l'estalvi i eficiència energètica als edificis d'ens locals, empreses privades i famílies.

Per aquest motiu, es considera que una manera de fomentar l'estalvi energètic al municipi és a través de la difusió a la població i als agents econòmics sobre els ajuts a què poden optar i que moltes vegades per desinformació o desconeixement no es demanen. En aquest sentit cal tenir en compte les següents línies de finançament,

- Subvencions per a la realització d'actuacions en matèria d'estalvi i eficiència energètica : auditories energètiques en explotacions agràries i a la indústria, millora de l'eficiència energètica de l'equipament específic del sector terciari, inversions en tecnologies de millora d'eficiència energètica en instal·lacions del procés industrial, construcció de nous edificis amb alta qualificació energètica, adquisició i instal·lació de tecnologies eficients a l'enllumenat exterior, etc.

També a nivell domèstic s'impulsen campanyes com:

- Pla de renovació de calderes i escalfadors domèstics.

- Pla Renove d'electrodomèstics, calderes i aparells d'aires condicionats.

Per últim a nivell municipal, l'Ajuntament pot concórrer a d'altres subvencions com:

- Millora de l'eficiència energètica de les instal·lacions actuals de potabilització, proveïment, depuració d'aigües residuals i dessalinització.

- Adquisició i instal·lació de tecnologies eficients a l'enllumenat interior d'edificis públics i privats existents.

- Adquisició i instal·lació de tecnologies eficients a l'enllumenat exterior existent i de façanes d'edificis.

- Elaboració de Plans de Mobilitat Urbana energèticament eficients.

En aquest marc, es proposa la redacció del Pla d'Acció per a l'Energia Sostenible (PAES) municipal. El PAES és fruit del Pacte d'Alcaldes i Alcaldesses contra el canvi climàtic organitzat per la Comissió Europea i s'està impulsant des de la Diputació de Girona i des del CILMA, sota el propòsit d'aconseguir una plena implicació dels governs locals en matèria d'estalvi energètic i foment de les energies renovables. El PAES té per objectius:

- Analitzar la situació energètica actual del municipi: infraestructures i fonts d'energia (electricitat, gas natural, gasos liquats de petroli i combustibles líquids), i consums energètics locals, tant per sectors econòmics com per fonts.
- Inventariar i avaluar les emissions de GEH per sectors econòmics (primari, industrial, terciari, domèstic, transport i residus), per fonts d'energia, i per instal·lacions i equipaments municipals.
- Analitzar la producció energètica local mitjançant energies renovables.
- Diagnosticar la situació energètica i les emissions de GEH del municipi i de competència de l'Ajuntament.
- Proposar actuacions per a la reducció de les emissions de GEH en els sectors d'activitat on l'ens local té competència (subvencionables per l'ICAEN).

Grau de prioritat	Alta	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Mig (3 a 5 anys)	**Període d'execució**	Continuat

Cost inversió (€) Variable

Fonts de finançament AJ, ICAEN

Entitat responsable-promotor AJ, Mancomunitat d'aigües, DdG

Altres organismes implicats ICAEN, CILMA, SP

Línia estratègica	2. Optimització dels recursos naturals i minimització d'impactes
Programa	2.3. Subministre, ecoeficiència i estalvi energètic
Acció	**2.3.03.FOMENTAR I REGULAR LA IMPLANTACIÓ DE LES ENERGIES RENOVABLES**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☑ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Accions jurídiques i organitzatives

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal Tots

Objectiu

Fomentar l'ús d'energies renovables

Descripció

Les energies renovables són l'aposta estratègica de futur perquè són netes, es restitueixen gratuïtament, poden ser part de la solució al problema energètic a llarg termini i representen el recurs energètic autòcton més important de Catalunya. Per aquesta raó es considera esencial vetllar per la seva implantació al municipi.

L'Institut Català d'Energia (ICAEN) habilita anualment les subvencions per a realitzar actuacions en matèria d'energies renovables i a les que poden optar famílies, comunitats de propietaris, empreses privades, institucions sense ànim de lucre i corporacions locals.

Cal doncs que l'Ajuntament difongui (a través del web, butlletí o revista municipal, panell informatius,...) aquestes convocatòries per tal que arribi al major nombre de persones possible.

Una bona mesura per a facilitar que els particulars realitzin accions a favor de l'estalvi d'energia i de les emissions de GEH són els incentius fiscals. L'Ajuntament podria estudiar la possibilitat de bonificar econòmicament les conductes favorables a l'estalvi energètic i a les energies renovables en llars. Alguns exemples són:

-Instal·lació de sistemes d'energia solar tèrmica per l'obtenció d'aigua calenta sanitària.
-Instal·lació de plaques solars fotovoltaiques per a la generació d'electricitat.
-Instal·lació de calderes de biomassa per a la generació d'energia elèctrica i tèrmica.

El sector de l'energia solar i eòlica es troba en actual expansió al nostre país, aquest fet, juntament amb la manca de regulació, de restricció de la seva ubicació i de definició de criteris de disseny, pot ser causa de desordre urbanístic, i d'impactes ambientals i paisatgístics amb conseqüències socioeconòmiques importants. En aquest sentit, l'Ajuntament podria regular la seva instal·lació via ordenança municipal.

Grau de prioritat	Alta	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Llarg (6 a 10 anys)	**Període d'execució**	Continuat

Cost inversió (€) Organitzatiu i/o tècnic

Fonts de finançament AJ, ICAEN

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats	ICAEN

Línia estratègica	2. Optimització dels recursos naturals i minimització d'impactes
Programa	2.4. Control d'emissions atmosfèriques i acústiques
Acció	**2.4.01.ADHERIR-SE AL MANIFEST DELS MUNICIPIS GIRONINS CONTRA EL CANVI CLIMÀTIC**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☑ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Accions jurídiques i organitzatives

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal Tots

Objectiu

Reduir els gasos amb efecte hivernacle, augmentar l'eficiència energètica i incrementar l'ús d'energies renovables en el municipi

Descripció

La Conferència sobre Canvi Climàtic de les Nacions Unides 2007 celebrada a Bali (Indonèsia) va obrir el camí (via Poznan 2008) cap a Copenhaguen on s'haurà de negociar un nou protocol que substitueixi al 2012 al de Kyoto.

Varies associacions i xarxes de governs locals han iniciat un procés que busca l'atorgament de poders i la participació de les ciutats i dels governs locals en el marc post-2012 sobre el canvi climàtic de les Nacions Unides influint, per tant, en el full de ruta de Bali-Poznan-Copenhaguen.

En aquest sentit, la Comissió Europea, dins la "Sustainable Energy Week" (Setmana de l'Energia Sostenible) ha organitzat el Pacte d'Alcaldes i Alcaldesses contra el canvi climàtic. Es tracta d'una ambiciosa iniciativa en matèria d'estalvi energètic i foment de les energies renovables per al 2020, a la qual ja s'han adherit més de 300 ajuntaments de la Unió Europea.

El Pacte d'Alcaldes/esses pretén anar més enllà dels objectius fixats pels caps d'estat europeus i amb la plena implicació dels governs locals. En concret, es pretén assolir l'objectiu del triple 20, és a dir, reduir un 20% les emissions de gasos amb efecte hivernacle (GEH) mitjançant una millora del 20% en l'eficiència energètica i un increment del 20% en l'ús d'energies renovables.

Atès que molts dels ajuntaments petits no compten amb els recursos necessaris per a destinar-los a la lluita contra el canvi climàtic, des del CILMA (Consell d'iniciatives locals per al medi ambient de les comarques de Girona) s'ha impulsat el Manifest dels municipis gironins conta el canvi climàtic. El Manifest recull, entre d'altres, el compromís dels ens locals de reduir les emissions de CO2, de conscienciar i sensibilitzar la ciutadania sobre aquest procés, així com la priorització d'accions contra el canvi climàtic derivades de programes establerts a les Agendes 21. També, demana a la Comissió Europea i a les administracions nacionals i autonòmiques el finançament necessari per poder implementar accions concretes.

En aquest sentit, cap dels municipis de l'Agenda 21 s'ha adherit encara al manifest. Es proposa que s'afegeixin en el compromís de la lluita contra el canvi climàtic i en la sol·licitud de subvencions per a tal fi.

Per a l'adhesió al Manifest contra el canvi climàtic, els representants dels municipis es comprometen a:

-Col·laborar amb la Unió Europea a aconseguir superar els objectius establerts per la UE per a 2020, reduint les emissions de CO2 als nostres territoris respectius com a mínim un 20%.

-Treballar per preparar un inventari de les emissions que pugui servir com a fonament per prioritzar

accions contra el canvi climàtic.
-Adaptar les estructures dels pobles i ciutats, incloent-hi l'assignació de recursos suficients, per emprendre les mesures necessàries.

-Sensibilitzar la societat civil dels municipis perquè es mobilitzin i participin a afrontar conjuntament el canvi climàtic.

-Compartir les experiències i resultats amb altres ens locals.

-Difondre el missatge del manifest als fòrums adequats i, concretament, animar d'altres ens locals a afegir-s'hi.

-Prioritzar aquelles accions derivades dels programes d'Agenda 21 Local que tinguin com a objectiu reduir el canvi climàtic i/o redactar i aplicar un Pla d'Acció de l'Energia Sostenible (PAES) al municipi.

En aquest sentit, l'ICAEN ofereix anualment una línia subvencions i ajuts en matèria d'eficiència energètica, d'energies renovables, i de difusió i formació:

- ORDRE ECF/393/2010, de 14 de juny, per la qual s'aproven les bases reguladores en règim de concurrència competitiva i en règim reglat per a la concessió de les subvencions en el marc del programa d'energies renovables, i se'n fa pública la convocatòria per a l'any 2010.
- Document resum general de les subvencions d'estalvi i eficiència energètica Beneficiaris
- Mesures IDAE, subvencions subjectes a mínims i subvencions subjectes al règim general d'exempció
- AC1/ Inversions en tecnologies de millora de l'eficiència energètica en explotacions agràries
- AR1/ Auditories energètiques en explotacions agràries
- CC1/ Cogeneracions al sector no industrial
- CC2/ Microcogeneracions fins a 150 KWe
- CR1/ Auditories energètiques i estudis de viabilitat a plantes de cogeneració
- EC1/ Millora de l'eficiència energètica de l'equipament específic del sector terciari
- ER1/ Auditories energètiques d'edificis, d'enllumenat exterior i serveis no industrials existents
- ER2/ Estudis d'estalvi, eficiència i qualificació energètica d'edificis de nova construcció i rehabilitacions importants
- ER3/ Adquisició i instal•lació de tecnologies eficients a l'enllumenat interior d'edificis públics i privats existents
- ER4/ Millora de l'eficiència energètica de les instal•lacions tèrmiques dels edificis existents
- ER5/ Rehabilitació energètica de l'envolupant tèrmica dels edificis existents d'ús diferent al d'habitatge
- ER6/ Construcció de nous edificis amb alta qualificació d'eficiència energètica
- ER7/ Millora de l'eficiència energètica en les instal•lacions d'ascensors existents en els edificis
- IC1/ Inversions o renovació en tecnologies energèticament eficients a la indústria manufacturera
- IR1/ Auditories energètiques a la indústria
- IR2/ Implantació de la norma EN-16.001 de sistemes de gestió energètica
- PC1/ Millora de l'eficiència energètica de les instal•lacions actuals de potabilització, proveïment, depuració d'aigües residuals i dessalinitzadores
- PR1/ Adquisició i instal•lació de tecnologies eficients a l'enllumenat exterior existent i de façanes d'edificis
- SC1/ Inversions o renovació en xarxes urbanes de calor i fred
- SR1/ Estudis i elaboració de documentació tècnica i legal per a l'externalització de la propietat o la gestió d'instal•lacions energètiques cap a empreses de serveis energètics
- TC1/ Plans de mobilitat urbana (PMU) energèticament eficients
- TC2/ Estudis de viabilitat i actuacions pilot en el marc dels plans de mobilitat urbà (PMU) i plans de desplaçament d'empresa (PDE)
- TC3/ Experiències pilot en plans de mobilitat del vehicle elèctric
- TC4/ Estacions de recàrrega elèctrica per a vehicles matriculats
- TC5/ Estacions de recàrrega de GNC - GLP per a vehicles matriculats
- TC6/ Sistemes de bicicleta pública
- TC7/ Incorporació de tecnologies de gestió energètica en flotes de transport per carretera, ja siguin de viatgers o de mercaderies

- TR1/ Renovació del parc de vehicles tipus turisme
- TR2/ Renovació del parc de vehicles i material mòbil industrial
- FC1/ Organització de cursos de formació energètica per als tècnics municipals que possibilitin la millora de l'eficiència energètica de les instal•lacions municipals
- FC2/ Organització de cursos de formació sobre la nova normativa energètica edificatòria
- FC3/ Organització de cursos de formació sobre certificació d'eficiència energètica d'edificis
- FC4/ Organització i realització de cursos de formació de gestors de mobilitat
- FC5/ Organització de cursos de formació per a professionals instal•ladors en matèria d'energia solar tèrmica, solar fotovoltaica i calderes de biomassa
- FC6/ Organització de cursos de formació no reglada en matèria d'estalvi i eficiència energètica o energies renovables [PDF, 212,18 KB.]
- FC7/ Organització de congressos, simposis, jornades, seminaris i exposicions itinerants o temporals i tallers educatius en matèria d'estalvi energètic, energies renovables i mobilitat energèticament eficient.
- FC8/ Elaboració de materials i productes audiovisuals, plataformes o eines interactives, edició de publicacions i materials, realització de projectes educatius, així com també expressions i actuacions culturals i artístiques.

Grau de prioritat	Mitjana	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Mig (3 a 5 anys)	**Període d'execució**	Puntual i continuat

Cost inversió (€) Organitzatiu i/o tècnic

Fonts de finançament ICAEN, FEDER

Entitat responsable-promotor AJ, CILMA, DdG

Altres organismes implicats CCAE

Línia estratègica	2. Optimització dels recursos naturals i minimització d'impactes
Programa	2.4. Control d'emissions atmosfèriques i acústiques
Acció	**2.4.02.INSTAR PER A LA INSTAL·LACIÓ DE LA XARXA DE GAS NATURAL**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☑ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Millora de serveis

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal Tots

Objectiu

Millorar els serveis energètics i disminuir les emissions atmosfèriques

Descripció

Les fonts d'energia domèstica principals a l'àmbit d'estudi són el propà, el butà i el gas-oil. En comparació amb aquests, el gas natural emet molts menys gasos contaminants (SO2, CO2, NOx i CH4) per unitat d'energia produïda.

La instal·lació d'una xarxa de gas natural supramunicipal, en les àrees on sigui viable, permetria millorar la qualitat de vida de la població de l'àmbit d'estudi, dotant-la d'una energia més neta i reduint les emissions atmosfèriques contaminants.

Aquesta acció es pot desenvolupar de forma paulatina i els municipis es poden acollir al programa PLEGAC (Pla per a la Completa Extensió de la Gasificació de Catalunya), el qual subvenciona i potencia l'extensió o ampliació de les xarxes de gas existents o la instal·lació o ampliació de xarxes locals de gas canalitzat a partir de dipòsits centralitzats de gas liquat de petroli o de gas natural liquat. El gas natural liquat (GNL) és gas natural que ha estat processat per ser transportat en forma líquida. Actualment és la tercera font energètica utilitzada al món i s'empra per usos industrials, domèstics, automobilístics i de generació elèctrica. Es tracta d'una bona alternativa per abaratir costos en zones a on no és econòmic portar gas natural a través de gaseoducte.

La convocatòria per presentar-se al PLEGAC té una periodicitat anual i en funció del projecte presentat i la proporció entre inversió prevista i interès social, es pot subvencionar del 50% al 80% del cost.

Aquestes subvencions les atorga la Direcció General d'Energia i Mines i estan destinades únicament a les administracions locals. L'objecte d'aquestes subvencions és l'execució d'obres per dotar de subministrament de gas a indrets de l'àmbit rural de Catalunya les quals incideixin directament en la millora de la qualitat de vida dels seus habitants o en el desenvolupament dels sectors agrícola i ramader, industrial o de serveis.

Una altra possible font de finançament per a qualsevol millora de serveis tècnics és el PUOSC (Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya) de la Direcció General de l'Administració local del Departament de Governació i Administracions Públiques, el qual planifica les subvencions i la cooperació econòmica en les inversions locals per a la realització de les obres i la prestació dels serveis de competència municipal segons el Decret 245/2007, de 6 de novembre, de convocatòria per a la formulació del Pla únic d'obres i serveis de Catalunya 2008-2012.

Tot i que el període per a presentar sol·licituds de subvenció per a actuacions urgents o d'emergència resta obert durant aquest quinquenni, cal estar atent al termini de presentació de sol·licituds, a les quals poden optar els municipis i, que s'obrirà l'any 2013.

Grau de prioritat	Mitjana	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Llarg (6 a 10 anys)	**Període d'execució**	5 anys

Cost inversió (€)	Variable
Fonts de finançament	DGEiM, PUOSC, ICAEN
Entitat responsable-promotor	AJ, DPTiOP, DdG
Altres organismes implicats	CCAE, ICAEN

Línia estratègica	2. Optimització dels recursos naturals i minimització d'impactes
Programa	2.4. Control d'emissions atmosfèriques i acústiques
Acció	**2.4.03.APROVAR EL MAPA DE CAPACITAT ACÚSTICA I REDACTAR UNA ORDENANÇA REGULADORA DEL SOROLL**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☑ Econòmic ☐ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Accions jurídiques i organitzatives

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal

Objectiu

Protegir les zones sensibles al soroll de la contaminació acústica

Descripció

El Parlament de Catalunya ha aprovat recentment (novembre de 2009) el Decret 176/2009, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei 16/2002, de 28 de juny, de protecció contra la contaminació acústica.

Aquesta normativa estableix diversos requeriments als ajuntaments, alguns dels quals l'Ajuntament de Vilajuïga no compleix.

D'una banda, s'estableix que la gestió ambiental del soroll als municipis s'ha de fer mitjançant els mapes de capacitat acústica, és a dir, una zonificació del territori amb la mateixa capacitat acústica, d'acord amb el que estableix el Decret 245/2005 de 8 de novembre, pel qual es fixen els criteris per a l'elaboració dels mapes de capacitat acústica. Aquests mapes serveixen per recollir la informació necessària i conèixer les característiques sonores de la població, localitzar els emissors acústics, planificar els usos del sòl, donar informació als ciutadans dels nivells de soroll màxims que no s'han de superar, entre altres.

Tanmateix, la Direcció General de Qualitat Ambiental del Departament de Medi Ambient i Habitatge té a disposició de tots els municipis, les propostes dels mapes de capacitat acústica de totes les poblacions de Catalunya, i els ajuntaments poden demanar-lo i fer-lo servir de base per elaborar els mapes definitius. L'Ajuntament de Vilajuïga encara no ha aprovat aquest mapa.

D'altra banda, els ajuntaments han d'elaborar i aprovar ordenances reguladores de la contaminació per sorolls i vibracions, que s'han d'adaptar a les normes que estableix el Reglament de la Llei 16/2002 aprovat l'any 2009, en el termini de dos anys a partir de la seva entrada en vigor. Vilajuïga no disposa d'ordenança de soroll, i per tant, l'Ajuntament no disposa d'un marc legal per regular el soroll associat a la circulació de motocicletes i al lladruc del gossos, especialment durant l'estiu.

Grau de prioritat	Alta	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Curt (0 a 2 anys)	**Període d'execució**	Puntual

Cost inversió (€) Organitzatiu i/o tècnic

Fonts de finançament AJ

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats DMAiH

Línia estratègica	3. Foment del teixit econòmic
Programa	3.1. Modernització i adaptació de l'activitat agrària i forestal
Acció	**3.1.01.FACILITAR LA PROJECCIÓ ECONÒMICA, SOCIAL I AMBIENTAL DE LES EXPLOTACIONS AGROFORESTALS**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☐ Econòmic ☑ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Projectes de divulgació i promoció

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal _____

Objectiu

Promoure la competitivitat i multifuncionalitat de les explotacions agràries

Descripció

En un context de crisi econòmica global, la clara regressió del sector agrari i el fet que el sector tingui grans dificultats per accedir al crèdit bancari, pot desencadenar encara més l'abandonament d'explotacions i la reducció de la seva competitivitat.

La competitivitat i la viabilitat de les explotacions requereix una constant adaptació davant els canvis accelerats en la societat. Aleshores el suport a les explotacions esdevé la clau per impulsar la seva professionalització.

El DAR pretén dotar als territoris d'un instrument que permeti orientar les actuacions per a un desenvolupament rural integral amb els objectius de gestionar de manera sostenible l'activitat agrària, millorar la competitivitat de l'explotació i promoure la diversificació de l'economia i la qualitat de vida a les zones rurals.

Amb aquesta finalitat neix el contracte global d'explotació (CGE) en el marc del Programa de desenvolupament rural 2007-2013. Es tracta d'un acord de col·laboració entre l'Administració i el titular d'una explotació agrària que té per objectiu millorar la competitivitat de les explotacions i garantint una gestió sostenible del medi. L'èxit d'aquest sistema contractual està condicionat als recursos humans i pressupostaris destinats, a la qualitat de les diagnosis de cada explotació, a la campanya d'informació i de formació, al tipus de beneficiari del contracte i la seva durada, i al repte de poder incentivar la pagesia a introduir canvis.

D'altra banda, els Pactes Territorials realitzats en el marc del Congrés del Món Rural 2006 promouen una dinàmica d'interrelació entre diferents agents socials i l'administració per definir les línies estratègiques de desenvolupament rural futur. En el cas del Pacte Territorial de l'Alt i Baix Empordà es posa de manifest que cal potenciar les inversions per assegurar la viabilitat de les explotacions, la consolidació de les cooperatives i agrupacions, la creació de parcs agraris, el foment de la producció agrària ecològica, promoure els serveis d'assessorament a les explotacions.

Per últim, el DAR ha elaborat un Pla de Xoc per sector agrari i pesquer de Catalunya que engloba 25 mesures prioritàries per contribuir a superar l'actual conjuntura econòmica i que s'organitzen en 8 objectius:

1.Facilitar l'accés al circulant a les explotacions
2.Suport a la indústria i a les cooperatives i millora de les condicions del avals
3.Facilitar el cessament anticipat
4.Fomentar la millora de les estructures agràries
5.Impuls a la internacionalització
6.La reducció de costos directes i indirectes per les explotacions agràries

7.Fomentar la transparència i la interrelació entre els diferents actors de la cadena agroalimentària i 8.Una línia d'ajuts al sector de la pesca.

En aquest sentit, l'acció proposada consisteix a divulgar i promoure els diferents mecanismes i les línies d'ajuts que tenen al seu abast les empreses agràries, així com vetllar per l'eficàcia i agilitat en el desplegament de tot el procés de tramitació. També, i en la mateixa línia, l'Ajuntament podria instar a les diferents organitzacions agràries perquè destinin més esforços en divulgació i assessorament als propietaris.

Grau de prioritat	Mitjana	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Curt (0 a 2 anys)	**Període d'execució**	Continuat

Cost inversió (€)	Organitzatiu i/o tècnic
Fonts de finançament	DAR
Entitat responsable-promotor	AJ
Altres organismes implicats	SP, CA, FCAC,JARC, APPEE, UP

Línia estratègica	3. Foment del teixit econòmic
Programa	3.1. Modernització i adaptació de l'activitat agrària i forestal
Acció	**3.1.02.PROPORCIONAR AJUT I VIABILITAT A LA PRODUCCIÓ AGROALIMENTÀRIA NATURAL, ECOLÒGICA I ARTESANAL**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☐ Econòmic ☑ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Projectes de divulgació i promoció

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal _____

Objectiu

Donar suport i assessorament a les iniciatives d'agricultura i ramaderia ecològica i a la comercialització dels productes locals

Descripció

La producció agroalimentària ecològica és un sistema de producció encaminat a l'obtenció d'aliments d'elevada qualitat nutritiva i organolèptica mitjançant l'aplicació de mètodes productius sostenibles i respectuosos amb el medi ambient i l'entorn rural.

Des de la creació del Consell Català de la Producció Agrària Ecològica (CCPAE), a l'any 1994, la superfície certificada en producció ecològica s'ha multiplicat per deu i el nombre d'empreses relacionades amb l'obtenció d'aliments ecològics ho ha fet per cinc. Amb tot, el creixement de les produccions ecològiques catalanes no ha anat acompanyat d'un creixement equivalent en el consum intern, i les taxes de creixement tampoc no han estat equiparables a les que s'han produït en altres zones del nostre entorn.

En aquest context, es proposa informar de les determinacions del Pla d'Acció per a l'alimentació i l'agricultura ecològiques 2008-2012, que defineix les actuacions per aconseguir l'increment de les produccions i del consum dels productes agraris i alimentaris ecològics a Catalunya. Aquest Pla d'Acció inclou un total de 105 actuacions concretes classificades en 6 objectius estratègics:

1.Foment de la informació i del consum
2.Foment de les produccions
3.Foment del sector
4.Foment de la qualitat
5.Foment de la innovació
6.Foment de les polítiques

Altrament, també s'ha de fer difusió dels nous recursos de que disposa el Programa de Desenvolupament Rural 2007-2013 pel sector ecològic en agricultura i ramaderia. I, en concret, dels ajuts agroambientals a l'agricultura i ramaderia ecològica que consisteixen en una subvenció directament aplicable a la compensació de les pèrdues de renda i costos addicionals per al compliment dels compromisos que l'aplicació del sistema de producció ecològica.

Grau de prioritat	Mitjana	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Llarg (6 a 10 anys)	**Període d'execució**	Continuat

Cost inversió (€) Organitzatiu i/o tècnic

Fonts de finançament	DAR
Entitat responsable-promotor	AJ
Altres organismes implicats	DAR, CCPAE, sindicats de pagesos

Línia estratègica	3. Foment del teixit econòmic
Programa	3.2. Suport a les iniciatives empresarials i promoció del patrimoni natural i cultural
Acció	**3.2.01.DIFONDRE I POTENCIAR ELS SERVEIS DE PROMOCIÓ ECONÒMICA I LABORAL**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☐ Econòmic ☑ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Projectes de divulgació i promoció

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal _____

Objectiu

Promoure els serveis regionals en orientació i inserció laboral i en promoció econòmica

Descripció

Sovint hi ha un gran desconeixement sobre els instruments que estan a disposició de les persones que desitgen cercar feina, emprendre un negoci o que tenen dificultat per mantenir-lo.

Els municipis de l'Agenda 21 tenen al seu abast l'Àrea de Dinamització Econòmica i Ocupacional del Consell Comarcal de l'Alt Empordà, a través de la qual s'ofereixen una sèrie de serveis:

- Informació del mercat de treball: accés a diferents fonts d'informació telemàtica (modalitat de contractes laborals, guia laboral, noves professions i perfils laborals).

- Orientació professional: donar resposta a les persones que es troben a l'atur o desitgen millorar o consolidar la seva professió.

- Borsa de treball: mediació entre l'oferta i la demanda de treball per cobrir les necessitats de les empreses i les de la ciutadania que cerca feina.

- Club de la feina: accés al mercat de treball a través de diverses prestacions (cursos formatius, recursos sociolaborals, tècniques en la recerca de feina, accés a Internet).

- Xerrades i tallers als IES: informació als estudiants d'institut sobre les sortides laborals i els recursos i mecanismes per a la recerca de feina.

- Programes d'igualtat d'oportunitats: (a) Igualtat en la diversitat adreçat als col·lectius de població immigrant, i (b) Ocupabilitat i conciliació per a la inserció laboral de les dones amb dificultats per compaginar l'accés al món laboral i la seva situació familiar.

En aquest moment de recessió econòmica es considera fonamental portar a terme una campanya de divulgació dels serveis regionals a que pot optar la població local tant per millorar la seva situació laboral com per impulsar iniciatives empresarials. D'altra banda, també hi ha nous recursos impulsats des del govern català a través del programa Eines contra la crisi, i també des del govern estatal a través del Plan español para el estímulo de la economia i el empleo. Les línies de suport del govern català per a les persones i les empreses són:

- Treball, formació i gestions.
- Creació d'empreses.
- Innovació i internacionalització.
- Finançament.

Més concretament, l'Ajuntament pot:

- Orientar i facilitar els tràmits per a la implantació de noves activitats de revitalització econòmica dels municipis, per assegurar el suport i viabilitat a les noves iniciatives empresarials.

- Informar i promoure les prestacions que ofereix tant el Consell Comarcal com la Generalitat en l'àmbit d'orientació laboral i, sobretot, de la promoció econòmica.

Grau de prioritat	Mitjana	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Mig (3 a 5 anys)	**Període d'execució**	Continuat

Cost inversió (€)	Organitzatiu i/o tècnic
Fonts de finançament	CCAET, DT
Entitat responsable-promotor	AJ
Altres organismes implicats	AJ, CCAE, CIDEM - ACC1Ó

Línia estratègica	3. Foment del teixit econòmic
Programa	3.2. Suport a les iniciatives empresarials i promoció del patrimoni natural i cultural
Acció	**3.2.02.COORDINAR LES INICIATIVES PÚBLIQUES I PRIVADES EN LA PROMOCIÓ DEL TERRITORI**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☐ Econòmic ☑ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Projectes de divulgació i promoció

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades 3.1.02

Acció supramunicipal _____

Objectiu

Reforçar canals de comunicació i cooperació entre les diverses iniciatives públiques i privades

Descripció

En un context global de crisi econòmica es fa realment necessari l'increment de la col·laboració entre el sector públic i privat per garantir un entorn econòmic local favorable, i especialment, en el sector turístic.

L'àmbit d'estudi diposa d'uns bons instruments tan públics com privats en la promoció turística del territori. En aquest sentit els principals ens promotors al territori són:

- les oficines de turisme,
- el Centre d'Acollida Turística de Vilajuïga recentment inagurat,
- el Consorci Terra de Pas,
- el Consell Comarcal de l'Alt Empordà,
- la Diputació de Girona, i
- el sector privat.

La composició de la majoria d'aquestes iniciatives és mixta (sector públic i privat) i entre elles hi ha establerta relacions diferents de dependència, representativitat i col·laboració.

En aquest context, es proposa potenciar els canals de comunicació i cooperació entre totes les iniciatives de promoció turística del territori, creant noves vies de diàleg i d'actuació.

El guany qualitatiu d'una col·laboració activa i global s'ha de veure reflectit en els mitjans de promoció turística que cada iniciativa disposa, com és el cas comú dels espais de comunicació virtual.

Aquest benefici va des d'oferir enllaços a les pàgines web de tots els altres organismes promotors a garantir l'accés actualitzat i complet a un inventari de tots els equipaments i activitats locals que poden tenir una dimensió turística.

Grau de prioritat	Mitjana	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Curt (0 a 2 anys)	**Període d'execució**	Continuat

Cost inversió (€) Organitzatiu i/o tècnic

Fonts de finançament DdG, CCAE, SP

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats	DdG, CCAE, SP

Línia estratègica	3. Foment del teixit econòmic
Programa	3.2. Suport a les iniciatives empresarials i promoció del patrimoni natural i cultural
Acció	**3.2.03.IMPULSAR UNA CAMPANYA DE PROMOCIÓ TURÍSTICA BASADA EN EL PAISATGE**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☐ Econòmic ☑ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Projectes de planificació i gestió

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades 3.2.02

Acció supramunicipal _____

Objectiu

Estudiar el paisatge com a principal atractiu del territori i potenciar aquest valor

Descripció

L'àmbit d'estudi de la present Agenda 21 presenta unitats del paisatge de gran qualitat (l'Albera, els Aspres, la Serra de Rodes, els agroforestals de la plana de l'Empordà, els espais fluvials, etc), incloent els espais naturals i culturals, com a principal atractiu turístic. Atès que el turisme pot ser una bona eina per dinamitzar econòmicament el territori, val la pena potenciar el binomi turisme-paisatge de manera integral.

Es proposa elaborar un estudi d'aprofundiment en el coneixement del paisatge de l'àmbit que podrà prendre com a partida la Carta del Paisatge de l'Alt Empordà. Aquest estudi hauria de definir els paisatges més valorats i unes directrius de gestió d'aquests en funció d'objectius de qualitat prèviament definits.

Les conclusions de l'estudi han de servir per promoure el municipi d'acord amb una oferta de paisatge i nuclis rurals que es podria basar en el moviment "cittaslow". El moviment cittaslow es va fundar a Itàlia l'any 1999 i es caracteritza per una política mediambiental que tendeix a mantenir i desenvolupar les característiques del territori i de la xarxa urbana, s'incentiva la producció i l'ús d'aliments locals obtinguts amb tècniques naturals i compatibles amb el medi ambient (excloent els productes transgènics) i es protegeixen les produccions autòctones que tenen arrels en la cultura i en les tradicions i que contribueixen a preservar el més típic del territori per potenciar el contacte entre consumidors i productors de qualitat.

Una bona adaptació d'aquest moviment en municipis rurals catalans és el que es coneix com a "Territoris Serens", en la seva dimensió ambiental, econòmica i social. Per a obtenir més informació sobre aquest moviment es poden consultar altres experiències al web www.territoriserens.cat.

Grau de prioritat	Mitjana	**Estat d'execució**	Acció iniciada
Termini d'implantació	Mig (3 a 5 anys)	**Període d'execució**	3 anys

Cost inversió (€) Variable

Fonts de finançament CCAE, DIUiE

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats CCAE, OPC, DIUiE, CTP

Línia estratègica	3. Foment del teixit econòmic
Programa	3.2. Suport a les iniciatives empresarials i promoció del patrimoni natural i cultural
Acció	**3.2.04.POTENCIAR L'OFERTA I LA COMPLEMENTARIETAT D'ACTIVITATS DE TURISME ACTIU I CULTURAL**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☐ Econòmic ☑ Sociocultural ☐

Tipus d'acció Projectes de planificació i gestió

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal _____

Objectiu

Ampliar el ventall d'activitats com a pol d'atracció de visitants

Descripció

Una privilegiada posició geogràfica estratègica configura al territori d'estudi un gran potencial turístic.

És en aquest context on el binomi cultura-turisme és una oportunitat i un repte a l'hora de projectar activitats de diferent interès i potencial pel que fa al ressò i atracció de visitants.

Així doncs, és especialment positiva la implicació del sector privat per complementar l'actual oferta de turisme cultural amb les noves formes de turisme actiu. En aquest sentit es proposa:

- Integrar els circuits a peu i en bicicleta existents en itineraris culturals guiats.

- Potenciar activitats de turisme cultural que posin en valor el llegat patrimonial i fomentin l'associacionisme local: fires, mercats i trobades, esdeveniments gastronòmics i musicals.

- Estimular el sector privat per crear o ampliar l'àmbit territorial dels paquets turístics en allotjament i activitats de turisme actiu i/o cultural.

- Procurar que el web municipal incorpori tota la informació, completa i actualitzada, sobre els punts d'interès (cultural i natural), l'agenda d'activitats, les rutes de senderisme i cicloturisme locals, apunts d'història i de l'actualitat del municipi, sistema d'atenció de consultes, vincles amb entitats públics i privats que promouen el turisme, etc.

Grau de prioritat	Mitjana	**Estat d'execució**	Acció iniciada
Termini d'implantació	Mig (3 a 5 anys)	**Període d'execució**	Continuat

Cost inversió (€) Variable

Fonts de finançament CCAE, DIUiE, SP

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats SP, CCAE, DIUiE, CTP

Línia estratègica	4. Potenciació de la cohesió i de la dinàmica sociocultural
Programa	4.1. Proximitat a l'escola i formació ambiental
Acció	**4.1.01.REFORÇAR L'EDUCACIÓ AMBIENTAL EN EL PROGRAMA CURRICULAR DEL CENTRE ESCOLAR**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☐ Econòmic ☐ Sociocultural ☑

Tipus d'acció Campanyes de divulgació i sensibilització

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal

Objectiu

Sensibilitzar la població escolar de la valoració i conservació del medi ambient

Descripció

La inclusió de l'educació per a la sostenibilitat en el disseny curricular necessita definir estratègies pedagògiques a l'aula i al centre, amb l'objectiu de promoure accions i perpetuar actituds de sensibilització ciutadana per a la millora i l'atenció continuada en l'evolució del medi ambient.

En aquest sentit, el CEIP Santiago Ratés ha de potenciar i millorar els programes d'educació ambiental, com les campanyes temàtiques de recollida selectiva de residus, de descoberta de l'entorn natural, d'horta ecològica, d'estalvi energètic, etc.

Adherir-se a les campanyes ambientals que organitza el Consell Comarcal de l'Alt Empordà, i acostar les relacions amb les entitats ambientals de la zona (com els Amics de la Tortuga de l'Albera), són maneres d'aconseguir-ho.

Grau de prioritat	Alta	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Curt (0 a 2 anys)	**Període d'execució**	Continuat

---

Cost inversió (€) Organitzatiu i tècnic

Fonts de finançament CE, AJ

Entitat responsable-promotor CE

Altres organismes implicats AJ, CCAE

Línia estratègica	4. Potenciació de la cohesió i de la dinàmica sociocultural
Programa	4.1. Proximitat a l'escola i formació ambiental
Acció	**4.1.02.INSTAR PER LA CREACIÓ D'UN INSTITUT-ESCOLA**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☐ Econòmic ☐ Sociocultural ☑

Tipus d'acció Posada en marxa de nous serveis

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal _____

Objectiu

Ampliar l'oferta educativa de proximitat

Descripció

Cap dels municipis de l'Agenda 21 disposa d'un Institut d'Educació Secundària, fet que comporta que els alumnes en aquesta etapa escolar que viuen a Vilajuïga, Garriguella, Pedret i Marzà, Rabós d'Empordà i Vilamaniscle, s'hagin de traslladar a l'IES Cap Norfeu de Roses, i els alumnes de Peralada a l'IES Cendrassos de Figueres.

Vilajuïga està treballant per oferir l'educació secundària al seu municipi mitjançant la figura d'un Institut escola.

La Llei 12/2009 d'educació, recentment aprovada, contempla una nova tipologia de centres públics, els anomenats Institut escola. En aquests centres s'imparteix l'educació primària i l'educació secundària, és a dir, els alumnes entren amb tres anys i en surten amb 18. Actualment aquesta nova modalitat s'aplica a pocs centres del territori català (Lloret de Mar, Masquefa, El Perelló,entre d'altres) però diversos centres ja s'han interessat en aplicar-la.

La seva constitució a Vilajuïga permetria donar continuïtat educativa als alumnes residents a Vilajuïga i als municipis veïns i faria necessària l'adequació del CEIP Santiago Ratés.

Grau de prioritat	Alta	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Llarg (6 a 10 anys)	**Període d'execució**	Puntual

Cost inversió (€) Variable

Fonts de finançament DE, AJ

Entitat responsable-promotor AJ, Consell Escolar

Altres organismes implicats DE

Línia estratègica	4. Potenciació de la cohesió i de la dinàmica sociocultural
Programa	4.2. Impuls de l'associacionisme en l'oferta d'activitats socioculturals
Acció	**4.2.01.CREAR UNA BORSA INTERMUNICIPAL D'ACTIVITATS EDUCATIVES, DE LLEURE I CULTURALS I ROTATIVA ENTRE MUNICIPIS**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☐ Econòmic ☐ Sociocultural ☑

Tipus d'acció Altres

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal Tots

Objectiu

Ampliar l'oferta d'activitats

Descripció

Els municipis de l'Agenda 21, en base les seves possibilitats, dediquen esforços per oferir un ventall de cursos, tallers i activitats socioculturals.

Atès que l'oferta no sempre és prou completa a nivell municipal, es proposa crear una borsa d'activitats intermunicipal, de manera que les activitats que s'organitzin en un poble estiguin obertes als residents dels municipis veïns, i fins i tot, que els Ajuntaments puguin acordar una rotació d'aquestes activitats.

Grau de prioritat	Alta	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Curt (0 a 2 anys)	**Període d'execució**	Continuat

Cost inversió (€) Organitzatiu i/o tècnic

Fonts de finançament AJ, CCAE, DdG

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats Associacions

Línia estratègica	4. Potenciació de la cohesió i de la dinàmica sociocultural
Programa	4.2. Impuls de l'associacionisme en l'oferta d'activitats socioculturals
Acció	**4.2.02.PROMOURE EL MECENATGE SOCIOCULTURAL ENTRE LES EMPRESES ESTABLERTES EN EL TERRITORI**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☐ Econòmic ☐ Sociocultural ☑

Tipus d'acció Altres

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal _____

Objectiu

Impulsar i potenciar l'organització d'activitats socioculturals

Descripció

Es planteja un mecenatge que contribueixi a la dinamització sociocultural de la població i que sigui un mitjà publicitari de les empreses a escala regional.

El municipi, a iniciativa individual o en conjunt amb la resta de municipis de l'Agenda 21, pot iniciar una estratègia per implicar el màxim d'empreses del territori en l'organització d'activitat socioculturals, de manera que:

- s'aconsegueixi una injecció econòmica per a la programació cultural dels municipi,

- s'estimuli la creació cultural i projecció de les associacions i entitats del territori, i

- es reconegui la vinculació i compromís de les empreses en el territori.

El mecenatge de les empreses a l'àmbit d'estudi està concebut per activitats i celebracions conjuntes o itinerants de caire social, cultural i fins i tot ambiental.

Grau de prioritat	Mitjana	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Mig (3 a 5 anys)	**Període d'execució**	Continuat

Cost inversió (€) Organitzatiu i/o tècnic

Fonts de finançament AJ, SP

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats Entitats, agents socials i SP

Línia estratègica	4. Potenciació de la cohesió i de la dinàmica sociocultural
Programa	4.3. Accés a les noves tecnologies de la informació i la comunicació i millora de la comunicació a l'àmbit municipal
Acció	**4.3.01.GARANTIR L'ACCÉS A LES NOVES TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I COMUNICACIÓ**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☐ Econòmic ☐ Sociocultural ☑

Tipus d'acció Millora de serveis

Proposta Fòrum ☑

Accions relacionades 4.3.02

Acció supramunicipal _____

Objectiu

Execució dels projectes de telefonia, banda ampla i wimax i TDT previstos

Descripció

En tots els fòrums de participació ciutadana realitzats als sis municipis de l'Agenda 21 es va posar de manifest la deficient cobertura de telefonia mòbil, de senyal de televisió i d'Internet, així com l'elevat cost d'aquests serveis.

1) Pel que fa a Internet
Un sistema a considerar, i que darrerament pren força, és el que proposa l'organització guifi.net, el qual permet la connexió sense cables a Internet de forma gratuïta, a nivell particular o municipal. En aquests supòsits l'ajuntament o els particular s'han de fer càrrec de la despesa de l'antena per a la connexió. El sistema funciona com una xarxa, on cada antena, particular o municipal, actua com a receptor i emissor. Aquesta iniciativa ha tingut molta acollida a les zones rurals de Catalunya.

Actualment el sistema guifi.net disposa d'antenes o nodes ubicats a Rabós d'Empordà (les Costes) i 3 nodes projectats a Garriguella (a l'Ajuntament, al campanar i als dipòsits).

Seria interessant tramitar el servei guifi.net a nuclis com Vilanova de la Muga, el Veïnat de Dalt de Vilajuïga, Pedret i Delfià. Això resta condicionat, però, a que l'Ajuntament es dóni d'alta com a operador de telecomunicacions a la Comissió de Mercat de les Telecomunicacions (Ministerio de Industria, Turismo i Comercio). Segons la normativa vigent, l'Ajuntament pot donar servei d'accés a Internet a la via pública i als equipaments públics, però no a les llars.

2) Pel que fa a la cobertura de TDT
Tot i que dins l'àmbit d'estudi no hi ha cap antena de TDT, a les influències d'aquest, s'hi troben antenes parcialment engegades a la Jonquera, Maçanet de Cabrenys, Sant Llorenç de la Muga, Albanyà, Portbou, Cadaqués i Figueres.

Els municipis de Garriguella, i Rabós d'Empordà tenen cobertures parcials de TDT.

Atenent al fet que el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació manifesta que al març del 2010 s'ha completat el procés definitiu de transició a la televisió digital terrestre, convindria que el conjunt dels sis municipis instés a aquesta administració per tal que la cobertura sigui completa en els buits actuals de l'àmbit.

En aquest sentit, la Generalitat, per facilitar la recepció de la TDT als ciutadans/anes catalans residents en les zones sense cobertura per via terrestre, que presenten un risc d'exclusió digital i que únicament poden accedir a la TDT via satèl·lit (TDT-SAT), s'ha obert la convocatòria de subvencions. Aquestes subvencions estan destinades a l'adquisició i la instal·lació d'equipaments específics d'aquest sistema de captació i que suposen un major cost per a les persones usuàries.

Les subvencions tenen caràcter retroactiu, és a dir, cobreixen les instal·lacions fetes des del primer de gener de 2010, i el seu import màxim serà de 200€. La Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació és l'òrgan competent per resoldre la convocatòria de subvencions per instal·lar sistemes de recepció de Televisió Digital Terrestre via satèl·lit (TDT-SAT). Les empreses instal·ladores de telecomunicacions assessoraran l'usuari final en la presentació de la sol·licitud de subvenció acompanyada d'un informe que acrediti les deficiències i que justifiquin la solució via satèl·lit.

3) Pel que fa a la cobertura de telefonia mòbil
Els municipis de Garriguella, Pedret i Marzà, Rabós d'Empordà, Vilajuïga i Vilamaniscle tenen buits habituals de cobertura de telefonia mòbil. Fins i tot en el cas de Rabós d'Empordà la cobertura de la telefonia mòbil d'emergències (112) és deficient, i en el cas de Pedret i Marzà la línia de telefonia fixa és deficient.

La Generalitat de Catalunya va acordar el febrer de 2008 amb els operadors Movistar, Orange i Vodafone, un impuls en la cobertura de telefonia mòbil a les zones rurals de Catalunya, especialment allà on el mercat no justifica la inversió privada. Els compromisos d'aquests convenis, emmarcats en un pla d'extensió de serveis de comunicacions electròniques, es desplegaran durant els propers tres anys, i contribuiran a assolir el compromís del conseller de Governació i Administracions Públiques perquè tots els municipis de més de 50 habitants tinguin cobertura de telefonia mòbil, banda ampla i TDT.

L'acció que es proposa contempla, que mitjançant la pressió supramunicipal, es vetlli per escollir l'opció més adequada per a donar servei en TIC al territori i perquè el projecte s'executi en els terminis establerts. En cas contrari, caldria contactar amb les empreses i amb les administracions competents per tal d'efectuar les consultes, reclamacions i sol·licituds pertinents.

Grau de prioritat	Alta	**Estat d'execució**	Acció iniciada
Termini d'implantació	Mig (3 a 5 anys)	**Període d'execució**	1 any

Cost inversió (€) Variable

Fonts de finançament DCiMC, DGiAP, STSI

Entitat responsable-promotor AJ, ES

Altres organismes implicats CCAE, DdG

Línia estratègica	4. Potenciació de la cohesió i de la dinàmica sociocultural
Programa	4.3. Accés a les noves tecnologies de la informació i la comunicació i millora de la comunicació a l'àmbit municipal
Acció	**4.3.02.POTENCIAR CANALS D'INFORMACIÓ I FOMENTAR LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☐ Econòmic ☐ Sociocultural ☑

Tipus d'acció Projectes d'implicació d'agents econòmics i socials

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades 4.3.01

Acció supramunicipal _____

Objectiu

Assegurar uns mitjans d'informació i comunicació local de qualitat, amb continguts actualitzats, estimulants i participatius

Descripció

L'Ajuntament ha de garantir uns mitjans d'informació i comunicació que, tant en suport paper com en suport virtual , disposin d'espais d'interès per a la població a l'hora d'informar-se, però també comunicar-se i implicar-se en la confecció dels continguts dels mitjans de què disposa.

Altrament, la participació ciutadana és esencial per cercar fòrmules de convivència que integrin els interessos individuals i col·lectius, i per tal que la població esdengui en part activa de la política municipal. Tanmateix, és encara una assignatura pendent i per aquest motiu cal una nova cultura de la participació.

Per aquest motiu es proposa el següent:

a) Revisar i ampliar els mitjans de comunicació locals així com els seus continguts. En aquest sentit els butlletins i revistes locals són seguramet el mitjà més accessible i efectiu.

b) Actualitzar els continguts del web municipal per tal que sigui un portal actiu d'informació, comunicació i participació tant per les persones que hi viuen com per aquelles que, per raons laborals o de lleure, podrien interessar-se pel municipi.

c) Promoure la col·laboració de la població i de les activitats econòmiques dels municipis en la millora dels mitjans de comunicació i divulgació.

d) Divulgar la celebració dels plens municipals cares a l'assistència i seguiment dels continguts debatuts on hi hagi implicació per part dels veïns i veïnes en la definició de les polítiques municipals, i valorar que els pressupostos municipals siguin participatius.

d) Facilitar a la població els tràmits administratius a través del mòdul de tramitació municipal e-TRAM del Consorci d'Administració Oberta de Catalunya (www.aocat.net).

e) Acollir-se al programa de formació de la Diputació de Girona adreçat a càrrecs electes i tècnics dels ajuntaments i consells comarcals per tal d'implicar i responsabilitzar a la ciutadania en la gestió pública.

Grau de prioritat	Alta	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Curt (0 a 2 anys)	**Període d'execució**	Continuat

Cost inversió (€)	Organitzatiu i/o tècnic
Fonts de finançament	AJ, COAC
Entitat responsable-promotor	AJ
Altres organismes implicats	Agents socials i econòmics

Línia estratègica	4. Potenciació de la cohesió i de la dinàmica sociocultural
Programa	4.3. Accés a les noves tecnologies de la informació i la comunicació i millora de la comunicació a l'àmbit municipal
Acció	**4.3.03.REFORÇAR LES RELACIONS ENTRE CONSISTORIS PER PROMOURE INICIATIVES I INTERESSOS COMUNS**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☐ Econòmic ☐ Sociocultural ☑

Tipus d'acció Altres

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal

Objectiu

Gestió d'objectius compartits pel desenvolupament dels municipis

Descripció

L'objecte d'aquest acció és crear i enfortir lligams entre els municipis de l'Agenda 21 per tal de promoure i engegar iniciatives en base a interessos comuns que ajudin al desenvolupament dels municipis i, en definitiva, del territori.

Es proposa que els consistoris acordin un calendari de trobades per tal de debatre sobre aquells aspectes que més els interessen, assesorar-se, cercar fòrmules de gestió conjunta i engegar actuacions d'interès comú. En aquest sentit es podrien considerar els següents grans àmbits de treball a nivell supramunicipal:

-Tecnologies de la informació i comunicació

-Servei d'Ocupació (Borsa de treball)

-Servei de promoció turística

-Serveis Culturals (Borsa d'activitats culturals)

-Serveis Socials

Grau de prioritat	Alta	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Curt (0 a 2 anys)	**Període d'execució**	Continuat

---

Cost inversió (€) Organitzatiu i/o tècnic

Fonts de finançament AJ

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats

Línia estratègica	4. Potenciació de la cohesió i de la dinàmica sociocultural
Programa	4.3. Accés a les noves tecnologies de la informació i la comunicació i millora de la comunicació a l'àmbit municipal
Acció	**4.3.04.DIVULGAR I FER EL SEGUIMENT DE L'AGENDA 21**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☐ Econòmic ☐ Sociocultural ☑

Tipus d'acció Campanyes de divulgació i sensibilització

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal

Objectiu

Donar a conèixer a la població els continguts i el seguiment de l'Agenda 21

Descripció

Amb aquesta acció es pretén informar a la població sobre com poder obtenir i consultar tots els documents públics elaborats en el marc de l'Agenda 21 (memòria descriptiva, diagnosi i Pla d'Acció Local).

Per aquesta finalitat, l'Ajuntament assegurarà un accés digital a través de la seva pàgina web i tindrà una còpia en format paper de tots els documents de l'Agenda 21 a disposició del públic.

En relació al seguiment del Pla d'Acció Local, l'Ajuntament assignarà un responsable que vetllarà per la implantació de les accions en el municipi i per a l'actualització dels indicadors (pla de seguiment).

Paral·lelament, es proposa la creació d'una comissió de seguiment de l'Agenda 21 en la que intervinguin els resposables del PALS de cada consistori amb la finalitat d'impulsar aquelles accions comunes i assegurar-ne el coneixement entre la població. En aquest sentit, la figura del Consorci pot esdevenir clau pel desplegament del PALS a nivell supramunicipal.

Grau de prioritat	Alta	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Curt (0 a 2 anys)	**Període d'execució**	Continuat

---

Cost inversió (€) Organitzatiu i/o tècnic

Fonts de finançament AJ, DdG

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats DdG

Línia estratègica	5. Millora del benestar social
Programa	5.1. Accés a l'habitatge
Acció	**5.1.01.CENSAR ELS HABITATGES BUITS APTES PER ARRIBAR A SER OCUPATS**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☐ Econòmic ☐ Sociocultural ☑

Tipus d'acció Projectes de divulgació i promoció

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal _____

Objectiu

Diagnosticar el parc d'habitatges actual per conèixer les possibilitats d'afegir els habitatges vacants al mercat, i contribuir a un urbanisme social i ambientalment sostenible

Descripció

Les polítiques municipals en relació a l'accés a l'habitatge haurien d'activar l'habitatge desocupat i mobilitzar el règim de lloguer.

D'una banda, la caracterització del parc d'habitatges buits és una base pel coneixement de la reserva d'habitatges vacants susceptibles a ser ocupats, que podrien ser objecte de polítiques socials per facilitar el seu accés des dels col•lectius amb més vulnerabilitat econòmica (joves, població amb rendes baixes, gent gran,...), i d'aquesta manera contribuir a augmentar els habitatges disponibles renunciant a la activitat constructiva. D'altra banda, el diagnòstic i el control de la qualitat dels edificis i de les masies, garantiria la conservació del parc d'habitatges existent als municipis.

Aquest inventari, que podria elaborar l'Ajuntament, hauria de contemplar bàsicament la següent informació:

- la quantitat real d'habitatge buit (en bones i males condicions d'habitabilitat),
- característiques generals dels habitatges buits (localització dins el terme municipal, superfície, instal•lacions existents, estat de conservació,...),
- motius pels quals l'habitatge es troba buit, i
- predisposició dels propietaris per llogar o vendre l'habitatge buit.

D'altra banda, l'Ajuntament podria difondre als propietaris d'habitatges vacants les actuacions i compromisos del Departament de Medi Ambient i Habitatge per millorar i solventar la manca d'habitatge disponible (que es deriven de la Llei 18/2007, de 28 de desembre, del dret de l'habitatge):

1. Als propietaris que vulguin llogar un habitatge:
- Cobertura sobre el cobrament de rendes i la reparació de desperfectes amb el programa Avalloguer (més informació al Decret 171/2008, de 26 d'agost, pel qual es modifica el Decret 54/2008, d'11 de març, pel qual s'estableix un règim de cobertures de cobrament de les rendes arrendatícies dels contractes de lloguer d'habitatges i s'estableix la seva entrada en vigor).
- Cedir-los a l'administració pública perquè els gestioni en règim de lloguer, sota dues possibilitats:
a) posar-lo a disposició de la Xarxa de Mediació per al Lloguer Social, o de les borses joves d'habitatge, amb l'objectiu d'incrementar i millorar el parc d'habitatges de lloguer a Catalunya a preus assequibles. La mediació consisteix a oferir, des del sector públic: assegurances gratuïtes de caució i de multirisc, subvencions a fons perdut, en el cas d'haver de fer obres de rehabilitació o de posada a punt i seguiment de la vida del contracte per vetllar per la bona convivència.
b) mitjançant el Programa de cessió d'habitatges desocupats. S'assegura a la persona propietària una renda mensual durant cinc anys i el retorn de l'habitatge en bon estat. El Programa de cessió d'habitatges vol donar facilitats als propietaris de pisos desocupats perquè els posin al mercat de

lloguer, reduir les despeses en les obres de rehabilitació i assegurar la possibilitat d'obtenir un rendiment pel patrimoni inactiu. En el cas d'habitatges amb necessitat d'obres, l'Administració es compromet a ajudar a fer les obres de rehabilitació i a retornar l'habitatge en condicions d'habitabilitat.

2. Als propietaris que vulguin rehabilitar un habitatge. Els ajuts de l'administració per a la rehabilitació d'habitatges consisteixen en finançar les obres de rehabilitació en edificis d'ús residencial i en habitatges individuals, mitjançant:
- Subvencions a fons perdut d'un percentatge del cost de les obres.
- Préstecs protegits.

3. A les persones amb ingressos baixos o moderats que volen llogar un habitatge. L'administració ofereix un sistema de prestacions per al pagament del lloguer per a persones i les unitats de convivència residents a Catalunya amb ingressos baixos o moderats.

Grau de prioritat	Baixa	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Llarg (6 a 10 anys)	**Període d'execució**	Continuat

Cost inversió (€) Cost organitzatiu i tècnic

Fonts de finançament AJ

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats DMAiH

Línia estratègica	5. Millora del benestar social
Programa	5.2. Millora de l'activitat sociosanitària
Acció	**5.2.01.INSTAR PER REFORÇAR ELS RECURSOS HUMANS I ELS SERVEIS SOCIALS**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☐ Econòmic ☐ Sociocultural ☑

Tipus d'acció Millora de serveis

Proposta Fòrum ☑

Accions relacionades

Acció supramunicipal _____

Objectiu

Garantir les prestacions socials per a la millora de la qualitat i les condicions de vida de la gent gran i de les persones dependents

Descripció

El sistema de l'assistència social desenvolupa activitats generals de prevenció, atenció i promoció social, amb l'objectiu de garantir la participació i els beneficis de la vida social del conjunt de la població.

Per assolir aquest escenari social, és imprescindible revisar les possibilitats tècniques i la suficiència humana dels serveis assistencials que s'ofereix des del Consell Comarcal, així com la seva capacitat d'adaptació a les necessitats socials canviants, d'acord amb la realitat i l'evolució de les noves perspectives sociodemogràfiques. Els efectes de les dinàmiques migratòries i de l'envelliment de la població reclamen una atenció especial.

En el context actual de crisi econòmica global s'han generat noves demandes socials, creixents i diversificades, que fa necessari dimensionar els serveis d'atenció social a les necessitats reals de la població. Per millorar la seva cobertura assistencial caldria que el Consell Comarcal impulsi les següents mesures:

- Reforçar els efectius humans que s'ajustin a les demandes assistencials per garantir el desenvolupament d'un servei d'atenció social pròxim, atent i de qualitat.

- Ampliar els programes assistencials de necessitat creixent (atenció a la gent gran, suport a l'atenció domiciliària, protocols de detecció i tractament de la violència domèstica, integració dels immigrants, prevenció i atenció de la marginació social, assistència a la infància i a l'adolescència,...).

- Augmentar els serveis d'atenció a les persones en situació de dependència, i preparar els cuidadors i l'entorn familiar a l'assistència dels malalts sense autonomia personal.

- Ampliar el servei de teleassistència.

- Augmentar les capacitats informàtiques dels serveis socials de la comarca i modernitzar les bases de dades per a l'entrada d'informació i la consulta i gestió dels expedients.

Per poder dur a terme aquestes actuacions i garantir una adequada assistència es fa necessària la difusió del servei i, sobretot, apropar-ho a la població.

Grau de prioritat	Mitjana	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Curt (0 a 2 anys)	**Període d'execució**	Continuat

Cost inversió (€)	Organitzatiu i/o tècnic
Fonts de finançament	CCAE
Entitat responsable-promotor	AJ
Altres organismes implicats	CCAE

Línia estratègica	5. Millora del benestar social
Programa	5.2. Millora de l'activitat sociosanitària
Acció	**5.2.02.CONSIDERAR L'OFERTA DE SERVEIS SOCIOSANITARIS MANCOMUNATS**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☐ Econòmic ☐ Sociocultural ☑

Tipus d'acció Posada en marxa de nous serveis

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal Tots

Objectiu

Prospectar els serveis sociosanitaris sota criteris d'integració, racionalització, optimització i ampliació dels recursos i serveis actualment existents

Descripció

El desenvolupament de polítiques socials han de poder satisfer les necessitats creixents i comunes d'assistència sociosanitària per a la gent gran, que deriven dels efectes de l'envelliment de la seva població.

Per aquesta raó és imprescindible oferir una resposta eficaç i de qualitat a les necessitats procedents de la població més gran que requereix cada cop més d'una atenció continuada.

Per augmentar l'autonomia funcional en l'àmbit sociosanitari i garantir la proximitat dels familiars als pacients, seria convenient estudiar la possibilitat d'assumir col·lectivament la instal·lació d'un o més equipaments, ja siguin públics o privats, d'atenció social (centre de dia i residencial); i emplaçar-los en terrenys públics municipals reservats per a equipaments d'ús col·lectiu. Tanmateix, sota criteris de solidaritat territorial, caldria apostar perquè aquest tipus de serveis no se centralitzin en un mateix municipi.

Cal doncs, un augment de les capacitats d'adaptació constant del territori a les necessitats de les persones grans i de tots els col·lectius amb dificultats físiques i psíquiques, amb la voluntat de garantir la seva seguretat, autonomia personal i participació.

Grau de prioritat	Mitjana	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Llarg (6 a 10 anys)	**Període d'execució**	Continuat

Cost inversió (€) Variable

Fonts de finançament AJ, CCAE, DS

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats DS, CCAE

Línia estratègica	5. Millora del benestar social
Programa	5.3. Millora de la seguretat ciutadana
Acció	**5.3.01.INSTAR A LES ADMINISTRACIONS PER IDENTIFICAR I APLICAR MESURES EN ELS PUNTS NEGRES D'ACCIDENTALITAT**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☐ Econòmic ☐ Sociocultural ☑

Tipus d'acció Altres

Proposta Fòrum ☐

Accions relacionades

Acció supramunicipal _____

Objectiu

Reduir l'accidentalitat a les vies dins el terme municipal

Descripció

Segons dades facilitades per la Direcció General de Trànsit, al terme de Vilajuïga durant el període 2000-2008 s'hi han registrat 30 accidents que han comptabilitzat 4 morts, 14 ferits greus i 28 ferits lleus. La principal via conflictiva és la N-260 tot i que també la GI-604 i GI-610.

Cal instar a la Direcció General de Carreteres i al Ministeri de Foment que s'apliquin mesures per a l'eliminació de punts negres en el municipi. En aquest sentit, convé una millora de la infraestructura i de la senyalització per a la reducció de la velocitat en els trams conflictius. El futur desdoblament de la N-260 (A-26) ja hauria de preveure mesures per reduir l'accidentalitat de la carretera.

Grau de prioritat	Alta	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Curt (0 a 2 anys)	**Període d'execució**	Puntual

Cost inversió (€) Organitzatiu i/o tècnic

Fonts de finançament DPTiOP, MF

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats DPTiOP, MF

Línia estratègica	5. Millora del benestar social
Programa	5.3. Millora de la seguretat ciutadana
Acció	**5.3.02.INSTAR PER REFORÇAR LA PRESÈNCIA POLICIAL AL TERRITORI**

Àmbit temàtic Territori i medi ambient ☐ Econòmic ☐ Sociocultural ☑

Tipus d'acció Millora de serveis

Proposta Fòrum ☑

Accions relacionades

Acció supramunicipal Tots

Objectiu

Millorar la seguretat ciutadana

Descripció

En els fòrums de debat i enquestes realitzades en el marc de l'Agenda 21, s'ha posat de manifest la necessitat de major presència policial, especialment a Rabós i Vilamaniscle.

D'una banda, els governs locals, de manera individual i conjunta, haurien d'avaluar els possibles dèficits actuals dels itineraris de proximitat rural de Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra –sobre les rutes, els llocs i persones consultades- i en cas que es determini la necessitat de potenciar aquest servei paral·lel al patrullatge ordinari, es trametrà la sol·licitud pertinent al cap de l'Àrea Bàsica Policial i el de la Regió Policial perquè així en tinguin constància i puguin procedir en el moment i en la mesura que sigui possible.

D'altra banda, Vilajuïga podria estudiar la possibilitat de crear un servei de vigilància municipal, de manera que es reforçaria la presència policial dels Mossos d'Esquadra, i permetria regular el compliment de les ordenances i normes de circulació i estacionament.

Grau de prioritat	Mitjana	**Estat d'execució**	Acció no iniciada
Termini d'implantació	Mig (3 a 5 anys)	**Període d'execució**	Continuat

Cost inversió (€) Variable

Fonts de finançament AJ, DI

Entitat responsable-promotor AJ

Altres organismes implicats DI